

glasilo delavcev
sozd
revirski
energetski komb
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1984

1119840993,5

CORISS

OSREDNJA KNJ. CELJE

maj 1984

leto XX

št. 5

srečno

Načrti kombinata za leto 1984

Na osnovi dosežene proizvodnje v letu 1982 1.650.000 ton, planirane proizvodnje v letu 1983 1.790.000 ton in dosežene v tem letu 1.808.000 ton, je planirana proizvodnja premoga za leto 1984 v višini 1.780.000 ton in 20.210.000 GJ s povprečno kvaliteto 11.36 GJ/tono. Ob upoštevanju razmer v jamah in ob upoštevanju dejstva, da vlaganja v preteklem letu še niso mogla dati ustreznih učinkov, je ta plan napet, pa vendar stimulativen. Pričakujemo, da bomo lahko plan najmanj dosegli in presegli ob maksimalnih naporih vseh tistih, ki morajo sodelovati pri realizaciji.

Planirana je naslednja produktivnost pri pridobivanju premoga:

Rudnik	Izvršeno 83	Plan 1984
Hrastnik	549	561
Ojstro	713	690
Kotredež	588	524
Trbovlje	1324	1027
Senovo	265	244
Kanižarica	290	242
Laško	164	186
Skupaj	607	523

Proizvodnjo električne energije planiramo v višini 570 milijonov kWh v primerjavi z realizacijo v letu 1983 552 milijonov kWh. Za realizacijo tega plana se bo treba res potruditi glede na to, da so potrebni zahtevnejši posegi pri vzdrževanju.

RGD planira skupni prihodek v višini 1 mlrd. 551 milij. dinarjev v primerjavi z realizacijo 1983 v višini 1 mlrd. 256 milij. dinarjev, kar pomeni 24 % povečanje. Ti trije podatki pomenijo, da RGD povečuje prihodek le za stopnjo delovanja deflatorja in pri tem ne povečuje fizične produktivnosti. Vendar imajo znotraj delovne organizacije v planu povečan obseg del ob enakih stroških, kar pomeni napredek. Ugotavljamo pa še vedno, da fizični obseg izvršenih del RGD še vedno ne sledi potrebam razvojnih programov rudnika rjavega premoga (tudi lignita).

Prihodek od premoga je planiran v višini 7 mlrd. 20 milij. dinarjev, kar pomeni pri planirani toplotni vrednosti 20 milij. 240 tisoč GJ, strošek v višini 347,26 din/GJ.

Planirani stroški in dohodek (ovrednotena bilanca) za rjave premoge in za elektrarno pa še vedno niso dokončno potrjeni v organih interesnih skupnosti, kar pomeni še potrebo po nadaljnjem usklajevanju planov ali pa pustimo plane neusklajene s tem, da se usklajenost pri operativnem delu doseže z ugotavljanjem internih razmerij.

Plani so izdelani na osnovi z resolucijo opredeljeno rastjo stroškov za 25 %, rastjo osebnih dohodkov za 23 % ter rastjo storitev za 20 %. Ker je že s programom odmrznitve cen ugotovljeno, da bo stopnja inflacije okrog 30 %, že planirani stroški in dohodek odstopajo od realnosti.

IMD planira skupni prihodek v višini 280 milijonov dinarjev, kar je v primerjavi z realizacijo v letu 1983 177 milijonov dinarjev 58,7 % več. Ob minimalnem planu povečanja števila zaposlenih, torej IMD planira kar precejšnje povečanje produktivnosti.

Planirana uspešnost poslovanja je najbolj neznan del plana. Vse je namreč odvisno od gibanja cen proizvodov in storitev, gibanja osebnih dohodkov in gibanja cen električne energije in premoga. S projekcijo gibanja cen opredeljena odločitve, da se cena energije v letu 1984 poveča za 15 % hitreje kot cene v gospodarstvu, nam daje upati, da bo v letu 1984 ugotovljeni gospodarski položaj le nekoliko boljši kot v letu 1983.

Janko Koritnik

Dnevni kop Lakonca v Trbovljah. V dneh, ko ne dežuje, nakopljejo in odpremiijo tudi po 1500 ton premoga na dan

Topel spomin na Tita

Josip Broz - Tito
1892 - 1980

Dne 4. maja letos so se ob 15.05 oglasi sirene v vsej Jugoslaviji. Oglasile so se v spomin na trenutek pred štirimi leti, ko je prenehalo biti srce Josipa Broza-Tita, maršala in predsednika SFRJ. Delovni ljudje in občani smo se z minuto molka spomnili legendarnega voditelja naših narodov in narodnosti, trikratnega narodnega heroja, humanista — skratka velikana naše revolucije.

Iz besed, ki so bile letos izrečene in zapisane, lahko povzamemo, da je bil največji zgodovinski dosežek predsednika Tita svobodna, enotna in vsestransko neodvisna Jugoslavija. To je Tito zelo lahko dosegel, ker je bil zelo dober poznavalec zgodovine, še bolj pa hotenja in sanj po kulturi in še marsičem, različnih narodov in narodnosti na jugoslovanskih tleh. Verjel je v svoje ljudi, verjel je v moč prebujenih množic. In prav zato, ker je verjel, ker je črpal moč iz tega človeškega vira in ker je dobro vedel, kaj želi odseči, se mu je posrečilo ustvariti tisto, kar poznajo vsi ljudje na svetu, novo Jugoslavijo. Tito je s svojim ljudstvom in najbližjimi soborci to dosegel v izjemno težavnih zgodovinskih okoliščinah. Bojevati se za svobodo, proti temi fašizma, domala z golimi rokami, docela sam, brez vsakršne pomoči, skoraj do konca druge svetovne vojne in hkrati graditi novo državo, združiti brate, ki so se sprli zaradi drugih, je dosežek, ki mu v zgodovini 20. stoletja ni primere. To pa je že dovolj, da se je Titovo ime za vselej zapisalo med največja imena v zgodovini naše civilizacije nasploh. Ves svet še vedno govori o Titu in še bo govoril o njem!

Nadaljevanje sanacije v jami Kotredež

Z deli za sanacijo jame Kotredež pod zalitim 6. obzorjem nadaljujemo. Ponovno izvajamo pretesarbo vznožja vpadnika V-77, ki je v glini in zaradi razmočenosti še vedno nabreka.

Na 7. obzorju nadaljujemo z izdelavo vodne proge. Ta dela izvaja Geološki zavod Ljubljana. Izdelane je že tudi 80 metrov proge oziroma transportnega hodnika H-74-0/1. Nadalje izvajamo dela tudi na pretesarbi prekopa v P-74/4. Nadaljnje delo je še vzdrževanje jamskih objektov v prekopu P-76 do vznožja

vpadnika V-76, katerega je treba prav tako pretesariti.

Dotoki vode so še vedno v enakih količinah oziroma imajo tendenco upadanja. Tako je dotok vode v Polju P-74-4 še vedno okrog 15 0 l/min, in to le iz 3. in 4. etaže tega polja. Presahnila je tudi voda pri čepu v vpadniku V-75/3. Višina vode v piezometru je trenutno na koti 57,23 m.

Količina vode na prelivu pri Vine rovu v Medijo je 10,62 m³/min.

Anton Prebil

Pred upravo rudnika v Zagorju (foto: A. Bregant)

Predvidene investicije v rudniku rjavega premoga Kanižarica

V rudniku Kanižarica izvajamo investicijska dela že od leta 1981, po investicijskem programu „Odpiranje in raziskava južnega polja“. Ta dela bi morala biti po planu končana že koncem leta 1982.

V letih 1981 in 1982 je vzrok za veliko zamudo pri izvajanju investicijskih del zagotovitev sredstev, in to skoraj eno leto, ter dobava črpalk iz uvoza okoli osem mesecev. Črpalke so bile potrebne zaradi varnosti pri prebijanju preko južne prelomnice, kjer se je pojavila voda pod večjim pritiskom. V letu 1983 smo pri nadaljnjih odpiralnih delih ponovno naleteli na vodonosno prelomnico preko celotnega perspektivnega Južnega polja, kar je zavrlo nadaljnje delo.

Danes investicijska dela pred prelomnico stojijo zaradi nadaljnjih raziskav in zaradi poskusa sanacije prelomne zone za prehod z jamskimi objekti. Angažirali smo Geološki zavod Ljubljana, vendar z deli že zamujajo glede na dogovor. Nadaljevanje del po izvršeni sanaciji prelomne zone in po programu predvidevamo v tretjem kvartalu tega leta, istočasno pa se bodo vršile tudi dodatne raziskave za ugotavljanje sloja in kredne podlage v slabo raziskanem delu Južnega polja.

Za že odprti del Južnega polja kadu-nje izdelujemo projekt eksploatacije. V tem delu je za tri do štiri leta eksploatacijskih zalog. V kolikor bodo raziskave v

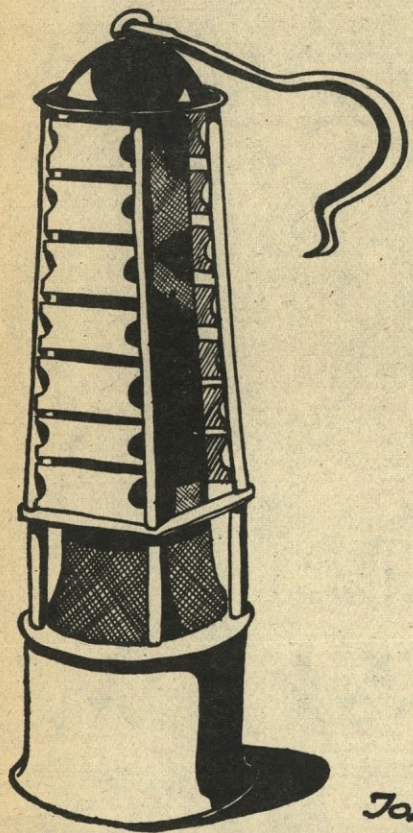
Južnem polju negativne, že pripravljamo projekt odpiranja Severnega polja kadunje, da ohranimo kontinuiteto proizvodnje.

V okviru eksploatacije Južneg polja predvidevamo po srednjeročnem planu tudi modernizacijo. Ta modernizacija naj bi predstavljala humanizacijo dela na odkopih, in to z lahkim hidravličnim podporjem in primernim odkopnim strojem.

V okviru programa v letošnjem letu nameravamo dograditi glavno RTP za 1 MW in urediti dodatno napajanje rudnika ter postaviti objekt z agregatom.

S planiranimi deli bomo sigurno imeli velike težave, saj s predvidenimi sredstvi in predpisano stopnjo eskalacije, ki je bila predvidena pri izdelavi programa, in z dvoletno zamudo, ne bomo tega mogli izpeljati, posebej pa ne zaradi visoke stopnje inflacije in skokovitega divjanja cen. Nujno je v najkrajšem času dokončati aneks k investicijskemu programu, saj bo prav kmalu nastopil problem zahtevka za podaljšanje del po programu, pa tudi postopek sprejemanja, kot vemo, je dolg.

Vladimir Breznik

Rudnik Senovo je dobil novo strojno delavnico

Nova delavnica rudnika Senovo

V skladu z dolgoročnim načrtom nadaljnega odkopavanja premoga v rudniku Senovo je bilo nujno potrebno obnoviti, modernizirati in izpopolniti tudi strojno remontno delavnico. Mehanizacije je v jamah čedalje več, zato so tudi potrebe po popravilih strojne in električne opreme toliko večje in zahtevnejše. Dosedanje remontne delavnice pa tem zahtevam niso mogle slediti. Bile so majhne in večino večjih del so opravljali na prostem, nepokritem delavniškem delovišču. Zato so se odločili, da zgrade novo delavnico in njej dodelajo še kotlarno. Oboje so pred kratkim dokončali in se v nove prostore tudi vselili. Na kratko smo o tem v našem glasilu že poročali v eni prejšnjih števil, ko je bila delavnica še v gradnji.

Gradnja delavnice s kotlarno je bila vključena v investicijski program rudnika za odpiranje in odkopavanje novih zalog premoga. Deloma so jo financirali iz lastnih sredstev, deloma iz sredstev ISE, deloma pa iz sredstev, ki so jih pred leti vložili v gradnjo nove tovarne embalaže

Senovo v Brestnici. Vložena sredstva so dobili vrnjena predčasno, že pred dvema letoma. Skupna površina novozgrajenih delavnic meri 850 m², stroški gradnje pa so znašali okoli 31 milijonov dinarjev. V začetku letošnjega leta so se v nove delavnice preselile strojne remontne delavnice z opremo, in to v zelo kratkem času, pri čemer proizvodnja premoga ni bila ovirana ali zavoljo tega zmanjšana. Še letos bodo v novi delavnici namestili nov 10-tonski mostni žerjav. V teku pa so tudi dela za povečanje zmogljivosti vodovoda v Šedmu.

Vsa že opravljena dela in nabave kakor tudi dela, ki jih bodo naredili v letošnjem in naslednjih letih, opravljajo zato, da bi zagotovili izpolnjevanje vsakoletnih proizvodnih in drugih načrtov. Letos računajo, da bodo plan proizvodnje v višini 120.000 ton zanesljivo dosegli in presegli, čeprav je to odvisno od mnogih okoliščin. Nova delavnica s kotlarno, ki leži ob vhodu v jamo v Ravnah, bo temu v precejšnji meri pripomogla.

Izpolnjevanje delovnega načrta v času od 1. I. do 15. V. 1984

1. Proizvodnja premoga

TOZD, DO	Načrt (v tonah)	Doseženo (ton)	Razlika — +	%	Ob dela prostih sob.
PH	98.170	81.826	— 16.344	83,4	3.970
PO	70.880	80.033	+ 9.233	113,0	2.771
PT	222.300	231.394	+ 9.094	104,1	9.678
PKO	104.580	109.059	+ 4.209	104,0	3.357
Skupaj	496.120	502.312	+ 6.192	101,3	19.776
PK Lakonca	44.890	38.256	— 6.634	85,2	410
DO ZPT	541.010	540.568	— 442	99,9	20.186
RPS	45.450	44.864	— 586	98,7	
RPK	45.349	51.671	+ 6.322	113,9	
RPL	14.700	12.700	— 2.000	86,4	
SOZD REK EK	646.509	649.803	+ 3.294	100,5	

2. Proizvodnja električne energije (Mwh)

TOZD	Načrt	Doseženo	%
PEE-PP	12.000	— 457	—
PEE-N	205.000	231.010	112,7
KE	—	— 254	—
DO TET	217.000	230.299	106,1

3. Proizvodnja ostalih proizvodov

TOZD	Letni načrt	Doseženo	%
Gramat			
— opekarna (enot)	8.300.000	2.188.320	26,4
— kamnolom (m ³)	50.000	14.213	28,4
— Avtoprevoz Zasavje (t/km)	—	3.199.950	—
PKO			
— kamnolom (m ³)	90.000	36.067	40,1
RES D H			
— toplotna (Mwh)	29.000	12.286,5	42,4

4. Storitve (do zadnjega v preteklem mesecu v dinarjih)

TOZD	Letni načrt	Doseženo (I. — IV. 1984)	Odstotek
DO ZPT			
— RES D H	322.795.000,00	100.588.351,90	31,2
— RES D T	276.313.000,00	94.235.396,75	34,1
— RES D Z	169.686.000,00	63.900.729,10	37,7
— PJL	110.026.000,00	44.119.453,50	40,1
DO RGD			
— RIG	1.086.449.000,00	297.405.203,50	27,4
— ESMD	185.500.000,00	65.581.447,05	35,4
— Avtoprevoz Zasavje	158.000.000,00	46.930.900,50	29,7
Gramat			
— opekarna	67.500.000,00	17.346.384,50	25,7
— kamnolom	11.236.000,00		
— gradbena skupina	10.000.000,00		
DO TET			
— vzdrževanje naprav	266.438.093,00	79.667.216,80	29,9
DI IMD			
— SIMD	179.560.000,00	47.348.343,50	26,4
— EIMD	78.500.000,00	10.468.265,50	13,3

Erika Kavčič

Del obratnih prostorov in objektov ZPT - tozđ Pemogovnik Trbovlje in tozđ Predelava jamskega lesa ter IMD - tozđ EIMD (foto: B. Klančar)

Investicije v Rudniku Laško v letu 1984

Vse do leta 1983 smo investicijska dela v Rudniku Laško izvajali brez dolgoročnih investicijskih programov. Rudnik je za izvajanje investicijskih odpiralnih del do leta 1982 koristil le sredstva lastne amortizacije, zato je odpiranje zalog premoga v tolikšnem zaostanku, da so in še bodo nekaj časa posledice močno prisotne. Trenutno odkopavamo zaloge v edinem odprtem polju - Liša.

V marcu letos je bil izdelan investicijski program „Odpiranje premogovnih slojišč v polju Tomaž, Jožefa, Klara nad koto 255 in Liša pod koto 255.“. Revizijo in porevizijo programa je ustrezna komisija že izvršila in zanj izdala tudi pozitivno mnenje. Program je poslan v postopek sprejemanja in odobritev samoupravnim organom sozda EGS.

V kritični situaciji, v kateri se rudnik trenutno nahaja z ozirom na zagotovitev predvidenih proizvodnih kapacitet, je s pomočjo kreditov potrošnikov premoga pristopil k odpiranju polja Tomaž in Liša že pred predložitvijo investicijskega programa.

Investicijska vlaganja, ki jih predvideva program, bodo:

- omogočila izkop 135.000 ton premoga s povprečno toplotno vrednostjo 17,35 MJ/kg,
- omogočila proizvodnjo do vključno leta 1985, ko bodo za eksploatacijo pripravljene zaloge premoga med nivojem Glavnega rova in novim obzorjem kote 196, ki se odpirajo po „Programu raziskovanja premoga pod obzorjem Glavnega rova v jami Laško“,

- omogočila sistematično nadaljevanje odkopavanja pod nivojem Glavnega rova kote 255 in s tem večjo koncentracijo proizvodnje, kot osnovo za predvideno povečanje proizvodnje,
- omogočila postopno skrajšanje transportnih, dostavnih in zračilnih poti v jami.

V letošnjem letu je planirana izgradnja rudarsko-gradbenih objektov v celotni dolžini prek 400 metrov. Pri tem je potrebno poudariti, da bo planirani fizični obseg rudarskih objektov možno realizirati le pod pogojem, da bodo sredstva po investicijskem programu odobrena še v prvi polovici leta 1984.

Franc Teršek

Dejali so ...

Iz prvomajskega proglasa predsedstev zveznih odborov SZDL, ZSS, ZZB, NOV in ZSMS:

„Najpomembnejše je, da se še naprej vztrajno borimo za krepitev socialističnega samoupravljanja in oblasti delavskega razreda pri oživiljanju njegove ustavne pravice, da zavlada nad pogoji in rezultati svojega dela in odloča o ce-

loti dohodka. V tej smeri je nujno potrebno še odločnejše usmerjati razvoj celotnega delegatskega sistema in na to osredotočiti delovanje vseh organiziranih socialističnih sil na čelu ZK. Pred našo skupnostjo so pomembne pozitivne spremembe v gospodarskem življenju, ki zahtevajo trdno disciplino v gospodarstvu in razpolaganju z družbenimi sredstvi ter visoko stopnjo odgovornosti vseh, ki delajo in odločajo v sistemu socialističnega samoupravljanja, še posebej pa vodilnih družbenih organov in nosilcev javnih funkcij. Delavski razred daje vso podporo vsem ukrepom in akcijam, ki jih sprejemajo na vseh ravneh, od organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti, do federacije, da bi uresničili prvo fazo dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Hkrati pa zahteva, da se povsod zagotovi izpolnjevanje dogovorjenih nalog in da se za to zahteva popolna odgovornost. Še posebej pomembno je, da se sklepi ob odmrznitvi cen sprejemajo in izvajajo s polno družbeno odgovornostjo, saj bi odstopanje od dogovorjene politike ogrozilo interese delavskega razreda in družbe kot celote...“

Franc Popit, predsednik predsedstva SR Slovenije:

„Ne smemo se ustrašiti gospodarskih razmer, ki tudi v prihodnjih letih ne bodo rožnate, pa tudi ne pritiskov konceptov, ki niso v dolgoročnem interesu delavskega razreda. Zaupati moramo v lastne moči združenega dela, v sposobnost, da na samoupraven način razrešujemo še tako zapletene probleme.“

Naše gospodarstvo se mora v večji meri usposobiti, da se bo uspešno vključevalo v mednarodno menjavo in še posebej povečevalo konvertibilni izvoz. Obseg menjave moramo povečati, da bi na višji ravni dosegli usklajenost med izvozom in uvozom in ustvarili devize za odplačila dolgov v tujini. To pa je možno doseči le z združevanjem dela in sredstev organizacij združenega dela na celotnem območju države, da bi skupno uresničili izvozne naloge, prestrukturirali gospodarstvo in povečali dohodek, ustvarjen na tujih trgih.“

Janez Vipotnik, predsednik republiškega odbora ZZB NOV

„Vsi imamo pripombe in želje, da bi se nam življenje odvijalo učinkoviteje, da bi bilo manj napak, neumosti, goljufij, nepravilnosti in okrog prenašanja, toda vse, kar je poštenega v tej naši družbi, želi boljše znotraj tega našega socialističnega samoupravnega sistema, ki še zdaleč ni izoblikovan, ki tako rekoč dnevno preživlja težave in slabosti svoje rasti. Obenem pa se preleto dobro zavedamo, da pomeni ponujanje kakršnihkoli drugačnih rešitev, mimo samoupravnega socializma, vračanje nazaj in odkrito koketiranje bodisi z Zahodom, bodisi z Vzhodom....“

Bennes Marrel - Blanzzy - Lorraine

(prvo nadaljevanje)

Zračenje čela s pretočnim zračnim tokom poteka navzdol, torej od zgornje proge do nižje locirane transportne proge in naprej. To nas je začudilo. Povedali so nam, da sedaj pri premogih, ki so močno nagnjeni k samovžigu, na splošno uporabljajo tak način zračenja, ker aeromotorična moč toplega zraka, ki nastaja v zadnjem delu čela zaradi oksidacije premoga, preprečuje dotekanje pretočnega zraka v zadnji del. Količine zraka, ki jih spuščajo po čelih, določajo z ozirom na odprti profil presek čela in nagnjenost premoga v samovžigu in znašajo 7 do 15 m³/s. Pokazali so nam tudi cevi in druge naprave za inertiziranje zraka v starem delu. Vsakodnevno jemljejo na določenih mestih vzorce zraka, ki jih analizirajo v laboratoriju glede na O₂, CO, CO₂, in CH₄. Na podlagi teh podatkov določajo preventivne mere inertiziranja in jakost. Pohod vzdolž čela poteka med stojkami, kjer je prostora skoraj za 1 m. Ogledali smo si komande za sekcije, kjer je za vsak premik oz. gib sekcije posebna ročica. Hidravličnih cevi je potemtakem veliko, speljane so pa po železni talni plošči. Vsaka druga sekcija ima pod stropnim ščitom fluorescenčno svetilno telo. Tako je celo čelo dobro razsvetljeno.

(slika SHP - FB 21 - 30 s)

Na sliki je narisano SH podporje - tip FB 21-30 S. Nekaj sekcij te izvedbe je vgrajenih na čelu, ostale pa so opremljene z iztegljivim stropnim podaljškom, ki varuje strop in je dolg okrog 80 cm. Mreže za varovanje stropa so takih dimenzij kot pri nas, oblečene pa so v polivinila-

sto folijo (prepihovanje). Mreže nameščajo v smeri kot napreduje čelo. To je pravilneje, kot pa delamo pri nas, kjer mreže nameščamo v vzdolžni smeri.

Čelna stena premoga je zelo čvrsta. Na njej se dobro poznajo zareze, ki jih povzročajo noži odkopnega stroja oziroma rezalnega valja. V premogu nastopajo tanjši trdni peščeni vložki, trdnost premoga pa je okrog 300 barov in so tako dani ugodni pogoji za strojni izkop.

Na eni sekciji v sredini čela so nam pokazali pridobivanje premoga. S hidravliko se odpre dvokrilno okno in premog se vsuje na zadnji transporter. Istočasno pa z dregalom (banano) rušijo premog. Ves čas, ko se toči premog, se vrši tudi močenje premoga s fino vodno prho. To so nam pokazali, ker rednega pridobivanja v tej fazi dela ni bilo. Kljub temu, da je bil premog zdrobljen, tako po progah kot sedaj po čelu, po katerem smo hodili, ni bilo prahu, ki bi se dvigal. Ves premog je bil navlažen in sem ter tja so bile luže, pa tudi med sekcijami je ponekod kapljala voda. Na ta opazanja so nam odgovorili, da je ves premog, posebno na čelu, in to več metrov pred čelom, predhodno natopljen z vodo. Premog, zlasti pa jalovi vložki in krovni laporji imajo toliko prostega SiO₂, da morajo preventivno natapljati premog.

Nevaren premogov prah, ki bi lebdel v zraku, bi povzročal dodatno nevarnost za eksplozijo (eksplozija nevarnega premogovega prahu) in zato ne sme biti lebečih delcev premoga v zraku.

Premogov sloj od krovnine do talnine pred čelom natopijo z vodo. Iz obeh prog zavrtajo vrtnice s tankimi cevmi, skozi ka-

tere potiskajo vodo. Količina vode je 1 do 2 l/min., in to pod umerjenim pritiskom 10 do 20 barov. Količina vode, ki jo vbrizgavajo, ne sme biti prevelika, da se preveč ne zmanjša trdnost premoga. Ugotovili so, da sme biti vode na mestih, kjer premog odkopavajo ali točijo (pridobivajo), 10 % vode od prostornine premoga.

Ta način natapljanja je svojevrstna tehnika, ki so jo razvili v bazenu in imajo zato primerne naprave in kontrolne aparature. V progah imajo na vsakem prepisnem mestu fine prhe z vodo, s katerimi preprečujejo prašenje, kljub temu, da je premog že zmoečen, ni pa 100 %. S tako napravo je opremljen tudi rezalni valj odkopnega stroja. Opisana preventivna mera je uspešna, ker silikoze praktično ne poznajo in ravno tako tudi ni eksplozij premogovega prahu.

Odstreljevanje trdnih jalovih vložkov na čelu je dovoljeno, v nadkopnem delu pa je odstreljevanje premoga prepovedano.

Prešli smo že polovico časa, vsa mehanizacija je stala in zato smo vprašali, katero fazo dela trenutno opravljajo na čelu. Pomočnik obratovodje nam je povedal, da imajo na čelu pri glavni progah zrušek.

Ker smo tega tudi pri nas vajeni, sem mu rekel: Comme chez soi (kot pri nas doma). To ga je ohrabilo in nas je peljal naprej. Zrušek je bil v dolžini kakih 30 metrov. Ko so pasirali ta del, so že deloma ujeli strop, potegnili lesene rante od stropnic SHP na lesene stojke, ki so jih zatesarili ob premogovi fronti. Naprej se jim je „zbrehalo“ tudi za 3 m. Glavni vzrok pa je bil ta, da na tem odseku niso imeli SHP z iztegljivim stropnim podaljškom, da bi strop zavarovali v večji globini in verjetno je bil premog tudi preveč natopljen z vodo.

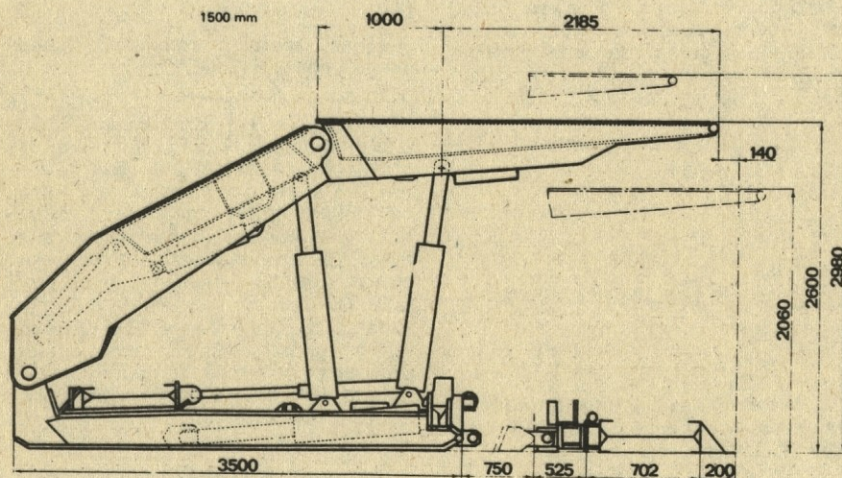
Križišče čelo - transportna proga je zatesarjena v kombiniranem podporju in z dvema sekcijama SHP posebne izvedbe. Podajalni transporter v progah pod čelom krajšajo po posameznih žlebovih in ne vlečejo naprej celega transporterja s hidravličnim cilindrom.

Odkopni stroj na čelu je bil Eickhoff -170 kW z rezalnim valjem, premera 1600 mm in globino 625 mm. Premik stroja je z verigo. Čelni, enoveržni transporter na čelu je bil širok 700 mm. Sprednji pogon je imel moč 110 kW, zadaj pa 50 kW. Transporter iz pridobivanja je bil ožji.

Napetost za vse el. strojne naprave v jami je 1000 V.

Transportna proga v premogu je bila dolga okrog 60 m, zatesarjena z jeklenim nezaključenim profilom in obilita s kemično peno. Proga je nekoliko stiskalo in zato sta bili zaposleni dve tesarski, vzdrževalni številki. Ko je novi lok zatesarjen, sledi nanašanje pene.

Na koncu transportne proge je bilo križišče in od tu dalje je bila transportna proga, pravokotna na prvotno smer, že izbita v trdnih peščenjakih. Transport premoga je bil od tu dalje z gumijastimi trakovi širine 1000 mm.

SHP - FB 21 - 30 S

Kljub temu, da je bila projektirana smerna dolžina čela okrog 600 m, je zanimivo to, da sta obe progi izbiti v premostu v dolžini le kakih sto metrov. Po tej dolžini izbijajo pravokotno na prvotno smer dovozno in odvozno progo v trdne peščenjake, ki služijo kot komunikacije za tak odsek. Ko s čelom napredujejo do teh križišč, sta iz nasprotne smeri že izbiti obe progi po premostu in čelo napreduje normalno naprej. Vzrok za tak način priprave, 100 m odsekov prog po premostu je v tem, da odpade prekomerno vzdrževanje prog v premostu in da preprečijo samovžiganje. Pri večkratnem pretesarjenju se premost zrahlja tudi v večjo globino in samovžiga premoga tudi ob večji količini kemične pene ne preprečijo v celoti. Tak način priprave večkrat uporabljajo, ni pa pravilo.

Po opisanem ogledu smo se ponovno z drugo sedežnico, po drugih pohodnih poteh, vozili večinoma navzgor in se pripeljali do nakladalno-razkladalne postaje.

Ranžirni prostor ima tri tire. Na vozičkih je naložen les, jekleno podporje in ostali material in to v paletah, ki jih zunaj naložijo in po zračnem šahtu pripeljejo do omenjene postaje. Od tu dalje po jami po vhodnih zračnih progah prevaža tovor po enotračnih visečih tirnicah. Vleka vlakov je z dieseldihravljicami lokomotivami. Skupna dolžina visečih tirnic znaša v jami okrog 9000 m. Vlake pa prevaža 9 lokomotiv.

Vse dostavne, vhodne zračne proge sledijo več ali manj nagibu sloja, ki se spreminja od 0 do 40°. Spremembe nagiba ali vzpona so razmeroma kratke in tak nagib morajo imeti tudi proge. Proge pa morajo biti zgrajene v trdnih peščenjakih, katerih debelina je okrog 20 m, in po teh se morajo izbiti proge. Na podlagi te razlage smo razumeli, zakaj se nagib prog, po katerih smo se vozili, skoraj neprestano menja. Razumeli smo potem tudi to, da je prevoz ljudi in materiala možen po takih progah le z enotračnimi tirnicami ali pa z diesel kamioni, ki jih bodo pričeli uporabljati.

Iz jame prevažajo premog po izvoznem skip-šahu, skip 8 t netto premoaga, z urno kapaciteto 330 t.

Predno smo prišli do zračnega šahta, smo si ogledali v progi eno izmed vodnih zapor, posod z vodo, ki se zvrnejo ob eksploziji metana in nevarnega premogovega prahu in napravijo vodne slapove, ter eksplozijo zadržujejo oz. preprečijo širjenje. Pod stropom imajo v treh vrstah pokrite štiriozlate posode z vodo, ki so pokrite, in vsaka vsebuje okrog 0,2 m³. Posode, 60 - 80 po številu, so na najlonskih vrveh, ki se stresejo in pregorijo in posode se z vodo zvrnejo. Pri obhodu smo videli na predpisanih mestih povsod enak sistem vodnih zapor.

Pred šahtom so bila mogočna proti eksplozijska dvojna železna vrata, zadnje varovanje šahta.

Po povratku iz jame smo si bežno ogledali obratno dvorišče.

Poleg šahtnega stolpa, ki je verjetno zelo star, ker so večji profili kovičeni, je glavni centrifugalni ventilator, ki je vkopan v hribino. Na površini je videti le 4-metrski konec difuzorja. Vkopan ventilator ne povzroča skoraj nobenega šuma

in zato ne moti okolice. Tak način vgrajevanja ventilatorjev je v Franciji precej običajen.

Zaloge lesa, železnega podporja in ostalega reprodukcijskega materiala so minimalne, ker poteka dostava brez težav.

Obratne stavbe, kopalnice, svetličarna in ostalo so bile zgrajene med zadnjima vojnima in so take tudi ostale. Francozi so zadovoljni, če je funkcionalnost zagotovljena, medtem ko na arhitektonske izpopolnitve ne dajo dosti, ker te stanejo, imajo pač rajši višji standard. Kot smo videli tudi mi, na dvorišču ni ljudi, ki bi pač nekaj delali, popravljali, obnavljali itd.

Jamsko mehanizacijo pripeljejo iz jame, jo naložijo in odpeljejo v centralne delavnice bazena Blanzay, kjer izvršijo remonte ali pa jo razrežejo za staro železo. Reprodukcijski material pripeljejo, strojno naložijo v jamske vozičke in posebej pripeljejo vozičke ter odpeljejo v jamo.

Kot posebnost navajam tudi zunanjo protipožarno zaščito. Z ozirom na požarno obremenitev, kjer so normativi zelo ostri in višji kot pri nas, imajo veliko število gasilnih aparatov zunaj in v stavbah. V obratnih prostorih prevladuje železen inventar ali pa je narejen iz težko gorljivih materialov. Imajo železne omarice, železne pisalne in risalne mize itd.

Tako preventivo so dosegli, ker zavarovalnice zavarujejo opremo in stavbe v razumnih mejah, če so protipožarno normativno zgrajene. Čim nižja je požarna obremenitev, torej večina iz negorljivega materiala, nižja je zavarovalnina. Če tega ni, je zavarovalnina tako visoka, da je boljše, če vse skupaj zgori.

Dispečerski center na površini je poleg obratovodske pisarne in je vse protipožarno zaščiteno. Vrata, podboji in okvirji oken so poleg ostale opreme, razen papirja, železni ali iz težkogorljivega materiala.

V tej kontrolni postaji je po en rudarski strokovnjak - dispečer, ki kontrolira dela v jami s pomočjo registriranih aparatov, in če je potrebno, intervenira ali pa obvesti pristojne osebe.

Pri tem sem se spomnil našega primera. Pred eno uro, ko smo bili v jami, smo na povratku prišli do sedežnice, s katero smo se hoteli odpeljati. Pomočnik obratovodje je hotel spraviti v pogon sistem obratovanja sedežnice, pa ni mogel, ker je bil pač nekje defekt. Po telefonu je poklical dispečerja in čez pet minut smo se odpeljali.

V postaji kontrolirajo in registrirajo proizvodni proces:

- tonažo na važnejših transportnih poteh in vozliščih,
- izvoz po skip šahtu.

Za vizualno opazovanje sta na razpolago dva televizorja, ki posredujejo sliko iz večjih mest.

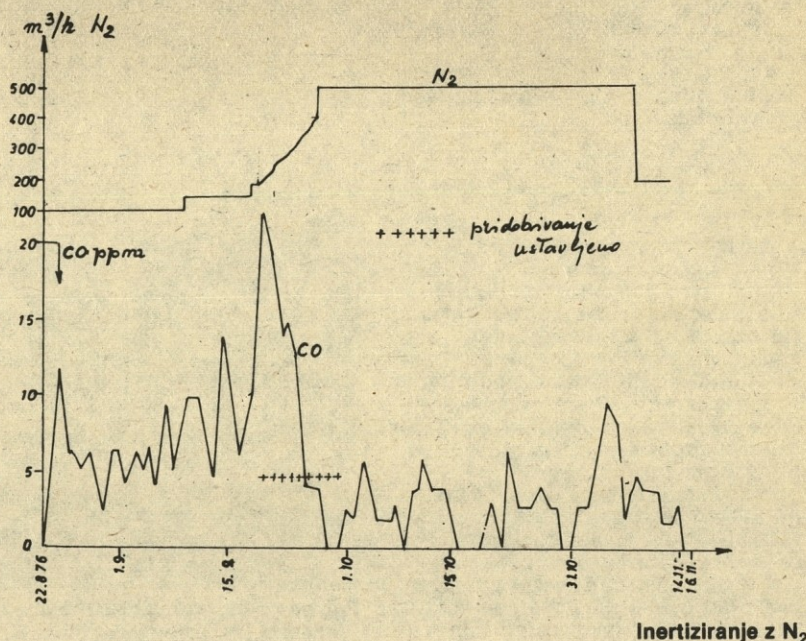
Kontrolirajo in registrirajo:

- delovanje glavnega ventilatorja,
- odpiranje in zapiranje zračnih vrat,
- količino zraka na določenih mestih,
- vsebnost CO in CH₄ na določenih mestih,
- delovanje inertiziranja na obeh čelih in delovanje zunanje naprave za dušik,
- nivo vodnih rezervoarjev zunaj in v jami.

Rezervoar za utekočinjeni dušik, ki ima volumen 50 m³ z izparilci in ostalo opremo, je na površini blizu šahta.

Dušik v plinastem stanju potiskajo po glavnem cevovodu premera 150 mm v jamo, kjer se razcepi v cevovode manjših premerov na široka čela in druga mesta. Oprema je taka, da je v jamo možno spuščati do 1000 m³ dušika na uro. Normalno ga dovajajo v stari del za čelo in v količini 100 do 150 m³/h. Utekočinjen dušik dostavlja jamam firma Air Liquide na nivoju Carbonnages de France.

Za boljše razumevanje so nam razložili inertiziranje na nekem čelu iz leta 1976.

Inertiziranje z N₂

Na čelu so normalno napredovali do 22. avgusta, kjer so v stari del spuščali na uro 100 m³ dušika. Količina kisika je bila nenormalno visoka 19 % (normalno 10 %) in nenadoma je pričela koncentracija ogljikovega monoksida naraščati. Na gotovem mestu v starem delu so ga namerili tudi 700 ppm. Povprečna koncentracija je narasla 22. 9. na 22 ppm.

Potem so prvič uporabili kemično peno, s katero so obilili stene obeh prog v premožu, ker so se bali preprihovanja. Količina dušika so zvišali na 500 m³/h ter za nekaj dni ustavili pridobivanje. 27. 9. je bila že povprečna količina CO okrog 0 ppm. V poznejših mesecih je izmerjena količina varirala med 0 do 5 ppm, kar je za tako čelo normalno. V začetku novembra so količino dušika zmanjšali na 150 m³/h in na čelu so obratovali brez posebnosti.

Za zapolnjevanje in izoliranje nekaterih predelov v jami uporabljajo tudi splavni zasip s kapaciteto do 50 m³/h.

Pa še nekaj o kemični izopen peni. Francozi pravijo temu igloneige. To ni kemična pena, ki bi imela zelo veliko vode in jo uporabljajo gasilci. Trajnost gasilne pene znaša le nekaj ur.

V jami uporabljajo peno, ki je podobna stiroporu, je bele brave in ima zelo veliko zračnih mehurčkov in je prazaprav trajna. Da se dobi 1 m³ pene, je potrebno 30 l tekoče smole in 15 l strjevalca. V posebnem mešalcu - pištoli se obe sestavi razpršita in s pomočjo komprimiranega zraka nastane fina masa, polna zračnih mehurčkov, ki se razpršuje in nanaša na stene. Za izdelavo pene je potrebna posebna tlačna in mešalna aparatura, ki jo izdeluje francoska firma Weber. Tekočo smolo in strjevalec pa uvažajo iz Jugoslavije.

Penilno število te pene je 22. Penilno število je podatek, ki nam pove, koliko pene, v kateri so mehurčki zraka ali mehurčki drugega plina, dobimo iz tekočine, ki smo jo porabili. Penilno število za naš primer je 1 m³ ali 1000 l pene, deljeno s 45 l tekočine, ki smo jo porabili, kar znaša 22. Pena se dokončno strdi v štirih urah.

Urna kapaciteta Webrove naprave je 10 - 15 m³ pene/h.

Ker sestavine za peno izdelujemo doma, bomo lahko to peno uporabili tudi za jamsko uporabo.

Montceau - les Mines

Z avtomobilom smo se odpeljali v mesto Montceau. Pokrajina je rahlo napesta z majhnimi grički. Tudi od te strani se že od daleč vidi to staro rudarsko mesto. Ob cestah so stare pritlične ali enonadstropne hiše in halde, prerasle s travo in grmičevjem. Opazili smo železne stolpne konstrukcije šahtov jame Darcy, dimnik elektrarne in pojavljajo se značilne stavbe rudniških objektov, separacije, delavnic itd.

Peljali smo se mimo deponije premoga za termoelektrarno, elektrarne in ob vodnem kanalu do direkcije, kjer smo se poslovlili in odpeljali proti Lorraini.

V mestu samem smo kot posebnost opazovali dvizne mostove nad vodnim kanalom. Kanal je širok okrog 15 m in ta-

ke mostove so pred leti dvigali, ko so vlačilci prevažali premog. Visoka železna konstrukcija omogoča, da se cel most na enem bregu dvigne in zavrti okrog vrtilne osi na drugem bregu in most se postavi skoraj v vertikalo. Količino smo videli mesto samo, ga sestavljajo eno- do trnadstropne stare hiše in dobili smo vtis, da smo v centru našega Celja. Ceste in ulice so sicer širše, ljudi in avtomobilov pa je bilo zelo malo.

Od daleč smo videli obrise površinskega kopa. Opremljen je z avtonomnimi vozili, kamioni do 30 t nosilnosti in bagri žličarji ter buldožerji, ki odkrivajo jalovino.

Montceau les Mines je oddaljen od bazena Lorraine okrog 500 km. Potovalna hitrost po cestah je bila različna, peljali smo se pa skoraj premočrtno proti severu. Po dvopasovnicah je dovoljena hitrost vožnje 100 km, na širših cestah 120 in na avtocestah 140 km/h. Tudi te ceste so odlično asfaltirane, pregledna cestišča pri ovinkih, pokrajina je rahlo valovita.

Presenetila nas je cestnina. Šestkrat smo se morali ustaviti in plačati cestnino, preden smo prispeli v mesto Merlebach. Cestnine ne pačajo samo na avtocestah, ampak po določenih prevoznih kilometrih. M. Girodet je ob plačevanju vedno zatarnal: „Opet platiti!“ Pomagalo seveda ni nič. Glede hitrosti smo se držali predpisov, kajti kazni so visoke. Na dvo- in tripasovnicah je bilo tudi več kontrole, torej žandarjev z radarji, kot pa na avtocesti. Pri teh prežah uporabljajo različne avtomobile od kombijev do limuzin, ki so opremljene s civilnimi tablicami. Policijskih avtomobilov večinoma za take namene ne uporabljajo. Zopet lahko rečemo: - comme chez soi. M. Girodet nam je pojasnil, da znaša kazen, če šofer in prednji sopotnik ni sta privezana z varnostnim pasom, za vsakega 300 francoskih frankov (to je okrog 4.500,00 dinarjev). Kazni za preokračene hitrosti so še višje. S temi ukrepi so Francozi naredili na cestah red.

Presenetilo nas je število avtomobilov. Frekvenca na vseh cestah, po kate-

rih smo se vozili, ni dosti večja kot po zaveski cesti Zagorje - Ljubljana. Največ je bilo osebnih avtomobilov in avtobusov, tovornjakov pa zelo malo. Tovornjaki so bili samo težki prikolničarji z oznako TIR (meddržavni promet). Prevoz tovora se v Franciji na večje razdalje vrši skoraj izključno z železnico, in kot smo ugotovili, tudi ljudi, kar je najcenejše.

M. Girodet nam je pojasnil, da je to res. Z uvedbo novih vlakov, ki vozijo s hitrostjo 250 km/h, kar velja za potniški promet, ki povezujejo med seboj glavna mesta, je ogrožen letalski promet tudi na razdaljah 300, 400, 500 km ali še več. Predno pride potnik na letališče, traja gotovo več kot pol ure in prav toliko po pristanku od letališča do cilja, ker so letališča pač izven mesta. S takim vlakom je prevoz na takšnih razdaljah hitrejši in cenejši. Francozi odpovedujejo nakup airbusov, torej velikih avionov, ki prevažajo potnike na relacijah nekaj sto kilometrov.

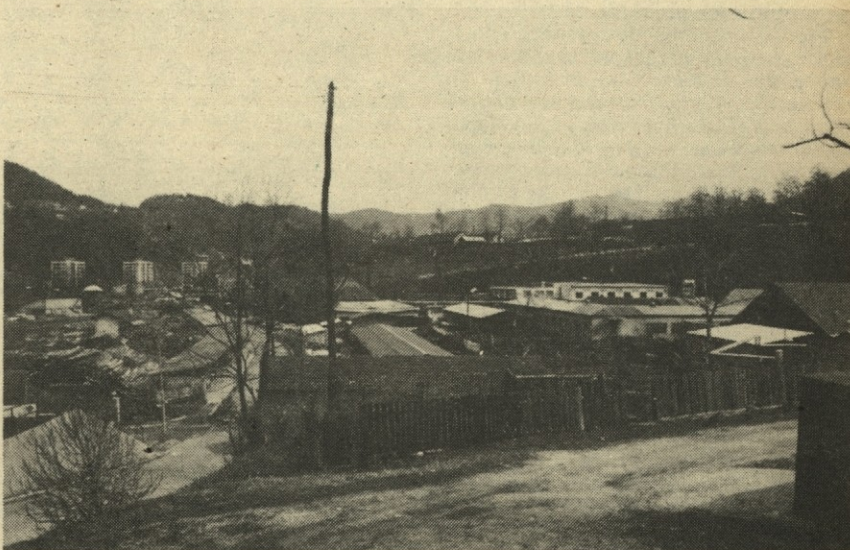
Med potjo smo dvakrat zavili na bencinsko črpalko. Te so take, kot pri nas, le da so vse, kar smo jih videli, samopostrežne. Potnik si sam natoči v avto bencin in ga plača blagajniku, ki sedi v kontejnerju poleg črpalke.

Ker smo bili utrujeni, smo kadilci v avtomobilu kadili kot Turki. Povprašali smo M. Girodeta, kako je v Franciji s cigaretami in kako je to, da so Francozi večinoma nekadilci. Strinjal se je s tem, da Francozi malo kadijo in procent kadilcev še pada. Francoske cigarete so zelo močne in drage. Škatlica cigaret stane 10 do 15 FF in tako Francozi čuvažo zdravje in franke.

Pokrajina se je začela spreminjati, postajala je bolj hribovita. Zagledali smo šahtne stolpe in značilna stara rudarska naselja. Pričelo se je mračiti, ko smo se odpeljali v središče premogovnega bazena Lorraine v mesto Merlebach, ki je dober kilometer oddaljeno od francosko-nemške meje.

(Nadaljevanje sledi)

Peter Schneider

Pogled na objekte in delovno območje DO ZPT - tozid Premogovnik Trbovlje in tozid Predelava jamskega lesa. (foto: B. Klančar)

Poročilo službe varstva pri delu

Zasavski premogovniki Trbovlje

Skupno število nesreč pri delu v letu 1983 je bilo 560 in je v primerjavi z letom 1982 manjše za 13 (leta 1982 - 573) oziroma za 2,3 %. Od skupnega števila 560 nesreč je bilo na poti na delo in z dela 16 nesreč, 542 lahkih, 16 težkih in dve smrtni nesreči (v letu 1982 - 2). Število nesreč na 1000 zaposlenih se je zmanjšalo od 186,1 na 174 oziroma za 6,5 %. Stalež delavcev se je povečal od 3079 na 3225 oziroma za 4,7 %. Izgubljeni delavniki so se zmanjšali od 13.980 na 11.640 oziroma zmanjšano za 16,7 %. Število izgubljenih dni na eno nesrečo se je zmanjšalo od 24,2 na 20,8 oziroma za 14 %. Pogostnost se je zmanjšala od 110,7 na 98,8 oziroma za 10,8 %. Faktor resnosti se je zmanjšal od 2702 na 2055 oziroma za 23,9 %, faktor resnosti s smrtnimi nesrečami se je zmanjšal od 6182 na 4173,6, kar pomeni 32 % zmanjšanje.

Od skupnega števila 544 (brez nesreč na poti na delo in z dela) je opredeljenih 113 nesreč. Nanje je vplivalo delovno okolje, kar je 20,8 % vseh nesreč; v letu 1982 je 99 oziroma 17,7 % vseh nesreč, to predstavlja povečanje za 14 oziroma za 14,1 %. V 42 primerih so vplivali na nesreče slabo opremljeni in slabo vzdrževani jamski prostori in delovišča. V letu 1982 49, kar pomeni zmanjšanje za 14,3 %. Zaradi neracionalnega in ne dovolj varnega načina dela, slabe organizacije pri posameznikih in skupinah ter pomanjkanja splošne kontrole je bilo od skupnega števila 544 396 nesreč, kar pomeni 72,8 % vseh nesreč in pomeni zmanjšanje za 1,8 % (401 - 1982).

Tudi osebni faktor je prisoten, in sicer pomanjkanje ustrezne poklicne usposobljenosti, pomanjkanje ustreznega poklicnega izkustva, kršenje oz. neupoštevanje predpisov in navodil ter podcenjevanje nevarnosti kakor tudi nediscipliniranost. Tako se je zaradi čistega osebnega faktorja primerilo od skupnega števila 544 35 nesreč, kar pomeni 6,4 % vseh nesreč. V letu 1982 57 nesreč (10,2) in pomeni zmanjšanje za 38,6 %.

Industrijske montažne delavnice Trbovlje (IMD)

V delovni organizaciji IMD je bilo v letu 1983 20 nesreč pri delu, v letu 1982 pa 21, kar pomeni eno nesrečo manj oziroma zmanjšanje za 4,8 %. Na poti na delo sta bili dve, težjih nesreč ni bilo in so vse lažjega značaja. Število nesreč na 1000 zaposlenih se je zmanjšalo od 128,8 na 121,2 oziroma za 6 %. Stalež delavcev se je povečal od 163 na 165 oziroma za 1,2 %. Izgubljeni delavniki zaradi nesreč so se povečali od 347 na 379 oziroma povečano na 9,2 %. Število izgubljenih dni na eno nesrečo se je povečalo od 16,25 na 18,9 oziroma za 16,3 %. Pogostnost nesreč se je zmanjšala od 63 na 53,7 oziroma za 15 %. Faktor resnosti se je zmanjšal od 1042 na 1017,2 oziroma za 2,4 %.

Od skupnega števila 18 (brez nesreč na poti na delo in z dela) je opredeljenih sedem nesreč. Nanje je vplivalo delovno okolje, kar pomeni 39 % vseh nesreč. V letu 1982 pa 13 oziroma 65 % vseh nesreč, to predstavlja zmanjšanje za 6 nesreč oziroma za 60 %. V dveh primerih so na nesreče pri delu vplivali slabi delovni pogoji in delovišča. V letu 1982 je bil en primer, kar pomeni povečanje za 100 %. Zaradi pomanjkanja neustreznih ali pokvarjenih osebnih varstvenih sredstev in opreme in njihove neuporabe so se primerile tri nesreče pri delu. V letu 1982 je bilo sedem primerov, kar pomeni zmanjšanje za 57 %.

Zaradi neracionalnega ali ne dovolj varnega načina dela, slabe organizacije dela pri skupinah in posameznikih ter pomanjkanja splošne kontrole so bile od skupnega števila 18 tri nesreče, kar pomeni 16,7 % vseh nesreč in porast za 50 % (2 - 1982).

Tudi osebni faktor je prisoten, predvsem zaradi kršenja oz. neupoštevanja predpisov in navodil, podcenjevanja nevarnosti in nediscipline. Tako se je zaradi osebnega faktorja primerilo od skupnega števila 18 osem nesreč, kar pomeni 44,3 % vseh nesreč. V letu 1982 je bilo 6 nesreč (30 %), to je povečanje za 33 %.

V DS TSO in DS ASO je zaposlenih 109 delavcev z opravljenimi delovnimi urami 191.790. Nezgod v DS TSO in DS ASO ni bilo.

Osnovna usmeritev službe za varstvo pri delu je bila preprečevanje nesreč pri delu. Njena uspešnost je bila odvisna od pogojev dela, zadostne in pravilne osebne zaščite in izobrazbe in usposobljenosti delavcev. Ugotavljamo, da je tehničnemu varstvu posvečeno premalo pozornosti, kar moramo izboljšati. Analiza kaže, da je pomankljiva organizacija dela tako pri posameznikih kot v skupinah prisotna v prevelikem številu nesreč in je na tem področju potrebno storiti mnogo več. Služba za varstvo pri delu bo morala zahtevati od odgovornih tehničnih delavcev, da temu problemu posveti vso pozornost.

Kljub temu, da se je število nesreč pri delu v DO ZPT zmanjšalo za 2,3 % in v DO IMD za 4,8 %, pa izkazujejo posamezne TOZD povečanje nesreč napram letu 1982, kar je razvidno iz tabele:

Stanje nesreč za leto 1983 po posameznih organizacijah in tozidih:

TOZD/DS	Leto 1982		Leto 1983		Indeks	
	Stalež	Nesreč	Stalež	Nesreč	Stalež	Nesreč
Premog. Hrastnik	404	125	433	117	107,2	93,6
Premog. Ojstro	259	62	263	81	101,5	130,6
Premog. Trbovlje	507	150	534	138	105,3	92
Premog. Kotredež	428	49	476	61	111,2	124,5
Separacija Trbovlje	288	55	303	36	105,2	65,5
Separacija Zagorje	84	6	91	8	108,3	133,3
RSC — Zag. del.	55	12	71	14	129,1	116,7
RESD Hrastnik	189	36	194	33	102,6	91,7
RESD Trbovlje	211	40	219	34	103,8	85
RESD Zagorje	131	12	137	12	104,6	100
PD Hrastnik	80	15	98	10	122,5	66,7
PD Trbovlje	120	3	119	8	99,2	266,7
PD Zagorje	96	2	92	3	95,8	150
PJL	25	5	24	4	96	80
DS SS ZPT	202	1	171	1	84,6	100
Skupno ZPT:	3079	573	3225	560	104,7	97,7
RIG Trbovlje	519	177				
ESMD Trbovlje	109	17				
Avtoprevoz	85	3				
Gramat Trbovlje	69	5				
DS SS RGD	53	1				
Skupno DO RGD	835	203				
SIMD Trbovlje	83	13	85	15	102,4	115,4
EIMD Trbovlje	46	7	46	4	100	37,1
DS SS IMD	34	1	34	1	100	100
Skupno DO IMD	163	21	165	20	101,2	95,2
DS ASO	48	—	49	—	102,1	—
DS TSO	52	1	59	—	113,5	—
Skupno ZPT	4177	798	3498	580	104,7	97,5

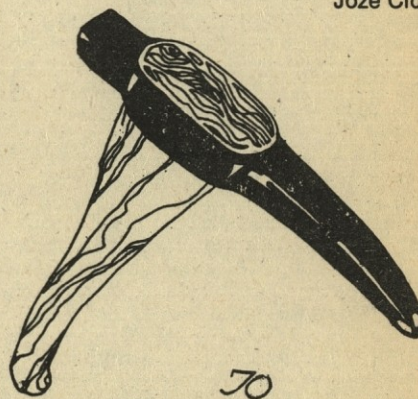
Stroški za varstvo pri delu v DO ZPT in IMD v letu 1983

TOZD	Zašč. sredstva	Močnejša hrana	Zdrav. pregledi
Premog. Hrastnik	3.496.971,85	70.220,95	205.921,25
Premog. Ojstro	2.118.367,95	34.861,50	199.418,60
RESD Hrastnik	1.236.009,80	106.000,40	183.577,80
PD Hrastnik	266.091,30	4.497,80	29.217,80
	7.477.438,90	215.580,65	618.135,45

Premog. Trbovlje	4.909.317,50	60.903,30	977.303,40
RESD Trbovlje	1.212.310,95	8.272,75	290.296,40
PD Trbovlje	440.737,40	45.340,75	123.277,80
PJL	179.301,40	4.351,60	47.669,10
Separ. Trbovlje	2.579.954,95	268.772,15	599.496,45
	9.321.622,20	387.640,55	2.032.043,15
Premog. Kotredež	3.852.908,75	411.263,75	1.349.043,10
RESD Zagorje	661.793,70	155.702,05	365.309,90
PD Zagorje	481.388,15	37.078,95	277.548,80
Separ. Zagorje	413.657,55	30.797,40	190.425,90
RSC	1.832.732,50	—	626.474,30
	7.242.480,65	967.842,15	2.808.802,00
DS SS ZPT	141.224,30	3.563,00	25.483,05
ZPT	24.182.766,05	1.574.626,35	7.484.663,65
DS ASO	1.000,00	—	—
DS TSO	397,70	—	—
SIMD	603.287,00	32.514,50	112.362,25
EIMD	328.769,95	424,80	43.177,45
DS SS IMD	291,80	—	4.973,30
DO IMD	932.248,75	32.939,30	160.512,90

Med objektivne vzroke moramo šteti predvsem povečano nevarnost pri rudarskem podzemnem delu in izredno neugodne montangeološke pogoje v jamah Zasavskih premogovnikov. Ti pogoji ustvarjajo različna presenečenja in nevarne pojave. Teh je bilo v letu 1983 večje število, in to v vseh jamah.

Jože Čič

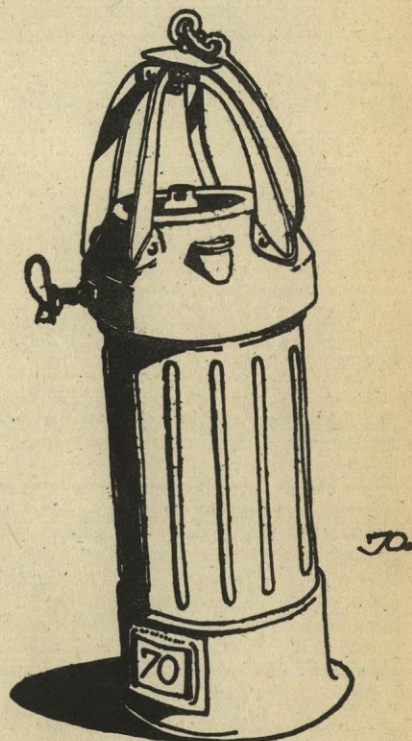
Poročilo za prvo trimesečje 1984 in spremljajoča problematika

Nesreče pri delu: V prvem trimesečju 1984 je bilo 169 nesreč pri delu. V primerjavi s prvim trimesečjem 1983, ko je bilo 151 nesreč, se je število povečalo za 18 oziroma za 12 %, in sicer:

Nesreče	1983	1984	Indeks
lahke nesreče:	148	168	113
težke nesreče:	2	1	50
smrtne nesreče:	1	—	—
Skupno	151	169	112

Gibanje nesreč v posameznih tozilih in delovnih skupnostih v delovni organizaciji ZPT in IMD je razvidno iz priložene tabele 1:

TOZD ali DS	Nesreče v l. 1983	Nesreče v l. 1984	Indeks
Premogovnik Hrastnik	25	44	176
Premogovnik Ojstro	21	18	86
Premogovnik Trbovlje	33	46	139
Premogovnik Kotredež	12	13	108
Separacija prem. Trbovlje	16	10	63
Separacija prem. Zagorje	2	—	—
RSC - delavci Zagorje	5	4	80
RESD Hrastnik	8	10	125
RESD Trbovlje	10	9	90
RESD Zagorje	6	4	67
Predelava j. lesa Trbovlje	2	3	150
PD - Hrastnik	2	3	150
PD - Trbovlje	3	1	33
PD - Zagorje	—	—	—
DS SS ZPT	—	1	—
Skupno DO ZPT	145	166	—
SIMD Trbovlje	3	2	67
EIMD Trbovlje	2	1	50
DS SS IMD Trbovlje	1	—	—
Skupno DO IMD	6	3	50
DS ASO	—	—	—
DS TSO	—	—	—
Skupno DO ZPT, IMD	151	169	112

Razvrstitev nesreč glede na kraj je sledeča:

odkopi in priprave	Skup. štev. nesreč	Odkopi	% nesreč
1. trimesečje 1983	151	56	37,1
1. trimesečje 1984	169	61	36
Indeks	112	109	97

Število nesreč pri delu na odkopnih etažah v glavnih obzornih in medobzornih progah se je povečalo od 56 (1. trimesečje 1983) na 61 (1. trimesečje 1984), indeks 109.

Glavno težišče nesreč je v jamskih objektih, kjer nakladajo, transportirajo in razkladajo razne potrošne materiale pri prevozi, tako ročnih kot mehaniziranih ter na vzdrževalnih delih, kar je razvidno iz naslednjega pregleda:

	Skup. štev. nesreč	Jama	% nesreč
1. trimesečje 1983	151	53	35,1
1. trimesečje 1984	169	76	45
Indeks	112	143	128

Vse to kaže na utesnjenost v jamskih prostorih in objektih, ki nastopa zaradi povečanih pritiskov in tudi zatrapanosti zaradi nepravočasnega umikanja tako odkopnega kot progovnega podporja, pa tudi delov transportne mehanizacije. Na povečanje števila nesreč pri transportih vplivajo tudi težki montažni deli tako odkopne kot tudi transportne mehanizacije. Te je potrebno transportirati

po neustreznih profilih jamskih objektov.

Zaskrbljujoče je, da narašča število nesreč zaradi pomanjkljive organizacije dela v skupinah in tudi pri posameznikih zaradi neustrezne in nezadostne usposobljenosti, zaradi kršenja oziroma neupoštevanja predpisov in navodil, zaradi podcenjevanja nevarnosti kakor tudi nediscipline.

Nesreče zunaj:

	Skup. štev. nesreč	Nesreče zunaj	% nesreč
1. trimesečje 1983	151	42	27,8
1. trimesečje 1984	169	32	18,9
Indeks	112	76	68

Ostala problematika:

V prvem trimesečju 1984 so se pojavljali nevarni pojavi, kot so:

- jamski ogenj v Vzhodnem Talnem skladu v jami Hrastnik, lokalno ogrevanje v A polju jame Hrastnik,
- jamski ogenj v VI. polju jame Trbovlje,
- manjša lokalna ogrevanja v polju 52 sloj 4 v jami Loke,
- izriv blata na širokem čelu v Tereziji II polju v jami Ojstro,
- ogrevanje premoga v Javor sloju na koti 140 v jami Ojstro.

Vsi ti nevarni pojavi niso ogrožali delavcev. V jami Hrastnik (Vzhodni Talni sklad) in v jami Trbovlje (VI. polje) so morali ogenj sanirati člani reševalnih mošttev. Vsi ti pojavi in njihova sanacija so povzročili motnje v proizvodnji in tudi gospodarsko škodo.

Odsotnost zaradi nesreč je 2 % od skupne odsotnosti z dela. Večji odstotek predstavlja odsotnost zaradi bolezni, ki je najbolj problematična na področju Hrastnika, saj so obdobja, ko presega razumljive meje, kljub temu, da so pogoji dela slabi. Problematici varstva pri delu je nujno potrebno posvetiti vso pozornost, da se izboljšajo pogoji dela, za kar so odgovorni vsi nadzorni tehnični delavci.

Pri delavcih je potrebno izostriti čut za varno delo (mladi delavci) in izboljšanje delovne discipline, ki tudi pogojuje varno delo.

Proti kršiteljem pa bomo morali ustrezno ukrepati.

Jože Čič

Na Separaciji v Zagorju (foto: A. Bregant)

Kaj nam bo prinesla odmrznitev cen

V prvih dneh maja je stopil v veljavo paket odmrzovanja cen. Ta paket sestavljajo: dopolnitev zakona o temeljnih sistema cen, ki ga je sprejela skupščina SFRJ; odlok o odmrznitvi cen, ki ga je sprejel izvršni svet SFRJ in odlok o pogojih oblikovanja in spremljanja cen, ki ga je izdala Skupnost za cene SFRJ in predvsem projekcija gibanja cen v letu 1984.

S temi dokumenti prehajamo v obdobje planiranja in dogovorjene inflacije.

Predvsem je treba povedati, da administrativno urejanje cen samo po sebi še ni vzrok inflaciji. Osnovni vzroki inflacije v Jugoslaviji so predvsem v kreditno monetarni politiki in politiki delitve dohodka. S preprostimi besedami lahko povečamo, da na papirju ustvarjamo denar in dohodek po potrebah, namesto da bi dohodek odredili tržni zakoni in uspešnost poslovanja.

Kot merilo za oblikovanje cen je postavljeno v ospredje merilo svetovne cene. Pod tem pojmom pa bomo lahko uporabljali le izvozno-uvozne cene.

Učinkovitost gospodarjenja in merila namenske delitve so le korektivnega značaja.

Proizvodi in storitve so razvrščeni v tri različne režime, in to neposredna kontrola SIV (električna energije in drugo), režim sporazumevanja, v katerem so vsi reprodukcijski materiali, med drugim tudi premog za industrijsko potrošnjo ter premog za energetiko ter režim prostega oblikovanja cen, ki velja za vse proizvode, katerih ponudba in povpraševanje sta približno izenačena. V ta zadnji režim je uvrščen tudi premog za široko potrošnjo.

Za električno energijo in premog je v projekciji predvideno, da se lahko poveča cena v letu 1984 za 47 %. Ker pa je že izkazano povečanje cene pri električni energiji za 9 % in premogu za 2 %, ostane dovoljeno povečanje v drugem polletju pri električni energiji 35 % in pri premogu 44 %. Premog za široko potrošnjo in industrijo naj bi dobil novo ceno s 1. julijem 1984. Električna energija in energetski premog pa s 1. septembrom 1984.

Omenjena podražitev velja za celotno panogo na jugoslovanskem nivoju. Znotraj vseh panog in tudi v panogi elektrogospodarstva in premogovništva je po-

trebno globalni odstotek podražitev razdeliti na posamezna elektrogospodarstva po republikah in na posamezne rudnike. Pri tem obstojajo zelo različni interesi. Tisti s cenejšo proizvodnjo zahtevajo izravnavanje cen, tisti z dražjo proizvodnjo pa zahtevajo upoštevanje pogojev gospodarjenja. Administrativno izravnavanje cen v nobenem primeru ni ekonomski ukrep. Slovensko premogovništvo in elektrogospodarstvo zahteva, da se v Sloveniji v celoti dopusti planirana podražitev za 47 %, ker sicer ne bi mogli uresničiti dogovorov, da moramo omogočiti poslovanje slovenske energije na nivoju enostavne reprodukcije s ceno, ki pokriva vse ekonomske stroške in dogovorjeni dohodek.

V teh dneh se v okviru Splošnega združenja rudnikov Jugoslavije dogovarjajo o možnih podražitvah. Zaenkrat je v veljavi predlog, da se vsaki republiki prizna enak odstotek, znotraj republike pa lahko izvršijo določeno izravnavanje oziroma odpravljajo najbolj izrazita neskladja.

Janko Koritnik

Poslovanje sozda REK EK v prvem trimesečju 1984

Za leto 1984 smo v sozdu planirali 14,4 milijarde novih dinarjev celotnega prihodka. Po zaključku prvega trimesečja ugotavljamo, da smo po dinamiki letnega plana realizirali 22 % (3,1 milijarde dinarjev). V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta smo povečali celotni prihodek za 62 %. Kljub tako visokemu dvigu napram enakemu obdobju leta 1983 in realizaciji 22 % letnega plana je finančni izid kombinata negativen, saj beležimo 120 milijonov dinarjev izgube oziroma gre tu za poslovanje z motnjami (13. člen zakona o sanaciji tozda). Tozdi, ki so poslovali z motnjami, morajo v 45 dneh sestaviti in sprejeti program, v katerem morajo biti pojasnjeni in ugotovljeni vzroki za takšno stanje in ukrepi za odstranitev motenj.

Doseganje in delitev celotnega prihodka

DO, DS	% doseg. CP na plan 84	Izguba v 000 din
ZPT	20	96.149
Senovo	24	3.265
Kanižarica	26	—
Laško	19	8.669
TET	28	—
RGD	22	8.914
IMD	21	—
ASO	14	1.630
TSO	19	1.531
SOZD REK	22	120.158

Iz odstotka doseganja celotnega prihodka na plan 1984 vidimo, da planirani celotni prihodek glede na dinamiko let-

nega plana dosežata le DO Kanižarica in DO TET, ostale delovne organizacije pa se planiranim 25 % približujejo. Veliko odstopanje je opazno pri realizaciji celotnega prihodka iz naslova svobodne menjave dela pri DS ASO in TSO. V sozdu ne prekoračujemo planirane mase porabljenih sredstev (22 % plana). Kljub temu je doseženi dohodek za 4 % manjši od planiranega (1,3 milijarde novih dinarjev). Obveznosti iz dohodka so obračunane v planirani višini (560 milijonov dinarjev), tako da je doseženi čisti dohodek le z indeksom 19 glede na plan 1984 in zadošča le za izplačilo osebnih dohodkov. Kot je že uvidoma omenjeno, beležimo v sozdu 120 milijonov novih dinarjev izgube.

Izpolnjevanje fizičnega obsega proizvodnje in storitev

● proizvodnja premoga:

Primerjava z rezultati, doseženimi v enakem obdobju preteklega leta kaže, da se nadaljuje kontinuiteta in da so količine na lanskem trimesečnem nivoju. Skupna proizvodnja je dosežena v višini 450.761 ton, kar je relativno gledano 100,4 % glede na enako obdobje 1983 in 25,3 % glede na letni plan 1984 (1.779.700 ton).

● proizvodnja električne energije

Proizvodni rezultati so glede na plan 1984 in na dosežene rezultate v enakem obdobju leta 1983 ugodni. Dosežene je že 31 % predvidene letne proizvodnje. Proizvodnja 176.043 Mwh je za 38 % višja od lanske v enakem obdobju.

● DO RGD — proizvodnja in storitve:

Noben tozd v DO RGD ne dosega planiranega obsega storitev in proizvodnje po letnem planu 1984, čeprav tozd RIG in ESMD presegata rezultate, dosežene v enakem obdobju leta 1983 celo za več kot 50 %. Tozd RIG je v slabem položaju kljub neto deviznemu prilivu iz ZRN. Opekarna je dosegla 18 % letne proizvodnje, kamnolom 17 %, avtoprevoznike storitve pa so na lanskem nivoju.

● DO IMD — storitve:

Tozd SIMD dosega letni plan z indeksom 20, tozd EIMD pa z indeksom 21. Rezultati, čeprav niso prav na dinamiki plana 1984, so pri tozdu SIMD za 38 % višji od doseženih v enakem obdobju leta 1983, pri tozdu EIMD pa za 21 %.

Stanje zaposlenih in odsotnost z dela

Za leto 1984 smo v plan zapisali, da potrebujemo za normalno poslovanje 6.663 delavcev. Ugotavljamo, da smo v prvih treh mesecih tega leta dosegli 94 % planirano zaposlenost (6.268 delavcev). To je za 1 % manj kot v enakem obdobju 1983 (6.362 delavcev). Največji primanjkljaj beležimo v DO ZPT (242 delavcev), nato sledi DO Kanižarica (67 delavcev), ostale DO pa imajo manjše primanjkljaje. Za normalno poslovanje in za doseganje planiranih rezultatov dela je torej nujno potrebno, da v sledečih mesecih pridobimo manjkajoče število delavcev. Stanje, kot je po zaključku prvega trimesečja leta 1984 (6.268 delavcev), pa je za 173 večje, kot smo ga imeli ob zaključku leta 1983.

V prvih treh mesecih v sozdu beležimo 18,9 % odsotnost z dela. V primerjavi z letom 1983, ko smo ob zaključku leta imeli odsotnost 22,4 %, je sedanja sicer manjša, vendar še ne kaže prave slike, ker še niso nastopili letni dopusti. Odsotnosti zaradi bolezni je 8,8 %, kar je približno na nivoju leta 1983 (9 %). Odsotnosti iz drugih vzrokov (dopusti, nezgode, neopravičeni izostanki ...) več ali manj stagnirajo. Jasnejšo sliko na tem izredno pomembnem področju poslovanja bomo dobili ob polletnem obračunu.

BOD na zaposlenega delavca in nadurno delo

V sozdu smo dosegli v prvih treh mesecih tega leta poprečni bruto osebni dohodek na zaposlenega delavca iz ur dela v višini 39.099 dinarjev. V primerjavi z letom 1983 (32.782 dinarjev), to pomeni porast 19,3 %. Poprečne rasti po delovnih organizacijah so okrog 20 %, razen v DO IMD (30 %). Delovne skupnosti ASO in TSO pa so se ravnale skladno s politiko rasti DS v proizvodnih DO.

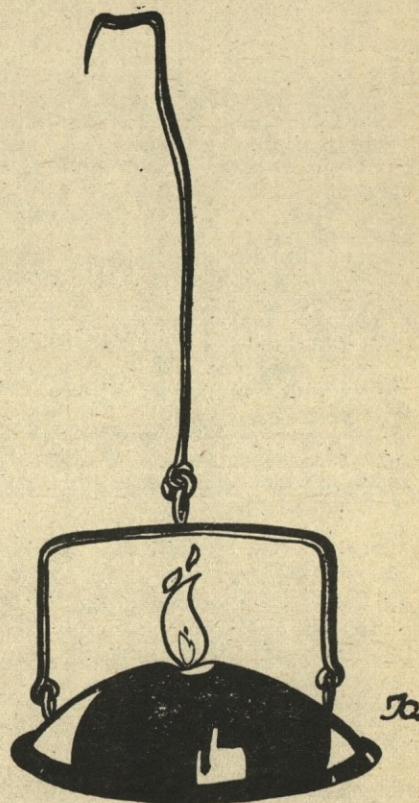
Analiza izvršenega nadurnega dela kaže primerjavo med prvim trimesečjem leta 1984 in enakim obdobjem leta 1983. Slika je naslednja:

izvršeni naddelavniki	100
izvršeni naddelavniki na 1 zaposlenega	96
% nadurnega dela	94

Analiza kaže, da se nadaljuje trend zmanjševanja obsega nadurnega dela v sozdu. Najnovejši ukrepi na tem področju bodo prav tako učinkovali v smeri še intenzivnejšega zmanjševanja obsega nadurnega dela.

Ce v nekaj besedah zaokrožimo poslovanje sozda v prvih treh mesecih leta 1984 vidimo, da dosegamo fizične planirane rezultate kljub težavam (pomanjkanje repromaterialov, slabe odkopne razmere, slaba likvidnostna situacija ipd.), da pa kljub realiziranim proizvodnim in storitvenim rezultatom finančni rezultati niso na planirani višini. Noben element v delitvi celotnega prihodka ni prekoračen, torej tudi to ni vzrok za motnje v poslovanju. Ocenimo lahko, da so vzroki za takšno stanje več ali manj zunaj REK, predvsem na področju cenovne politike in upravičeno lahko pričakujemo pozitivne rezultate po ureditvi situacije na tem področju.

Miloš Dolinar

Nekaj pomembnih podatkov o poslovanju v letu 1983

Delavski sveti in zbori delavcev, delovnih skupnosti in delovnih organizacij našega kombinata so februarja letos temeljito razpravljali o uspehu poslovanja posameznih organizacij združenega dela. Ob tej priliki so se kritično ozrli na marsikakšno zadevo, ki bi jo bilo mogoče odpraviti oziroma izboljšati s ciljem, da bi dosegli še boljše proizvodne in finančne rezultate.

Delavski svet sozda REK EK pa je razpravljala o rezultatih poslovnega uspeha kombinata za leto 1983 na svojem 14. zasedanju dne 12. aprila. Tudi ta je bil pri posameznih točkah dnevnega reda zelo kritičen.

Iz gradiva, ki je bilo predloženo delegatom delavskega sveta kombinata v obravnavo, povzemamo nekaj najpomembnejših podatkov za preteklo leto. Navajamo jih ločeno po posameznih delovnih organizacijah.

	ZPT	Senovo	Kanižar.	Laško	TET	RGD	IMD	ASO	TSOsozd	REK
Proizvodnja premoga (ton)	133.517	120.166	120.800	33.650	.	.	.	.	.	1.807.616
% izpolnitve plana	101,5	100,4	100,7	84,1	.	.	.	.	.	101,0
Proizv. elekt. ener. (Mwh)	.	.	.	.	551.815	.	.	.	.	551.815
% izpolnitve plana	.	.	.	.	96,8	.	.	.	.	96,8
Celotni prihodek v 000 din	5.446.576	504.158	414.492	181.575	1.164.484	1.256.645	232.195	52.392	46.536	9.298.953
Amortizacija v 000 din	318.943	46.938	28.487	23.440	245.107	63.041	4.791	2.600	1.523	734.870
Dohodek v 000 din	1.728.770	266.864	251.272	105.672	582.208	688.816	141.539	29.947	35.734	3.830.822
Čisti dohodek v 000 din	757.011	207.991	194.317	75.806	138.526	531.501	100.094	23.762	30.312	2.059.320
Izguba v 000 din	816.948	.	.	.	85.628	.	.	.	.	902.576
Nekrita izguba	788.741	.	.	.	.	.	.	.	.	788.741
Število zaposlenih	3.181	454	417	205	485	1.081	164	49	59	6.095
Plan št. zaposlenih	3.328	459	457	215	507	1.098	173	52	73	6.362
% odsotnosti z dela	22,9	23,9	20,4	23,0	16,9	24,3	16,1	18,3	14,6	22,4
— od tega bolezni in nez.	10,8	10,7	8,6	11,2	5,3	12,6	5,9	4,2	4,1	10,2
Povpr. OD iz ur dela/mes.	24.372	23.338	23.595	21.832	22.234	25.190	21.857	24.831	28.184	24.065
Število tozdov	11	.	.	.	2	4	2	.	.	19
Število DS pom. dejavn.	3	.	.	.	.	.	.	.	.	3
Število DS SS	1	.	.	.	1	1	1	1	1	6
Enovite del. organizacije	.	1	1	1	.	.	.	.	.	3

Izgube v premogovnikih

Dne 12. aprila je Splošno združenje premogovnikov Jugoslavije na svoji seji v Zagrebu med drugim obravnavalo tudi vprašanje izgub, ki so jih „pridelali“ jugoslovanski premogovniki v letu 1983. Skoraj neverjetno, vendar je res, da so vsi jugoslovanski premogovniki imeli 3.477 milijard dinarjev izgub ali 282 % več kot v letu 1982. Omenili so, da ni treba biti velik strokovnjak, da bi lahko odgovoril na vprašanje, zakaj je prišlo do tolikšnih izgub, čeprav je skoraj večina premogovnikov proizvodni načrt izpolnila in celo preseгла. Nizka akumulativnost in reprodukcijska sposobnost ter zmanjšana vlaganja v razvoj in modernizacijo so premogovnike dovedle v težak materialni položaj.

Načrtovali so, da bo v času od leta 1981 do 1983 investirano v premogovnike 72,8 milijarde dinarjev. Z nobene

odločujoče strani niso oporekali tem potrebam in predvidevanjem. Dejansko pa so investicije znašale le 32,35 milijarde dinarjev ali komaj 44 %. Zato rudarji že sedaj opozarjajo pristojne organe, da ne bo mogoče izpolniti drugega dela srednjeročnega programa do leta 1985, namreč, da ne bo mogoče doseči načrtovane proizvodnje v letu 1985 v višini 82 milijonov ton, pač pa le 68 do 70 milijonov ton.

Zato so na tej seji obravnavali aktivnosti, ki so bile podvzete, da bi izpolnili posamezne točke Družbenega dogovora o ukrepih za pospešitev odpiranja novih in za modernizacijo obstoječih premogovnikov in eksploatacijskih polj nafte in plina. Delegati so opozorili na nujnost sprejetja zveznega odloka o obveznem, 10 % izločanju iz obstoječih cen premoga, namensko za razvoj. Problem zase je

tudi zbiranje sredstev od prodanih derivatov nafte (bencinski dinar).

Lani so računali, da se bo nabralo okoli 9 milijard dinarjev, dejansko pa je bilo zbranih 7,565 milijarde dinarjev, od tega v Sloveniji 1,191 milijarde dinarjev. Večji del teh sredstev pa je bil usmerjen na raziskave novih ležišč premoga, ponekod tudi za kreditiranje, najmanj pa za pospeševanje proizvodnje premoga. Kratki roki in visoke obresti pa še nadalje onemogočajo najemanje premostitvenih kreditov. Priznana pa je uvozna olajšava na opremo, ki je doma ne proizvajamo (6 % manj carine). Premogovniki računajo, da jim manjka za nakup reprodukcijskega materiala, rezervnih delov in opreme okoli 151 milijonov dolarjev.

SISEOT Jugoslavije pa je odobrila le 115 milijonov dolarjev za letošnje leto. Pa že za te devize bo težko. (t. l.)

Reševalne akcije in usposabljanje reševalnih čet Hrastnika, Trbovelj in Zagorja

V letu 1983 v jamah Ojstro, Kotredež in Loke niso bili potrebni posegi reševalnih moštov. Jamskih ognjev v večjem obsegu ni bilo. Pojavljala so se manjša lokalna ogrevanja, ki so bila uspešno sanirana in niso zahtevala aktiviranja reševalnega moštva.

V jami Hrastnik so se pojavljala manjša lokalna ogrevanja. Člani reševalnega

moštva so aktivno sodelovali z uporabo izolacijskih aparatov pri odstranitvi zadelk v A polju, in sicer pri vzpostavitvi separatnega zračenja v teh jamskih objektih na dolžini 450 metrov.

V severnem Talnem skladu na koti -05 se je pojavil jamski ogenj v večjem obsegu po zaključnem odkopavanju. Za sanacijo jamskega ognja je bilo potrebno aktivirati reševalno moštvo za izdelavo zadelk v glavni transportni progli.

Reševalno moštvo je nastopilo tudi pri reševanju ponesrečenca po vdoru vode in blata na čelo v Vzhodnem Talnem skladu na koti 130. Pri reševanju ponesrečenca niso bili uporabljeni izolacijski dihalni aparati.

V jami Trbovelj so se pojavljala manjša ogrevanja v AB polju, ki so bila preventivno preprečena z izdelavo glinastih oblog v progah in posameznih odsekih. Ta dela niso zahtevala aktiviranja reševalnega moštva.

V zgornjem VII. polju na koti 281, kjer učenci TOZD RŠC praktično delajo, se je v mesecu decembru pojavil na širokem čelu jamski ogenj v nadkopnem delu v takem obsegu, da je bilo potrebno aktivirati reševalno moštvo za izdelavo provizornih zadelk in kasneje definitivnih zadelk v dostopni in izstopni progli.

Kot preventivni ukrep so bila uvedena dežurstva reševalcev, ko je bilo več prostih dni, da bi v slučaju potrebe pravočasno in uspešno izvedli intervencijo.

V jamah Zasavskih premogovnikov so se poleg prej navedenih ogrevanj in jamskih ognjev pojavljali tudi nevarni pojavi, kot so izlivi vode in vdori blata na široka čela in jamske objekte. Zaradi vdora vode in blata na široko čelo v Vzhod-

nem Talnem skladu jame Hrastnik je bil smrtno ponesrečen en rudar. Pri vseh nevarnih pojavih smo takoj ukrepali, da smo čim uspešneje in čim varneje sanirali nastalo stanje. Vsi ti ukrepi ne preprečujejo izlivov vode in vdorov blata, zaradi tega je nujno potrebna sprememba odkopne metode, kar velja predvsem za jame Hrastnik in jame Ojstro. Ne samo, da so vdori vode in blata ogrožali rudarje, v končni fazi so vplivali tudi na kontinuiteto proizvodnje.

Teoretično in praktično usposabljanje članov reševalnih moštov Hrastnika, Trbovelj in Zagorja smo izvajali po izdelanem programu. Disciplinarno se je izboljšala. Vsa tri moštva so se udeležila s po eno ekipo skupne reševalne vaje rudnikov Slovenije v Idriji.

V Hrastniku smo imeli tečaj za reševalce - novince in so uspešno opravili izpit. Izpit je opravilo deset kandidatov.

Na osnovi izdelanega programa v letu 1982 o nabavi sodobne opreme in naprav, ki ustvarjajo pogoje za preventivno in pravočasno preprečitev nevarnosti, ki pretijo zaposlenim v jamah, je bilo v letu 1983 dobavljene nekaj opreme.

Ta program je dopolnjen z dodatno varnostno opremo za jame in tudi za reševalne postaje: instrumenti za avtomatično indiciranje metana in ostalih plinov v jamskem zraku, kontrolniki zračnih naprav za sporazumevanje, izolacijski samoreševalci, izolacijski dihalni aparati in sodobne naprave za gašenje jamskih ognjev. Realizacija programa nabave varnostne opreme je odvisna od zagotovitve predvsem deviznih sredstev.

Jože Čič

Nakladanje separacijske jalovine v kamione na separaciji v Zagorju (foto: A. Bregant)

Huda nesreča v jami Strmosten - naša pomoč je bila hitra

Dne 21. aprila t. l. se je dogodila v jami Strmosten, tozda Vodna, ki posluje v okviru delovne organizacije Rembas-Zastava, ob 10,28 huda nesreča. Vzrok nesreče do srede maja t. l. še ni bil znan, domnevajo pa, da jo je povzročila eksplozija metana oziroma vžig premogovega prahu. Ob tej nesreči je izgubilo življenje 34 rudarjev, od teh 33 takoj ob nesreči, eden pa je umrl kasneje v beograjski bolnišnici. Ostali rudarji, ki so bili takrat na delu, so bili huje ali lažje poško-

dovani. Nastala je tudi ogromna materialna škoda na rudarski opremi in objektih, zato bo jama zaprta nekaj časa, dokler ne bodo popravili poškodovanih strojev in električne naprave.

Delavski svet sozda REK EK je v imenu vseh rudarjev in drugih članov kolektiva kombinata poslal s svojega izrednega zasedanja brzojavko z izrazi najglobljega sožalja svojcem ponesrečenih rudarjev in članom kolektiva rudnika Str-

mosten oziroma Resavica. Hkrati je odbril denarno pomoč v znesku 500.000,00 dinarjev iz sklada skupne porabe v sklad za pomoč svojcem ponesrečenih rudarjev.

V SR Srbiji so spustili zastave na pol droga, s svojci in rudarji pa je sočustvovala vsa Jugoslavija. Pomoč je prišla iz vseh republik in pokrajin ter federacije.

Vodstvo rudnika je pripravilo program sanacije, ki bo potekala v treh fazah.

Rekordna proizvodnja premoga v Jugoslaviji

V prvem trimesečju letos so jugoslovanski premogovniki nakopali skupno 15.976.000 ton premoga vseh treh vrst. To pomeni, da so rudarji naših premogovnikov nakopali 9,2 % več premoga kot lani v enakem obdobju. V marcu letos je proizvodnja premoga znašala 5.778.000 ton, kar je 12,8 % več. To pa je tudi rekord, ki ga doslej jugoslovanski premogovniki še niso dosegli.

Najboljši rezultati so bili doseženi pri rudnikih lignita in rjavega premoga, medtem ko je znašala proizvodnja črne premoga toliko kot lani v enakem času. Proizvodne načrte najuspešnejše dosegajo in presegajo predvsem veliki premogovniki — Kolubara, Titovi rudni-

ki, Titovo Velenje, REK EK, Plevlja in Svodol. Najslabši pa so rezultati v kosovskih premogovnikih, predvsem zaradi zemeljskih plazov, pa tudi drugih subjektivnih vplivov. Hkrati z visoko proizvodnjo premoga pa moramo omeniti tudi slabo založenost termoelektrarn s premogom. Koncem marca tega leta so imele termoelektrarne le okoli 20 % uskladiščenega premoga od količin, ki ga le-te potrebujejo za redno oziroma normalno proizvodnjo elektrike. Zaloge so koncem prvega trimesečja letos znašale le za eno do osem dnevno proizvodnjo električne energije. Le TE Plomin in Šoštanj sta tokrat imela nekoliko večje zaloge premoga na deponiji.

V splošnem združenju premogovnikov Jugoslavije so mnenja, da bo letos nekoliko večje povpraševanje po premogu nasproti lanskemu letu, tudi s strani termoelektrarn, predvsem v poletnem času. Znano je, da jeseni in pozimi zelo primanjkuje železniških vagonov tudi za prevoze premoga bodisi za industrijo, široko potrošnjo ali za termoelektrarne. TE Trbovlje bo imela po končanem remontu v prvi polovici junija letos zagotovo dovolj premoga na deponiji in v tem pogledu ne bo težav. Skrbijo pa Zasavske premogovnike odvečne količine premoga, ki jih ne bodo mogli deponirati na deponijskem prostoru TE oziroma bližnje separacije premoga. T. L.

Letovanje v naših počitniških domovih

Delavci sozda REK EK lahko tudi letos letujemo v lastnih počitniških domovih oziroma pri zasebnikih in hotelskih ustanovah, s katerimi smo sklenili ustrezne pogodbe. Ti domovi so na Rabu, v Crikvenici, Pineti in v Termah Čatež. Imamo 102 lastni ležišči v novem domu na Rabu, 50 pa v zakupu, 37 ležišč v Crikvenici v lastnem domu, 36 v zakupu, v Pineti 36 ležišč v Marlesovih hišicah in 37 ležišč v Termah Čatež v bungalovih. Poleg letovanja ob morju se člani kolektiva lahko poslužujejo letovanja v planinskih postojankah na Partizanskem vrhu nad Trbovljami in na Kalu nad Hrastnikom. Delavski svet sozda REK EK je dne 12. 4. 1984 obravnaval in potrdil ceno oskrbnega dne v naših počitniških domovih, kakor tudi določil način oziroma kriterije regresiranja letovanja delavcev, ki bodo preživeli svoj redni letni dopust v naših domovih ob morju ali kje drugje. Sprejete cene polne penzion-ske oskrbe v naših domovih so naslednje:

— za člane kolektiva in njihove nezaposlene svojce 550,00 dinarjev dnevno,
— otroci od četrtega do desetega leta plačajo 70 % cene oskrbnega dne,

če so zavarovani po članu kolektiva 385,00 dinarjev dnevno,
— za zaposlene svojce (v ostalih OZD) in za tuje goste 910,00 dinarjev dnevno,
— upokojeni člani kolektiva plačajo penzijsko oskrbo v enaki višini kot aktivni člani, in sicer 550,00 dinarjev dnevno, razlika do ekonomske cene bremeni tozde oziroma delovne skupnosti, kjer je bil letovalec zaposlen pred upokojitvijo,
— za letovalce, ki so si zaradi zasedenosti naših počitniških domov morali sami zagotoviti prenočevanje, hranijo pa se redno v našem počitniškem domu, velja dogovorjena penzi-

onska cena, zmanjšana za stroške prenočevanja,
— člani kolektiva in njihovi nezaposleni svojci 550 din
stroški prenočevanja — 300 din
250 din
— za zaposlene svojce v drugih delovnih organizacijah in tuje goste 910 din
stroški prenočevanja 300 din
610 din

Letovalci, ki se bodo posluževali le posameznih uslug naših počitniških domov, bodo cene posameznikov obrokov oziroma nočitev poravnali v naslednji višini: zajtrk 100 din, kosilo 250 din, večerja 220 din.

Sprejeta je predlagana socialna lestvica za ugotavljanje upravičenosti do regresiranja oskrbnega dne v času letovanja:

Povpr. OD na člana družine	% regresa	Sezona Odrasli	Otr. 4-10	Posezona Odrasli	Otr. 4-10
do 5.400	100	550	380	440	300
5.401 - 6.480	80	440	300	350	240
6.481 - 7.780	60	330	230	260	180
7.781 - 9.340	40	220	150	180	120
9.341 - 11.210	20	110	80	90	60
11.211 - 13.450	10	50	40	40	30

Osnova za izračun višine regresiranja oskrbnega dne po socialni lestvici je sprejeta cena oskrbnega dne v naših počitniških domovih in doseženi osebni dohodek na člana družine. Pri ugotavljanju povprečnega osebnega dohodka na člana družine se upošteva le dohodek ožjih družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu (delavec, njegov zakonec, nepreskrbljeni otroci, posvojenec, pastorki in osebe, ki jih je delavec po zakonu dolžan preživljati in jih preživlja),

doseženi v prvih treh mesecih tekočega leta.

Za osebni dohodek se štejejo vsi dokazljivi dohodki, ki po veljavnih predpisih predstavljajo osnovo za obdavčenje skupnega prihodka občanov. Za letovanje na Rabu in Crikvenici bomo organizirali posebne avtobusne prevoze do letovišča in nazaj.

Cene prevozov so naslednje: Trbovlje — Rab — Trbovlje 1.100 dinarjev; Trbovlje — Crikvenica — Trbovlje 800,00 dinarjev.

Na Rabu in v Crikvenici bodo delavci letovali v naslednjih dekadah:

I. dekada	20. 6. - 30. 6. 1984	predsezona
II. dekada	30. 6. - 10. 7. 1984	sezona
III. dekada	10. 7. - 20. 7. 1984	
IV. dekada	20. 7. - 30. 7. 1984	
V. dekada	30. 7. - 9. 8. 1984	
VI. dekada	9. 8. - 19. 8. 1984	
VII. dekada	19. 8. - 29. 8. 1984	
VIII. dekada	29. 8. - 8. 9. 1984	posezona

Za počitniški dom Pineta - Novigrad veljajo naslednje dekade:

I. dekada	18. 6. - 28. 6. 1984	predsezona
II. dekada	28. 6. - 8. 7. 1984	sezona
III. dekada	8. 7. - 18. 7. 1984	
IV. dekada	18. 7. - 28. 7. 1984	
V. dekada	28. 7. - 7. 8. 1984	
VI. dekada	7. 8. - 17. 8. 1984	
VII. dekada	17. 8. - 27. 8. 1984	
VIII. dekada	27. 8. - 6. 9. 1984	

Člani kolektiva in njihovi svojci lahko letujejo v naših počitniških domovih tudi v izvensezonskem času.

Predsezona je od 20. 6. do 30. 6. in posezona od 29. 8. do 8. 9., ko je cena oskrbnega dne 80 % sprejete cene.

— Cena bivanja v počitniškem domu Rab v izvensezonskem času, to je od 1. 3. do 10. 6. in od 20. 9. 1984 dalje, znaša 105,00 dinarjev dnevno na osebo in 40,00 dinarjev za pranje perila po postelji po končanem letovanju (sobe so ogrevane).

— Cene bivanja v počitniškem domu v Crikvenici brez električnega ogrevanja pa znaša 70,00 dinarjev dnevno na osebo in 40,00 dinarjev po postelji za pranje perila po končanem letovanju.

— Cena bivanja v počitniškem domu v Pineti — Novigrad brez električnega ogrevanja znaša 50,00 dinarjev dnevno na osebo in 150,00 dinarjev na sobo na dan ter 80,00 dinarjev po osebi za pranje posteljnine po končanem letovanju.

Letovalci, ki bodo bivali v izvensezonskem času, plačajo turistično takso.

Vse letovalce opozarjamo, da so dolžni upoštevati določila sprejetega hišnega reda v počitniškem domu.

Mirko Pirnauer

Bistvene pripombe iz razprav o dograjevanju dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti v rudniku rjavega premoga Senovo

Pripombe delavcev rudnika Senovo, izoblikovane v javnih razpravah in verificiranih v okviru DPO rudnika Senovo, je mogoče razdeliti v dve karakteristični skupini.

V prvo skupino pripomb sodijo tiste, ki so v glavnem formalne narave in so posledica ali premalo preciznih opredelitev ali neskladnosti z zakonodajo.

Drugi sklop pripomb pa se nanaša zlasti na premalo opredeljene skupne interese in posle. V osnutkih predvsem pogošamo natančnejših opredelitev,

katere tehnično-poslovne funkcije, ki so življenjskega pomena za vse TOZD, združene v bodočo DO Rudniki rjavega premoga Slovenije, pa bomo razvijali skupno in enotno.

V ta sklop pripomb sodijo tudi tiste, ki opozarjajo na to, da niso razmejene funkcije in opravila, ki se bodo opravljala na nivoju DO in na nivoju SOZD in vse dotlej, dokler ne bodo razmejene, obstaja, zdi se upravičena bojazen, da se ne bomo mogli izogniti podvajanju.

Zaradi tega je potrebno prav v tem ča-

su, ko bomo usklajevali pripombe in pripravljali predloge samoupravnih splošnih aktov posvetiti tem vprašanjem in pripombam vso pozornost, saj se moramo z vso odgovornostjo zavedati, da družba terja od nas učinkovito in racionalno organiziranost, ki mora omogočati ekonomično, varno in optimalno izkoriščanje energetskih virov, objektov in naprav ter zanesljivo in kakovostno preskrbo uporabnikov.

Jana Čepin

Dograjevanje dohodkovnih odnosov in samoupravne organiziranosti

Osnutek samoupravnega sporazuma:

Sestavljeno organizacijo Rudarsko elektroenergetskega kombinata Edvarda Kardelja naj bi sestavljale naslednje delovne organizacije:

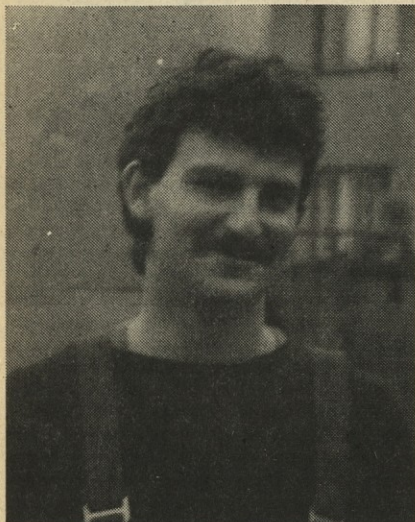
- Rudniki rjavega premoga Slovenije,
- Termoelektrarna Trbovlje,
- Rudarska gradbena dejavnost Trbovlje.

Kaj menijo o spremembi naši sodelavci?

Miro Kreča je kot rezkalec pet let zaposlen v DO RGD, toz ESMD. Je tudi sekretar OO ZK tega tozda.

Kaj menite o predvidenem dograjevanju organiziranosti kombinata?

Mislím, da je to pozitivna usmeritev. Ker bomo skupaj z delovno organizacijo IMD ena delovna organizacija, bomo lažje ljudi razporejali tja, kjer jih bomo potrebovali. Pri nas že sedaj delamo tako. Kadar, n. pr., električar nima dela, poprime za delo mehanika. Menim, da bo dela za vse dovolj in bomo združeni dosegali še lepše uspehe, predvsem ko odpirajo nova gradbišča.

Miro Kreča, TOZD ESMD (foto: D. Bregant)

So vaši sodelavci seznanjeni z osnutki aktov, ki obravnavajo samoupravno organiziranost kombinata?

— Najprej smo predelali gradivo v družbenopolitičnih organizacijah, in sicer na splošno o reorganizaciji v sozdu, podrobneje pa, predvsem kar zadeva delavce v našem tozdu, na zboru delavcev 23. aprila 1984.

So se delavci strinjali z osnutki samoupravnih aktov?

— V začetku, ko niso bili dovolj seznanjeni z novostmi, so pokazali odpor. Če pa jim stvar primerno razložiš, tako da sami začutijo pozitivne strani sprememb, se seveda strinjajo.

Pripričan sem, da bo pri nas referendum ob upoštevanju pripomb, ki smo jih dali, zelo dobro uspel.

Katere so vaše pripombe?

— Delavci našega tozda naj kompletne spadamo pod tozda RIG, DO IMD pa se imenuje tozda ESMD, in sicer oba v DO RGD.

Marjan Kmet, TE Trbovlje (foto: D. Bregant)

— Čim bolj čuvajmo to, kar imamo, pravi **Marjan Kmet**, ki je zaposlen v tozdi Proizvodnja električne energije kot pomočnik kurjača. To delo opravlja osem let, poleg tega pa izredno obiskuje tudi tehnično šolo — energetska smer.

— Aprila smo bili seznanjeni s spremembami v zvezi z novo samoupravno organiziranostjo. Menim, da bodo moje pripombe pomanjkljive, saj smo delavci poslušali le sporazum REK EK, seznanjeni pa bi morali biti tudi s sporazumom Elektrogospodarstva Slovenije. Ko bosta usklajena oba, bi že lahko več povedal.

Kakšne so vaše pripombe na osnutek sporazuma, ki govori o spremembah organiziranja?

— Pripomb bi bilo več, če bi delavci pred obravnavo dobili gradivo, ki bi bilo napisano tako, da bi ga razumeli. Menim, da je pravilna takšna združitev, ki je načrtovana. Ne strinjamo pa se s tem, da bi se denar stekal v REK EK, od tam pa nam bi ga dodeljevali po proizvedeni kilovatni uri. Ne strinjamo se zato, ker smo delovna organizacija, ki obstaja od danes do jutri. S tem mislim na izrabljenost strojev in defekte, ki se nenadoma pojavijo. Kje pa bomo dobili denar v času, ko okvare popravljamo in ne proizvajamo kilovatnih ur? To je še bolj problematično sedaj, ko se gradnja nove elektrarne vedno bolj odmika.

Naslednja stvar, o kateri bomo tudi morali razpravljati, je deponija premoga oziroma stroški, ki nastajajo ob samovžigih. Menim, da bi si jih morali z ZPT deliti.

O slabi kakovosti premoga smo že veliko govorili. Če bomo tudi v bodoče dobivali premog s tolikimi trdimi primesmi, ki nam kvarijo mline in povzročajo defekte, bomo proizvedli še manj kilovatnih ur.

Menim, da bi morali skupno z rudnikom vse te probleme ustrezno rešiti. Omenil bi še, da kurjače, pa tudi strojnike, premalo cenimo in nagradujemo, saj je njihovo delo težko in odgovorno.

Jože Medvešek je na tozdi REŠD v Hrastniku zaposlen dobrih enajst let kot vzdrževalec jamske mehanizacije.

— S potekom priprav, ki so v zvezi z novo samoupravno organiziranostjo, sem seznanjen, saj sem sodeloval kot sekretar OO ZK in kot delegat na problemski konferenci na področju premogovništva. Gradivo pa smo obravnavali tudi na zborih delavcev po delovnih skupinah. Do 7. maja t. l. smo posredovali pripombe, tako kot je določeno v rokovniku. Če smo se dogovorili za roke, v katerih bomo določeno stvar opravili, jih moramo tudi upoštevati.

Politično je zadeva dobro pripravljena, finančno in strokovno pa slabše. Ne vemo, če bo res zmanjšano režijsko delo in koliko manj bo zaposlenih ljudi v administraciji. Ali bomo razbremenili proizvodnjo? Ali pa je vse to, kar delamo, le formalnost? Načeloma pa se s spremembami strinjamo, saj vemo, da moramo bolj enotno delati. Tako bo na vsakem področju samo en tozda in en delav-

ski svet. Prav je, da se združimo v eno hišo, da ne bo nelojalne konkurence. Rudarji se z zamišljenim samoupravnim dograjevanjem strinjamo in želimo, da se po programu izpelje, sicer bomo mislili, da nekateri odgovorni tega niso sposobni izpeljati. V strokovnih službah pa naj ustrezno pripravijo gradivo in upoštevajo pripombe, ki smo jih imeli in sicer: izpadla je delavnica za popravilo hidravličnega podporja. Predlagamo, da jo priključimo k DO RGD. Tudi DS Pomozna dejavnost v Hrastniku ni opredeljena. Menimo tudi, naj bi ne siromašili posameznih področij. Ne smemo dovoliti, da bo novo samoupravno dogovarjanje le formalnost, v bistvu pa se ne bo ničesar spremenilo.

Zlatko Ban je v Premogovniku Kotredež zaposlen že trideset let kot strelec.

— O samoupravnem dograjevanju v kombinatu smo najprej razpravljali v OO ZSS, nato v OO ZK, pa tudi na zborih delavcev. Strinjamo se, da se združijo rjavi premogovniki, saj bomo združeni lažje zastopali svoje zahteve. Po področjih bomo imeli enega vodjo in ne bo takšne razdrobljenosti kot sedaj. Pravilno je, da bo skupaj tisto, kar spada pod rudnik, kar ne sodi k jami, pa naj bo izločeno. Tako bodo tudi jamski delavci lahko nagrajevani tako, kot zaslužijo.

Zlatko Ban, TOZD Premogovnik Kotredež (foto: D. Bregant)

Stanoje Kusić je zaposlen štirinajst let na tozdu Premogovnik Kotredež kot prvi kopač.

— Na naših sestankih smo razpravljali predvsem o neurejenih dohodkovnih odnosih. Rudarji nismo zadovoljni s tem, da naš čisti dohodek prikazujejo skupaj z vsem nadurnim delom, osnovo imamo pa skoraj enako kot zunanji delavci. Približno dva meseca je, odkar smo prenehali z nadurnim delom, rudarji so razburjeni, ker je precej manjši osebni doho-

Stanoje Kusič, TOZD Premogovnik Kotredež

dek. Kadar bom delal ob nedeljah, bom moral potemtakem koristiti ure ob delavnikih, kar pa ni isto. Menim, da naše vodstvo teh zadev ni pravilno rešilo. Kako bomo te probleme reševali združeni, če jih še sedaj težko rešujemo na enem področju?

Naslednje, kar nas zanima, pa je, kdo bo pokrival izgubo, če jo bomo imeli?

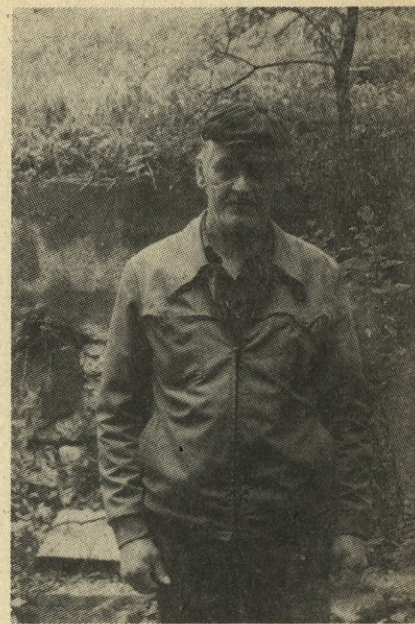
Bojimo se tudi, da bomo morali še pogosteje prisostvovati sejam, kjer poslušamo več ali manj iste stvari, ki bi jih bilo potrebno že predhodno uskladiti.

Sedaj imamo po področjih na ZPT tri vodje. Po združitvi naj bi imeli enega. Bo ta sposoben za tri?

Pa še to: delavcem naj ne razlagajo kar naprej, da smo v izgubi, če plan dosežemo ali celo presegamo!

Ivan Grobin je že osemindvajset let zaposlen kot kopač na tozdu Premogovnik Kotredež.

— O novi samoupravni organiziranosti smo večkrat razpravljali. V začetku nam marsikaj ni bilo razumljivo, tudi gradivo je bilo precej pomanjkljivo. Opazili smo, da so izpadli nekateri tozdi in ni bilo jasno, kaj bodo obsegale bodoče delovne organizacije. Na razpravah v družbenopolitičnih organizacijah in na osnovi pripomb so te pomanjkljivosti odpravili. S takšno strukturo, ki je sedaj zamišljena, se rudarji in ostali na področju Zagorja v glavnem strinjamo. Rad pa bi še povedal pripombe rudarjev in svoje mnenje. Bojimo se, da bo preveč ljudi na novo vključenih v osnovno rudarsko dejavnost. S tem mislim predvsem na priznanje beneficirane delovne dobe. Dohodkovni odnosi v DO ZPT še niso razčiščeni. Nekateri tozdi si delijo osebni dohodek tako, kot določajo v strokovnih službah.

Ivan Grobin, TOZD Premogovnik Kotredež (foto: D. Bregant)

Zadnji čas bi že tudi bil, da bi se vodstveni delavci domenili oziroma ukrenili vse potrebno, da bi pokrili izgubo.

Dragica Bregant

60 let zloma Orjune - praznik občine Trbovlje

Del rudniškega stanovanjskega naselja. Nasipi (III. in IV. etaža) v Trbovljah (foto: B. Klančar)

Občani občine Trbovlje proslavljajo že vrsto let 1. junija svoj občinski praznik. Praznujejo ga v spomin na spopad revirskih delavcev z ORJUNO — organizacijo jugoslovanskih nacionalistov, ki je nameravala prav na dan 1. junija 1924 v Trbovljah, središču slovenskega proletariata, demonstrirati svojo moč in veljavo ter potencirati željo po oblasti, hkrati pa vnovič pokazati in dokazati svoje sovraštvo do vsega naprednega, prevsem do naprednega delavstva in njegovih organizacij.

Orjuna je doživela v tem spopadu svoj zlom. Ta zlom pa ni bil obarvan le krajeveno, pač pa je njihovo zločinsko početje v Trbovljah in na koncu njihov paničen beg pomenil hkrati že tudi konec njihove organizacije v Jugoslaviji. O tem, tako pomembnem zgodovinskem dogodku pišemo in govorimo že dolga leta. Nujno je, da se nastajajoče generacije mladih tudi po tolikih letih seznaniijo z uspešnim in zmagovitim bojem revirskih delavcev v takratnem, nadvse odločilnem obdobju.

Letos poteka od tega dogodka 60 let. Zato bo proslava občinskega praznika občine Trbovlje nekoliko bolj poudarjena.

na. Letošnje leto pa sovpada tudi že z drugo pomembno obletnico iz boja rudarjev za več pravic in večji kos kruha. 3. julija letos bo poteklo 50 let, odkar so revirski rudarji z gladovno stavko in zasedbo jam in drugih rudniških objektov pokazali neustrašnost v boju za doseg večjih pravic.

Proslava teh dveh izredno pomembnih dogodkov iz zgodovine delavskega gibanja oziroma gibanja rudarjev bo obeležena letos z vrsto različnih prireditev. Naj omenimo na tem mestu najpomembnejše, ki so potekale od 19. maja in bodo trajale do 9. junija 1984. V soboto, 19. maja dopoldan je potekalo 10. občinsko tekmovanje ekip prve pomoči in enot CZ občine Trbovlje na igrišču pri občinski upravni zgradbi. 24. maja je potekal še pohod mladine ZPS po poteh revolucije, v petek 25. maja pa pohod mladine ZPS Slovenije po poteh revolucije, hkrati pa je bilo izpeljano medrepubliško tekmovanje radioamaterjev v počastitev 60-letnice zloma Orjune; ob 18. uri tega dne je bil shod mladine na igrišču TVD Partizan, v soboto, 26. maja pa je potekal množični partizanski pohod na Vrhe, popoldan pa je bil v bazenu plavalni troboj reprezentanc Furlanije - Julijske Krajine, Koroške in Slovenije v absolutnem razredu. V nedeljo, 27. maja, so zvečer proslavili 30-letnico kegljaško-balinarskega kluba TVD Partizan Trbovlje na balinišču oziroma igrišču Partizana. V torek, 29. maja, bo ob 19. uri odprta skupna likovna razstava članov likovnega kluba DOLIK z Jesenic in RELIKA iz Trbovelj v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu.

V sredo, 30. maja, bodo ob 19. uri vročili vojaške knjižice nabornikom v občinskih dvorani, ob 18. uri pa bo odprta razstava ob 60-letnici zloma Orjune in 50-letnici zasedbe rudnikov in gladovne stavke revirskih rudarjev.

1. junija bo ob 17. uri slavnostna seja skupščine občine Trbovlje v gledališki dvorani Delavskega doma. V petek, 1. junija bo ob 12. uri slovesno poimenovanje Zasavskega srednješolskega centra Trbovlje po Mihi Marinku na ploščadi med Osnovno šolo Trbovlje in šolo matematično-naravoslovne smeri (gimnazijo). Ob 17. uri pa bo pred Delavskim domom osrednja proslava ob 60-letnici zloma Orjune z govorom in kulturnim programom. V soboto, 2. junija, bo ob 11. uri pred Delavskim domom zbor pionirjev Jugoslavije in sprejem kurirčkove pošte. V nedeljo, 3. junija, bo ob 17. uri medobčinsko tekmovanje ekip gasilskih društev in gasilskih enot CZ iz Hrastnika, Trbovelj in Zagorja na igrišču ŠD Rudar. Zadnja prireditev po tem programu pa bo v soboto, 9. junija, ko bo ob 6. uri zjutraj stekla družbenopolitična akcija „sindikati v SLO 84“. S posebnimi plakati so organizatorji proslave povabili k sodelovanju in ogledu prireditev vse občine.

Letošnja proslava je bila pripravljena široko, delovno, predvsem pa stabilizacijsko.

France Popit - predsednik predsedstva Slovenije

Dne 7. maja je slovenska skupščina na seji vseh treh zborov razglasila izvolitev predsednika predsedstva in člana predsedstva SR Slovenije, hkrati pa objavila sedanjo sestavo predsedstva Slovenije. Za novega predsednika predsedstva je bil razglašen France Popit, dosedanji član predsedstva SRS, in Janez Stanovnik za člana predsedstva SRS. Oba je skupščina razglasila na temelju soglasne izvolitve na sejah vseh slovenskih občinskih skupščin in skupščin posebnih družbenopolitičnih skupnosti. Izvolitev je potekala na podlagi liste kandidatov, ki jo je določila republiška kandidacijska konferenca. Sedanji naslov predsedstva SR Slovenije je naslednji:

— predsednik: France Popit,
— člani predsedstva: Alojz Briški, Majda Gaspari, Stane Markič, Zoran Polič, Janez Stanovnik (novooizvoljeni član) in France Štiglic; po položaju sta člana predsedstva tudi Andrej Marinc, predsednik CK ZKS, in Franc Šetinc, predsednik Republiške konference SZDL Slovenije.

Predsednik slovenske skupščine Vinko Hafner se je na skupni seji vseh zborov skupščine zahvalil Viktorju Avblju, dosedanjemu predsedniku predsedstva SRS, in Sergeju Kraigherju, dosedanjemu članu predsedstva SFRJ, (tega je zamenjal sredi maja v tem najvišjem organu Stane Dolanc, dosedanji zvezni sekretar za notranje zadeve) za njuno dolgoletno poštrenovalno in uspešno opravljanje dosedanjih odgovornih dolžnosti. Hkrati z orisom revolucionarne poti in družbenopolitične ustvarjalnosti je prepričan, da bosta oba še nadalje aktivna.

France Popit, predsednik predsedstva SR Slovenije

Viktor Avbelj kot član predsedstva CK ZKS, Sergej Kraigher pa kot član pomembnih družbenih organov v republiki in federaciji, predvsem pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije ter pri izpolnjevanju političnega in gospodarskega sistema.

(t.l.)

Novo predsedstvo SFRJ, novo vodstvo Zvezne skupščine in novi člani ZIS

Zvezna skupščina je na skupni seji dne 15. 5. 1984 razglasila novo predsedstvo SFRJ. Tvorijo ga: Veselin Djuranovič (Črna gora), Radovan Vlačjkič (Vojvodina), Sinan Hasani (Kosovo), Lazar Mojsov (Makedonija), Branko Mikulič (Bosna in Hercegovina), Stane Dolanc (Slovenija), Nikola Ljubičić (Srbija), Josip Vrhovec (Hrvatska). Po svojem položaju je član predsedstva SFRJ tudi vsakokratni predsednik predsedstva CK ZKJ. Tokrat je to Dragoslav Marković.

Mandat novega predsedstva traja pet let. Na prvi seji predsedstva SFRJ so člani izvolili za predsednika za dobo enega leta t. j. za čas od 15. 5. 1984 do 15. 5. 1985 Veselina Djuranoviča, za podpredsednika pa Radovana Vlačjkiča.

Z razglasitvijo novega predsedstva SFRJ pa je prenehal petletni mandat v tem našem najvišjem organu. Doslej so ga tvorili Mika Špiljak (Hrvatska), predsednik predsedstva v zadnjem enoletnem obdobju, Cvijetin Mijatović (BiH), Vidoje Žarković (Črna gora), Lazar Koliševski (Makedonija), Sergej Kraigher (Slovenija), Petar Stambolić (Srbija), Fadil Hoxha (Kosovo), Radovan Vlačjkič (Vojvodina) pa je bil vnovič razglašen za člana novega predsedstva SFRJ.

Na omenjeni skupni seji Zvezne skupščine pa so izvolili tudi novo vodstvo Zvezne skupščine. Za predsednika je bil izvoljen Dušan Alimpić (Vojvodina), za podpredsednico pa Nuša Kerševan (Slovenija), predsednik zveznega zbora je

Stojan Bjelajac (BiH), predsednik zbora republik in pokrajin pa Milivoj Stijević (Črna gora).

Zvezna skupščina je odobrila tudi reorganizacijo Zveznega izvršnega sveta na predlog predsednice. Predsednica je še nadalje Milka Planinc. Med devetimi novimi člani ZIS sta tudi dva iz Slovenije, in sicer Janez Zemljarič, dosednji predsednik izvršnega sveta Slovenije in Jernej Jan, član slovenskega izvršnega sveta. Janez Zemljarič je bil izvoljen za podpredsednika ZIS, Jernej Jan pa za člana ZIS.

Iz dosedanjega ZIS je odšlo devet članov, katerim je deloma potekel mandat, deloma pa zaradi bolezni niso mogli več opravljati odgovornega dela. Med temi, ki so odšli, so tudi Zvone Dragan, podpredsednik, Stane Dolanc, zvezni sekretar za notranje zadeve, in Janko Smole, član ZIS za odnose z EGS in stike z mednarodnimi bančnimi organizacijami. Vsi so že, ali pa še bodo dobili nove dolžnosti. Predsednik zveznega komiteja za energetiko je ostal še nadalje Rade Pavlovič.

V Črnomlju pa so občinska srebrna priznanja Osvobodilne fronte za leto 1984 prejeli: Rade Vrlinič, Jože Vajs, Franc Cimerman, Janko Gladek in tozd Elektro.

V Krškem pa so letošnja občinska priznanja OF prejeli: OŠ Jože Gorjup - Koštanjevec, Radio klub Rotočel - Krško, Arko Alojz - Krško, Ivan Prašner - Veliki podlog, Zinka Guček - Senovo, Cvetka Kinčič - Brestanica, Ivan Srptič - Krško, Ivi Zorko - Leskovec. Srebrni znak Zveze sindikatov pa so prejeli: Martin Molan, Jože Kušek, Drago Šterban, Anton Žvan, OO ZS tovarna celuloze in papirja Djuro Salaj - tozd Papir.

Vsem prejemnikom teh visokih priznanj naše čestitke!

Prvomajske nagrade podeljene

- Iz Slovenije so te nagrade prejeli:
- Drago Dretnik, metalurški inženir - vodja tehnološke službe v rudniku svinca in topilnici Mežica;
 - Anton Šmajd, strojni delavec - vodja skupine za vzdrževanje strojev v tovarni gumijastih izdelkov Sava v Kranju;
 - Klement Vuga, strojni inženir - pro-

jektant motornih koles v tovarni Tomos v Kopru;

- Štefan Zabukovšek, strojni ključavničar - oblikovalec in izdelovalec prototipov v tovarni Konus s Slovenskih Konjicah.

Med nagrajenci je tudi Ševalija Osmanović, rudar - prvi kopač iz Lukavca BiH. Čestitamo! (t. l.)

Priznanja Osvobodilne fronte slovenskega naroda podeljena

Dne 26. aprila je bila v Ljubljani v dvorani republiške skupščine slavnostna seja SZDL Slovenije. Udeležili so se je letošnji prejemniki priznanj Osvobodilne fronte Slovenije, člani ustanovnega sestanka OF in člani izvršnega odbora OF, najvidnejši predstavniki družbenopolitičnega življenja Slovenije in številni delegati raznih skupnosti - zveznih, republiških itd. Uvodne besede je povedal Franc Šetinc, predsednik Republiške konference SZDL Slovenije, slavnostni govor pa je imel Andrej Marinc, predsednik centralnega komiteja ZKS, Olga Vrabčič, predsednica žirije za podelitev priznanj pa je obrazložila in utemeljila letošnjo podelitev, ki je že petindvajseta po vrsti. Letos je prejelo priznanja OF Slovenije dvajset prejemnikov. Med temi so tudi:

- **Franci Grešak**, roj. 1927 v Turju — Hrastnik, upokojeni družbenopolitični delavec, udeleženec NOB;
- **Sergej Kraigher**, roj. 1914 v Postojni, član predsedstva SFRJ, udeleženec NOB 41, častni član kolektiva sozd REK EK;
- **Stane Nunčič-Mile**, roj. 1914 v Krškem, upokojenec, udeleženec NOB.

Pred prvomajskimi prazničnimi dnevi so za dan Osvobodilne fronte, ki ga praznujemo kot slovenski praznik vsako leto 27. aprila, občinske konference SZDL organizirale skupno z občinskimi sindikalnimi sveti osrednje občinske proslave. Po slavnostnih govorih so bili izvedeni kulturni programi, najzaslužnejšim aktivistom Socialistične zveze in Zveze sindikatov pa so bila podeljena občinska priznanja Osvobodilne fronte in srebrni znaki sindikatov.

V Hrastniku je bila proslava 26. aprila ob 17. uri v Delavskem domu. Nastopil je moški pevski zbor Svoboda II Hrastnik ob svoji 60-letnici pod vodstvom Vilija Alta. Peli so narodne in umetne pesmi. Občinska priznanja OF so v Hrastniku prejeli:

Karmen Dremelj, Milorad Gruđen, Stane Vodiškar, Franc Zdovc in Brodarsko društvo Hrastnik.

V Trbovljah je bila osrednja slovesnost v četrtek, 27. aprila, v gledališki dvorani v Delavskem domu. V kulturnem delu programa so nastopali moški pevski zbor Žarja p. v. Riharda Majcna, mešani pevski zbor Slavček p. v. Jožeta Skrinarja, člani gledališke in likovne sekcije RELIK.

Govoril je Tine Naraglav, predsednik občinske konference SZDL. Na temelju žirije za podelitev občinskih priznanj OF je predsednik podelil letošnja priznanja OF. Prejeli so jih: **Hinko Jazbec st., Silva Bivic, Jurij Gotal, Janez Narad, Jože Babič, Fanika Kranjc, Krajevno združenje ZZB NOV Ernesta Krežeta, Zasavje Trbovlje in Krajevna organizacija Rdečega križa Dobovec.**

V Zagorju je potekalo osrednje slavlje pred prazniki, dne 26. aprila ob 18. uri v Delavskem domu. Nastopili so kulturniki, po slavnostnem govoru pa so bila podeljena občinska priznanja OF. Prejeli so jih: **Ivan Kljukec, Dora Prašnikar, Marija Rems, Hinko Rus, Ivo Pust in Edvard Eberl.**

V Laškem so na proslavi ob 27. aprilu podelili občinska priznanja OF. Prejeli so jih: **Stane Kužnik, Stane Ropret, Franc Bezgovšek, Viljem Videc in Vojko Pohar.**

Sindikati podelili zlate in srebrne znake

Dne 25. aprila popoldan je Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije organiziral slavnostno podelitev zlatih znakov Slovenije.

Ob tej priložnosti je imel Marjan Orožen, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, slavnostni govor. Med drugim je poudaril, da morajo biti vsa naša razmišljanja v tem trenutku usmerjena v uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije, kar je najpomembnejša naloga vseh samoupravnih subjektov. Pred nami so namreč ukrepi prve faze tega programa, ki pomenijo večje upoštevanje ekonomskih zakonitosti pri gospodarjenju. Omenil je, da bi nadaljnjo zadrževanje administrativno-centralističnih elementov v sistemu lahko izničilo vse, kar smo ustvarili v 30-letnem razvoju samoupravljanja. Več bo treba med delavce, še več bo treba pojasnjevati, da je to, kar prihaja, dolgoročni interes delavskega razreda. V svojem govoru je poudaril tudi to, da bo na podlagi ocene novih razmer treba v vsaki ozi v skupnosti izoblikovati program, ki bo oprt na samoupravljanje in združevanje dela in sredstev, ki bo odpiral možnosti oživiljanja proizvodnje in izvoza, zmanjševanja stroškov, zaustavitve nadaljnjega upadanja realne vrednosti osebnih dohodkov, zaposlovanja, pripravištva itd. Položaj, v katerem smo in ki prihaja, zahteva od naše družbe, da kar največ prispeva k oblikovanju zavesti, da so posledice ne dovolj premišljenih ali zaradi različnih interesov vsiljenih odločitev v preteklosti zelo težke, toda nikakor ne brezizhodne, seveda, če bomo vsi skupaj okrepili družbeno zavest, disciplino in odgovornost do dela in gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Po končanem govoru je Marjan Orožen podelil zlate znake Zveze sindikatov Slovenije in priznanja Zveze sindikatov Jugoslavije ob 30-letnici delavskih univerz.

Zlate znake Zveze sindikatov Slovenije so prejeli med ostalimi:

- Viktor Blatnik, upokojeni rudar iz Trbovelj;
 - Franc Kovač, predsednik skupščine občine Zagorje;
 - Vinko Kovačič, član predsedstva Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije za področje kadrovske politike in organiziranosti;
 - Jože Leskovar, sekretar Republiškega odbora sindikata delavcev energetike Slovenije pri ZSS.
- Priznanja Zveze sindikatov Jugoslavije

je ob 30-letnici delavskih univerz za izjemne dosežke pri izobraževanju delavcev in delovnih ljudi za samoupravljanje in delo ter za razvijanje njihovega kulturnega življenja je dobilo več kolektivov delavskih univerz in posameznih delavcev. Med temi redkimi sta bila tudi **Revirska delavska univerza Trbovlje** in njen bivši dolgoletni direktor oziroma sodelavec, upokojenec, **Tone Kukovica**.

Občinski sveti Zveze sindikatov pa so prav tako ob praznovanju letošnjega delavskega praznika 1. maja, podelili na proslavah v počastitev 27. aprila — dneva OF in 1. maja srebrne znake Zveze sindikatov.

Prejeli so jih:

V Hrastniku:
Celestina Babič, Janez Juršak, Slavko

Peklar, Momir Savič in osnovna organizacija sindikata v tozdu Proizvodnja svetil DO Steklarna — Sijaj

V Trbovljah:

Stane Hernaus, Zlatka Garantini, Marjana Forte, Anica Rems in osnovna organizacija sindikata PTT delavcev in delavcev pri obrtnikih.

V Zagorju:

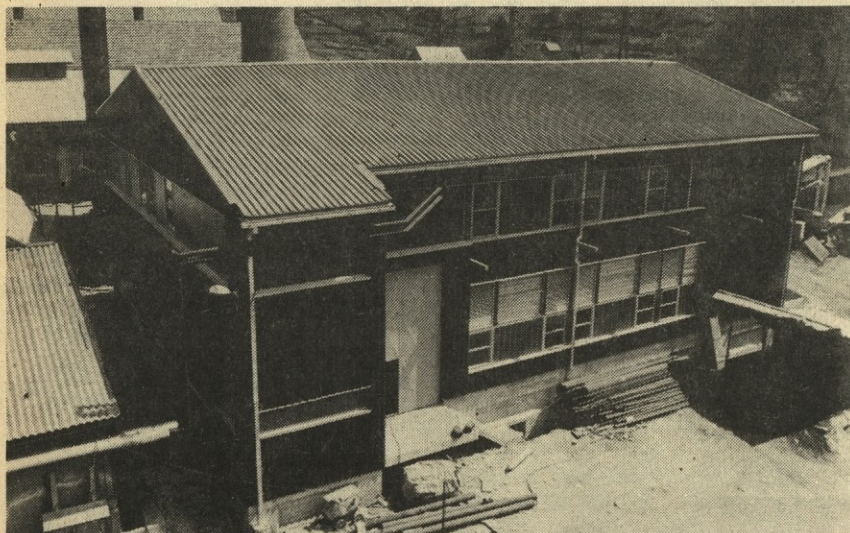
Fanči Zorec, Alojzija Bergant, Anja Pavšek, Ludvik Groboljšek in Jano Drnovšek.

V Črnomlju:

Sindikalna organizacija Integral — tozdu Promet Črnomelj, Anton Morern, Anica Grdun, Mirko Klobučar in Martin Skube

(t. l.)

Odlikovanja Hrastničanom

Rekonstrukcija toplarne v Hrastniku se bliža koncu. Obnovili so staro toplarno in zmogljivosti povečali. Potrebe so vsak dan večje. (foto: B. Klančar)

Dne 26. aprila letos so pred praznikom Osvobodilne fronte na priložnostni svečanosti v Hrastniku podelili državna odlikovanja predsedstva SFRJ delavcem in drugim občanom Hrastnika. Predsednik občinske skupščine Hrastnik Jože Žibret je ob priložnostnem nagovoru podelil odlikovanja, ki so jih prejeli:

- Jože Vidmar — red dela z zlastim vencem;
 - Vili Kuhar, Marko Orožen, Franc Ružar — red republike z bronastim vencem;
 - Alojz Dernač, Franjo Krsnik, Vladimir Sihur — red zasluga s srebrno zvezdo;
 - Alojz Gabrič, Vili Greben, Alojz Hafner, Albin Jančič, Ivan Kolar, Jože Mlinarič, Ida Ostojič, Karel Šuster, Danijel Tavčar, Stane Koh, Martin Vrtačnik, Jože Zupanc, Konrad Kotnik — red dela s srebrnim vencem;
 - Ivan Senegačnik — medaljo zasluga za narod.
- Čestitamo!

Imenovanja - izvolitve

Pred kratkim je potekal v Ljubljani zbor Ljubljanske banke - Združene banke. Na njem so izvolili nove organe. Za predsednika zbora je bil izvoljen Slavko Zalokar, za predsednika izvršnega odbora Feri Horvat. V 42-članskem izvršilnem odboru je član tudi naš sodelavec Janko Koritnik, dipl.oec., član KPO SOZD REK EK, in to kot delegat LB - temeljne banke Zasavje - Trbovlje. Predsednik kreditnega odbora je Florjan Mali. Med 22-članskim kreditnim odborom pa je tudi delegat LB - TB Zasavje Jože Holešek iz tovarne kemičnih izdelkov Hrastnik.

V torek, 8. maja letos, je potekala v Hrastniku volilna seja Medobčinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije revirskih občin. Dosedanji predsednik Miroslav Štrajhar iz Zagorja je orisal delo, uspehe in naloge revirskih sindikatov v zadnjem mandatnem obdobju.

Ker je dosedanjemu predsedniku M. Štrajharju potekel mandat in se bo zaposlil na drugem odgovornem mestu, so delegati izvolili za novega predsednika MSZSS revirskih občin Franja Krsnika, ing., iz Hrastnika. Doslej je bil več let predsednik skupščine občine Hrastnik.

Franjo Krsnik -novi predsednik revirskih sindikatov

Za namestnika predsednika pa je bil izvoljen Rado Perger, ing., sicer predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Slovenije v Trbovljah.

Seje se je udeležil tudi Marjan Orožen, predsednik slovenskih sindikatov. V razpravi je največ časa posvetil delu sindikalnih delavcev, predvsem v organizacijah združenega dela, pa tudi vlogi sindikalne organizacije pri stabiliziranju našega gospodarstva v revirskih občinah. Govoril je tudi o nadaljnjih integracijskih procesih na raznih področjih dela.

(t. l.)

Ob dnevu varnosti

Vsako leto 13. maja praznujejo delavci službe varnosti svoj dan. Letos so ta dan še posebej proslavili, saj je šlo za 40-letni jubilej, odkar je maršal Tito v Drvarju ustanovil OZNA — oddelke za zaščito naroda.

Ob tej priliki so v Sloveniji podelili številna priznanja nekdanjim in sedanjim delavcem in skupinam za zasluge pri izvajanju službe varnosti. Odlikovanja in priznanja so iz naših krajev prejeli:

- Stane Dolanc - kipec organov za notranje zadeve republiškega sekretariata za notranje zadeve,
- plaketo organov za notranje zadeve - komite za splošni ljudski odpor in družbeno samozaščito krajevnih skupnosti Krško - Prostovoljno, gasilsko društvo Črnomelj, Skupnost borcev I. bataljona IV. brigade vojske državne varnosti Hrastnik, Rudi Golc.

Odlikovanja in priznanja so prejeli še številni drugi delavci službe varnosti. Podelili so jih na Izvršnem svetu SRS, in sicer Janez Zemljarič, predsednik slovenskega Izvršnega sveta, Tomaž Ertl, republiški sekretar za notranje zadeve, ter Janez Japelj, predsednik republiške konference ZRVS Slovenije.

Osrednja proslava ob tem jubileju je potekala v petek 11. maja zvečer v Beogradu, v Centru Sava. Slavnostni govornik je bil Stane Dolanc, zvezni sekretar za notranje zadeve. V kulturnem delu programa so sodelovali razni pevski zbori, med njimi tudi Slovenski oktet ter simfonični orkester JLA, pa tudi pevci solisti in igralci - recitatorji. Slavnostni govornik je v svojem govoru: Štiri desetletja predanega in vztrajnega dela za zaščito revolucije, omenil, da je med vrsto pomembnih datumov naše revolucije tudi 13. maj 1944, ko je tovariš Tito sprejel ukaz o ustanovitvi oddelka za zaščito naroda - OZNA, enotne organizacije za zaščito revolucije. V zadnjih štirih desetletjih je varnostna služba častno izpolnjevala vse naloge, katere ji je zaupala naša revolucija. Na to so lahko ponosni nekdanji in sedanja pripadniki, vsi naši narodi in narodnosti, vsa država. Bila so leta požrtvovalnega in vztrajnega boja za zavarovanje revolucionarnih pridobitev, oblasti delavskega razreda in narodov, obrambo neodvisnosti, svobode in celovitost države, krepitev enakopravnosti, bratstva in enotnosti, učvrščenja socialističnega samoupravljanja, zagotavljanja mirnega sožitja, živ-

jenja in ustvarjalnega dela naših delovnih ljudi in občanov.

Republiška proslava 40-letnice ustanovitve varnostne službe pa je bila v soboto 12. maja ob 12. uri v Ljubljani, v Tacnu, v izobraževalnem centru organov za notranje zadeve. Sicer pa so se zvrstile po vsej Sloveniji, pa tudi drugod po državi, proslave oziroma akademije, na katerih so se slavnostni govorniki zahvalili delavcem v službi varnosti za vestno in požrtvovalno delo in jim podelili številna priznanja in odlikovanja.

V Trbovljah je bila organizirana proslava za vse revirske oziroma zasavske občine. Najzaslužnejšim so podelili brosnate znake varnosti in pisne pohvale. Znak „Hrabro dejanje“ pa je dobila študentka Simona Volaj, ki je lanskega oktobra v jami Hrastnik do ZPT sozd REK EK pomagala s psom pri reševanju ponesrečenega rudarja.

V Krškem so pripravili osrednjo proslavo v DKD Edvarda Kardelja, in to 10. maja. Podelili so 14 državnih odlikovanj ter več pohval delavcem UNZ, občanom in krajevnim skupnostim.

Številnim priznanjem in čestitkam se pridružujemo tudi člani kolektiva naše ga kombinata.

Narodna zaščita je temeljna oblika družbene samozaščite

V vsa okolja našega dela in življenja je prodrlo spoznanje, da je naša samostojnost, neodvisnost in varnost, odvisna od nas samih. Zato se področje družbene samozaščite obravnava vse bolj kot naša vsakdanja delovna in življenjska obveznost. Čeprav smo dosegli v zadnjem času na tem področju pomembne uspehe, pa je pred nami še veliko vsebinskih nalog. Le-teh ni mogoče uresničiti čez noč, saj je družbena samozaščita dolgoročen proces, ki zahteva določen čas, aktivnost in stalno lastno preverjanje.

V okviru samozaščitnih aktivnosti smo se v Sloveniji usmerili tudi v dograjevanje dopolnjene zasnove narodne zaščite, ki predstavlja osnovo sistemu splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Pri tem pa znova in znova črpamo bogate izkušnje prav iz narodnoosvobodilne vojne, kjer je bila narodna zaščita izvirna frontna oblika revolucionarnega organiziranja ljudskih množic. V narodni zaščiti se je izvajala politična, zaščitna in borbena patriotska zavest in aktivnost ljudi. Vse te izkušnje iz množičnega samozaščitnega in borbene delovanja narodne zaščite pa so osnova za delo v temeljnih delovnih in

življenjskih okoljih, tako v mestu, ulici, tovarni kot na vasi in v sleherni hiši.

V zadnjih šestih letih smo dosegli na področju narodne zaščite pomembne uspehe. V vseh krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela je organizirana narodna zaščita, imenovani so načelniki, velik del pripadnikov se je usposobil za svoje naloge in se seznanil z orožjem ter njegovo uporabo. Narodna zaščita se je preizkusila pri varovanju in zaščiti objektov, proizvodnih sredstev, sodelovala je pri zavarovanju in varnem organiziranju številnih shodov in prireditiv, skrbela za red in mir in pomagala pri mnogih akcijah organov za notranje zadeve. Ob ustrezni družbenopolitični mobilizaciji se je narodna zaščita uveljavila kot nepogrešljiva, mobilna in uspešna oblika samozaščitnega delovanja in ravnanja.

Vse te izkušnje v delovanju pa so bile tudi osnova za idejne usmeritve, ki sta jih sprejela 8. in 9. kongres ZKS, konkretiziral pa zakon o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, sprejet v letu 1982. Temeljna funkcija narodne zaščite je opredeljena kot najširša organizirana družbena preventiva na področju varno-

sti in obrambe. Na tej osnovi pa ima sleherni delavec in občan ne le pravico, temveč tudi dolžnost organizirano delovati v narodni zaščiti in s tem varovati ter braniti pogoje svojega življenja in dela ter lastno in družbeno varnost. Za realizacijo vseh nalog s tega področja pa je potrebno stalno preverjanje delovanja, organiziranosti, vodenja in usposobljenosti pripadnikov. Ob vsem tem pa je pomembno, da opravljamo naloge narodne zaščite v času, ko nismo na delovnem mestu ali poklicani k opravljanju vojaške ali druge obrambne dolžnosti. Na ta način omogočamo kar najboljše pogoje za nemoteno delo in življenje. Glede na to, da narodna zaščita opravlja določene samozaščitne in obrambne naloge v miru, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih razmerah ob neposredni vojni nevarnosti, v vojni in v vojni na začasno zasedenem ozemlju, morajo biti pripadniki tudi usposobljeni za opravljanje teh nalog. Da pa so le-te kar najbolj opravljene, so z zakonom opredeljena tudi posebna pooblastila, ki jih pripadniki izvršujejo, če to zahtevajo varnostne razmere, ali če tako določi pristojni komite za SLO in družbeno samozaščito.

Naloge narodne zaščite, pripadnikov ter vseh ostalih izvajalcev, so opredeljene v načrtu za delovanje narodne zaščite, ki je sestavni del varnostnega in obrambnega načrta. Iz načrta lahko povzamemo, da opravlja narodna zaščita v različnih razmerah samostojno ali v povezavi z organi za notranje zadeve, oboroženimi silami ali drugimi dejavniki družbene samozaščite, zlasti naloge varovanja in zavarovanja, naloge, ki zagotavljajo nemoteno delovanje družbenoekonomskega in družbenopolitičnega sistema, sodeluje pri odpravljanju posledic nesreč, izvajanju eventualne evakuacije prebivalstva in materialnih dobrin, v vojni pa vse možne oblike odpora do oboroženega boja.

Opredeljene naloge narodne zaščite v različnih varnostnih in obrambnih razmerah pa so osnova za opredelitev organizacije delovanja, povezovanja, razporeditve delovnih ljudi in občanov in konkretnega izvajanja. Vse to pa še ni zadosten pogoji za uspešno delovanje na tem področju. Enako pomembna je med drugim tudi realna ocena varnostnih in obrambnih razmer, ki jo mora imeti sleherna sredina.

Da bi uspešno uveljavili dopolnjeno zasnovo narodne zaščite v organizacijskem in vsebinskem smislu, se moramo ustrezno organizirati in usposabljanje, pa tudi preverjati našo usposobljenost za izvajanje samozaščitnih in obrambnih nalog. Zato bomo v letu 1984 - 1985 usmerili vse naše aktivnosti v akcije NNNP v:

- uresničevanje koncepta dopolnjene zasnove narodne zaščite,
- zaščito pred jedrskim, biološkim in kemičnim orožjem,
- krepitev samoupravne delavske kontrole in
- varstvo človekovega delovnega in življenjskega okolja.

Poleg tega pa se nadaljuje s stalnimi in konkretnimi aktivnostmi za:

- večjo prometno varnost,
- boljšo zaščito pri delu in
- izboljšanje požarne varnosti.

Za uresničevanje nalog v akciji NNNP 1984-1985 je koordinacijski odbor za splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito pri občinski konferenci SZDL obravnaval in sprejel usmeritve ter imenoval odbor za pripravo programa aktivnosti in spremljanje akcije NNNP.

Vse temeljne organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, družbene organizacije, društva in drugi, so prejeli programe aktivnosti akcije NNNP in usmeritve za delo v svojih sredinah.

Delovne ljudi in občane pozivamo, da spremljajo vse informacije, ki jih posredujejo radio in televizija, časopisje, tovarniška glasila, posebno pa revija Naša obramba, ki redno objavlja gradiva za samozaščitno in obrambno usposabljanje.

Na osnovi programa za dopolnitev zasnove narodne zaščite so naslednje prednostne naloge:

- Opredelitev organiziranosti narodne zaščite v statutu ali s sklepom samoupravnega organa
- V vseh sredinah, kjer bo organizirana narodna zaščita določiti skupine za izvajanje posameznih nalog
- Krajevne skupnosti sklenejo samoupravni sporazum z OZD, ki imajo manj kot 30 zaposlenih. S samoupravnim sporazumom opredelijo medsebojna razmerja, način delovanja in druge obveznosti

- Pregledati ustreznost kadrovske dopolnitve za vodenje narodne zaščite in sicer tako, da so v vodstvu načelnik, namestnik in pomočnik
- Izdelava načrta za delovanje narodne zaščite v miru, ob naravnih in drugih nesrečah, v izrednih družbenopolitičnih in družbenoekonomskih dogajanjih, v neposredni vojni nevarnosti, v vojni na nezasedenem in na začasno zasedenem ozemlju
- Praktično usposabljanje načelnikov in namestnikov ter pripadnikov po skupinah, kakršne bodo organizirane v posameznih okoljih.

Novoizvoljeni člani sekretariatov in sekretarji

Volilne konference novoizvoljenih članov sekretariatov in sekretarjev za mandatno obdobje 1984/85 so potekale v decembru 1983:

DO	TOZD/DS	Štev. čl. sekret.	Priimek in ime sekret.
1. ZPT	Premogovnik Trbovlje	5	Ogrizek Jože
	Separacija Trbovlje	5	Godec Stanislav
	RESD Trbovlje	5	Pesko Franc
	Pom. dej. Trbovlje	3	Zrim Štefan
	DS SS podr. Trbovlje	5	Tomšič Ivo
	Premog. Hrastnik	5	Žohar Anton
	Premogovnik Ojstro	5	Mlinarič Jože
	RESD Hrastnik	5	Medvešek Jože
	DS SS podr. Hrastnik	6	Alojz Hočevnar
	Pom. dej. Hrastnik	3	Romih Franc
	Premog. Kotredež	5	Žitnik Jože
	Separacija Zagorje	3	Arnešek Martin
	RŠC	5	Gošte Bojan
	RESD Zagorje	5	Palčič Rudi
2. RGD	Pom. dej. Zagorje	5	Korleale Jože
	DS SS podr. Zagorje	3	Zupančič Svato
	RIG	5	Šubašič Hasan
	Gramat	3	Gotal Juro
	Avtoprevoz	5	Alauf Vinko
3. TET	ESMD	4	Kreča Miroslav
	DS SS DO RGD	5	Mišič Milan
	Proi. el. naprav	7	Zupančič Svato
	Vzdrževanje naprav	5	Bostič Anton
	DS SS DO TET	5	Jamnik Peter
4. IMD	SIMD	6	Hren Janez
	EIMD	6	Redenšek Bojan
	DS SS DO IMD	5	Zupan Marjan
5. Rud. Kanižarica		6	Golobič Marjan
6. Rudnik Laško		11	Jeranko Valter
7. Rudnik Senovo		6	Grmšek Franc
8. DS TSO		5	Artnak Jani
9. DS ASO		5	Dolinar Miloš

Majda Jurše

Pregled novoizvoljenih sindikalnih delavcev

Od 3. maja odmrznjene cene

V novembru in decembru 1983 ter deloma v januarju 1984 so potekali občni zbori oziroma letne skupščine vseh osnovnih organizacij zveze sindikatov v vseh tozidih in delovnih skupnostih vseh delovnih organizacij našega kombinata.

Na teh občnih zbora so bila izvoljena nova vodstva — izvršni in nadzorni odbori za naslednje mandatno obdobje.

V tej mandatni dobi vodijo OO ZS naslednji predstavniki:

DO	TOZD/DS	Št. članov OO ZS	Število članov IO Nadz.	Priimek in ime predsednika
1. ZPT	DO (konferenca)			Govejšek Tomaž
	Premog. Trbovlje	531	19	3 Brglez Edo
	RESD Trbovlje	228	9	3 Muhič Ivan
	PD Trbovlje	115	11	3 Zrim Štefan
	PJL	25	7	3 Drnovšek Alojz
	Sep. Trbovlje	308	11	3 Šorli Bruno
	DS SS p. Trbovlje	107	7	3 Gajšek Anton
	Premog. Hrastnik	453	23	3 Špajzer Franc
	Premog. Ojstro	276	10	3 Janc Anton
	RESD Hrastnik	198	9	3 Senegačnik Ivan
	DS SS p. Hrastnik	31	7	3 Vezovišek Vesna
	Premog. Kotredež	485	12	3 Radej Andrej
	RESD Zagorje	141	8	3 Flis Ivan
	RŠC	85	9	3 Gracer Bogo
	DS PD Zagorje	90	7	3 Kranjc Marija
	DS SS p. Zagorje	37	5	3 Simič Milorad
	Separ. Zagorje	98	9	3 Bokal Marjan
2. TET	DO (konferenca)			Vengust Miloš
	Proiz. el. en.	260	7	3 Pistotnik Branko
	Vzdrževanje naprav	135	5	3 Ocvirk Milan II.
	DS SS DO TET	99	5	3 Leskovar Ivo
3. RGD	DO (konferenca)			Butara Franc
	Avtoprevoz	83	9	3 Guna Jani
	RIG	813	20	3 Divjak Jože
	ESMD	113	9	3 Petauer Milan
	Gramat	74	7	3 Lovrenovič Ilija
	DS SS	46	7	3 Škrinar Ivanka
4. IMD	DO (konferenca)			Tomažič Stane
	SIMD	83	7	3 Tomažič Stane
	EIMD	47	7	3 Tomažič Martin
	DS SS DO IMD	34	5	3 Prosenc Franc
5. Rudnik Senovo		465	13	3 Cvirn Branko
6. Rudnik Kanižar.		436	13	3 Hadjur Marjan
7. Rudnik Laško		211	9	3 Lah Edvard
8. DSASO		45	6	3 Kukovič Ivan
9. DSTSO		68	5	3 Ham Milo

Koordinacijski odbor OO ZS sozda REK Edvarda Kardelja šteje skupaj 33 članov, predsednik odbora je Bruno Šorli, namestnik predsednika pa Franc Rajh.

Majda Jurše

t. l.

Novosti na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Skupščina skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji je sredi marca letos sprejela vrsto sklepov za usklajevanje pokojnin, višino dodatka za pomoč in postrežbo, višino denarnih nadomestil za telesno okvaro, premoženjske pogoje za priznanje varstvenega dodatka, najnižjo pokojnino za polno pokojninsko dobo, najnižjo in naj-

višjo pokojninsko osnovo, določa enkratni letni znesek za rekreacijo v letu 1984, valorizacijske količnike za preračunavanje osebnih dohodkov, spremembe in dopolnitve o plačevanju prispevka za zaposlene zavarovance v tujini v letu 1983.

Sklep o valorizacijskih količnikih za preračunavanje osebnih dohodkov iz prejš-

njih let na raven osebnih dohodkov iz leta 1983 ugotavlja, da je znašal v letu 1983 povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega delavca na območju te skupnosti 18.259,00 dinarjev, kar pomeni 27,1 % več kot v letu 1982.

Osební dohodki iz prejšnjih let, ki se štejejo v pokojninsko osnovo, se preračunavajo na raven osebnih dohodkov v

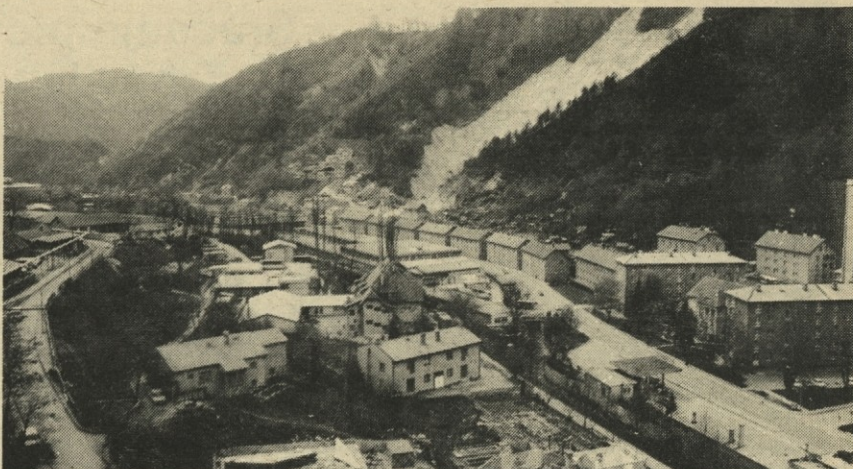
letu 1983 takole:

- OD, dosežen v letu 1965, s količnikom 2.930,8
- OD, dosežen v letu 1966, s količnikom 2.215,9
- OD, dosežen v letu 1967, s količnikom 2.006,5
- OD, dosežen v letu 1968, s količnikom 1.831,4
- OD, dosežen v letu 1969, s količnikom 1.590,5
- OD, dosežen v letu 1970, s količnikom 1.327,0
- OD, dosežen v letu 1971, s količnikom 1.111,3
- OD, dosežen v letu 1972, s količnikom 954,6
- OD, dosežen v letu 1973, s količnikom 814,8
- OD, dosežen v letu 1974, s količnikom 648,6
- OD, dosežen v letu 1975, s količnikom 518,6
- OD, dosežen v letu 1976, s količnikom 448,8
- OD, dosežen v letu 1977, s količnikom 376,9
- OD, dosežen v letu 1978, s količnikom 309,3
- OD, dosežen v letu 1979, s količnikom 247,0
- OD, dosežen v letu 1980, s količnikom 208,3
- OD, dosežen v letu 1981, s količnikom 160,1
- OD, dosežen v letu 1982, s količnikom 127,1

O načinu uskladitve pokojnin za leto 1983 smo v našem glasilu že poročali. Za lani so se pokojnine skupno povečale za 27,1 % napram letu 1982.

Dodatek na pomoč in postrežbo starostnim, invalidskim in družinskim upokojencem, ki jim je neogibno potrebna stalna pomoč in postrežba drugega za opravljanja vseh osnovnih življenjskih potreb itd., znaša od 1. januarja 1984 dalje 5.609,00 dinarjev mesečno. Dodatek za pomoč in postrežbo starostnim, invalidskim in družinskim upokojencem, ki jim je neogibno potrebna stalna pomoč in postrežba za opravljanje večine življenjskih potreb, znaša od 1. januarja 1984 dalje 3.559,00 dinarjev mesečno.

Zneski denarnih nadomestil za telesno okvaro so se uskladili s 1. januarjem 1984 za 27,1 % napram letu 1982. Določeni so novi zneski denarnih nadomestil za telesno okvaro na temelju odstotka telesne okvare.

Južni del Trbovelj s poslovnimi in stanovanjskimi zgradbami v zadnjih dneh. Spredaj priprava gradbišča za zidavo dveh stanovanjskih stolpnic in kasneje poslovne zgradbe (foto: B. Klančar)

Pravico do varstvenega dodatka imajo starostni, invalidski in družinski upokojenci, če njihovi dohodki, skupaj z dohodki družinskih članov, ne presegajo mesečno 8.376,73 dinarjev ali letno 100.520,76 dinarjev na posameznega družinskega člana. Doходи upokojenca in družinskih članov se upoštevajo v višini, ugotovljeni za prejšnje koledarsko leto, zmanjšani za plačane zneske samopriskupkov, uvedene skladno z zakonom o samopriskupu.

Najnižja pokojnina za polno pokojninsko dobo znaša od 1. januarja 1984 dalje 10.088,51 dinarjev.

Najnižja pokojninska osnova znaša od 1. januarja 1984 dalje 11.868,84 dinarjev, najvišja 56.602,90 dinarjev.

Enkratni letni znesek uživalcem pokojnin za rekreacijo v letošnjem letu znaša 2.300 dinarjev. Upokojenci so ta znesek že prejeli z aprilsko pokojnino.

Osnove za obračunavanje in plačevanje prispevka za zaposlene zavarovance v tujini za leto 1983 so se s sprejetimi spremembami in dopolnitvami povečale.

Za čas od 1. januarja 1983 do 31. decembra 1983 se za delavce 1. točke I. razdelka tega sklepa (Ur. list SRS št. 45/82) - detaširani delavci, obračunava in plačuje prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje po naslednjih mesečnih neto zavarovalnih osnovah, v odvisnosti od del in nalog, ki jih opravljajo.

Za delavce, ki opravljajo dela in naloge, kjer

1. se ne zahteva nobene kvalifikacije 19.450,00
2. se zahteva po osnovnem šolanju priučitev za določena dela in naloge 21.200,00
3. se zahteva poklicna šola po zakonu o srednjem šolstvu 23.190,00
4. se zahteva končanje splošne srednje šole, tehniške delovodske šole, tehniške srednje šole, če je trajalo to šolanje najmanj tri leta, izpit za VK delavca oziroma izpit za pridobitev srednje strokovne izobrazbe 28.390,00
5. se zahteva višja šola, I. stopnja fakultete oziroma z zakonom predpisan izpit za pridobitev višje strokovne izobrazbe 32.900,00
6. se zahteva diploma visoke šole ali fakultete, specializacija, magisterij ali doktorat znanosti 43.720,00

Mesečne neto zavarovalne osnove, od katerih so organizacije združenega dela obračunale in plačale prispevke za detaširane delavce v letu 1983, predstavljajo tudi osnovo za odmero pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

(t. I.)

Nove obrestne mere za hranilne vloge

Ljubljanska banka je pred kratkim seznanila vso javnost, posebno pa še varčevalce, da so se jugoslovanske banke dogovorile za nove obrestne mere za hranilne vloge v dinarjih. Zato želimo posebej opozoriti vse člane kolektiva, posebno še varčevalce, da se s to novostjo seznanijo in se je poslužijo, če le imajo interes in možnost. Svojo voljo oziroma odločitev posredujejo v banki pristojnemu referatu.

a) od 1. maja 1984 veljajo naslednje

obrestne mere za vezane hranilne vloge:
7,5 % za vloge na vpogled (je nespremenjeno)
30 % za vloge, vezane nad 3 mesece
35 % za vloge, vezane nad 12 mesecev
38 % za vloge, vezane nad 24 mesecev

b) Obrestne mere za devizne hranilne vloge so nespremenjene in znašajo: 7,5 % za vloge na vpogled

9 % za vloge, vezane nad 12 mesecev
11 % za vloge, vezane nad 24 mesecev
12,5 % za vloge, vezane nad 36 mesecev

Obresti od sredstev na deviznih hranilnih knjižicah in deviznih računih jugoslovanskih državljanov, ki ne delajo in ne bivajo v tujini, se po določilih zakona o deviznem poslovanju in kreditnih odnosih s tujino (Ur. l. SFRJ, št. 70/83 od 1. januarja 1984), izplačujejo v dinarjih.

Srečanje pionirjev Jugoslavije v Trbovljah — pionirji, srečno!

Letošnji pomladni meseci so med trboveljskimi in drugimi revirskimi pionirji zelo živahni. Z vrsto raznih prireditvev se vneto pripravljajo na svoj vrh, ki bo dosežen 2. junija 1984 v Trbovljah z zborom pionirjev iz vseh republik in pokrajin ter zamejstva, začeli pa so ga s svojim dnem šole, 18. aprila, ki ga praznujejo že vrsto let v spomin na ustanovni kongres KPS-ZKS na Čebinah. Z najrazličnejšimi prireditvami so seznanili starše in druge občane z delom in življenjem šolarjev v celodnevni osnovni šoli. Med prikazanimi dejavnostmi so bili: ulični tek, tekmovalje na poligonu, igre brez meja, šahovsko tekmovalje, popisali in porisali so asfalt pred šolami in javnimi zgradbami, v Delavskem domu pa so razstavili likovne in tehnične izdelke ter ročna dela. V gledališki dvorani so nastopili učenci petih pedagoških enot in podružnične šole Dobovec, ki jih obiskuje 1822 učencev, s prireditvijo „Moje mesto nekoč in danes“. Na slovesni seji sveta šole so sprejeli pobudo, da se osnovna šola Trbovlje poimenuje po tovarišu Titu. Najprizadevnejšim delavcem in sodelavcem ter eni učenki so podelili poseb-

na priznanja. Prejeli so jih Franja Šprogar, Milena Zidar ter učenka Jelena Mičovič.

Ves april in maj je potekala akcija „Kurirčkova torba“ po vseh slovenskih občinah. Pionirji iz Primorske, Gorenjske, Brežic (TV), Koroške in Štajerske so odnesli pet torbic s poročili, ki jih bodo na zboru pionirjev Jugoslavije dne 2. junija v Trbovljah izročili predstavnikom slovenskih borcev. Od začetka dalje so pionirji varno prenesli torbico mimo vseh ovir, povsod pa so kurirčke pospreмили na pot s pesmijo in obujanjem spominov na NOB.

Zbor pionirjev Jugoslavije bo torej v soboto, 2. junija v Trbovljah s pričetkom osrednje prireditve ob 11. uri pri Delavskem domu. Zbora se bodo udeležili pionirji iz vseh republik in pokrajin Jugoslavije, iz vseh pobratenih občin z zasavskimi občinami (Lazarevac, Raška, Aleksinac itd.) ter iz zamejstva — Avstrije, Italije in Madžarske. Nekatere teh gostov pričakujejo že 1. junija ob občinskem prazniku občine Trbovlje. Organizacijski odbor vodi Martin Naraglav, predsednik

občinske konference SZDL, ob pomoči sodelavcev v številnih pomožnih odborih. Predvsem ima brez dvoma največ dela in skrbi Zveza prijateljev mladine Trbovlje ter njena predsednica Milena Zidar.

Na osrednji proslavi bodo nastopile razne kulturne skupine, sprejeli bodo pohodno enoto in ob tej priliki se bodo stekle vse že prej omenjene poti kurirčkove pošte. Gostje si bodo lahko ogledali Čebine, razstave, nekatere revirske delovne organizacije. Ob tej priložnosti bo izdan poseben plakat, brošura, bilten trboveljskih pionirjev, filatelisti bodo natisnili posebno kuverto in pripravili poseben poštni žig za pionirsko pošto. Zveza prijateljev mladine Slovenije je že sredi maja predstavila za ta namen pripravljeno in natisnjeno drobno brošuro Revirji skozi čas. Izdali so jo pod pokroviteljstvom združenega dela Trbovelj. Opisuje zgodovino revirjev in čas povojne izgradnje. Občani bomo v tej ali oni obliki zanesljivo spremljali veliko srečanje pionirjev Jugoslavije.

Pionirji — srečno v še vedno rudarskih Trbovljah. (t. l.)

Štafeta mladosti v naših krajih

Na dan zmage 9. maja t. l. so prevzeli slovenski mladinci od hrvaških mladincev zvezno štafeto mladosti. V Sloveniji je potekala v času od 15. maja, ko so jo zopet izročili v murskem središču hrvaškimi nosilcem, nato skozi Krško, Črnomelj (9. maja), Zagorje, Trbovlje, Hrastnik (12. maja) in Laško (13. maja). Povsod so pripravili lepe sprejeme, ki so se jih udeležili mladi in odrasli, predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in organizacij, društev itd. S kulturnimi programi so nastopili pevci, godbe, recitatorji in govorniki. Ponekod pa so pripravili v počastitev prihoda štafete mladosti širši program.

Tako so v Zagorju 11. in 12. maja pripravili praznik mladih. Prvi dan je zabavala mlada popevkarica Mateja Koležnik cicibane v vrtcih, popoldan so pripravili štafeto po zagorskih cestah, v lutkovni dvorani Delavskega doma pa so pripravili večer sarajevskih pesnikov. V soboto, 12. maja so cicibani plesali pred Delavskim domom, ob 11. uri pa so izvedli literarno glasbeni program. Podobno so pripravili slavlje tudi na Izlakah. Popoldan so rajali, risali so na asfalt, obiskali oskrbovance bližnjega Doma upokojenec. Pripravili so boljši trg in se pomerili

v raznih športnih panogah. Svoje znanje so pokazali tudi karateisti, taborniki, združniki in motoristi. Izostal pa tudi ni kulturni program. V Zagorju so vključili v širši program tudi pohod mladine po poteh borcev NOB od Krvavičnika na Vrheh, čez Čemšenik, Orehovico do Čolniš.

V Hrastniku so 12. maja pripravili v Osnovni šoli heroja Rajka otroško prireditev Živ-žav, na kateri so nastopili med drugim tudi znanci: televizijec Trefalt, pevec Šifrer, lutkar Nace Simončič in drugi.

Mladina iz Zagorja je prevzela štafeto palico 12. maja okoli 15.30 na Zasavski cesti. Pri spomeniku Revolucije je ob sprejemu štafete palice sodelovala MPZ Vesna, gojenci glasbene šole in recitatorji. Nosilci palice so nadaljevali pot skozi zagorske krajevne skupnosti, v Šetnjetgotardu pa so jo predali mladim iz Žalca.

Približno ob 19. uri so Žalčani predali štafeto palico na Predmeji mladim Trboveljčanom. Kmalu potem je bil na igrišču TVD Partizan osrednji sprejem s pozdravom, pevci in recitatorji itd. Nato so štafeto palico okoli 20. ure predali

pri Doležaleku ob Savi mladim Hrastničanom. Ti so jo ponesli na Dol pri Hrastniku, nato pa v zgornji Hrastnik. Ob 20.20 je bila na roketnem igrišču na Logu osrednja slovesnost s kulturnim programom in pozdravnim govorom. Štafeta palica je nato prenočila v Osnovni šoli heroja Rajka. V nedeljo, 13. maja ob 7.30 so jo ponesli do doma Brodarskega društva Hrastnik ob Savi. Od tu so jo Hrastniški kajakaši odpeljali po Savi do Zidanega mosta. Tu pa so jo izročili mladim iz občine Laško, kjer so jo prav tako sprejeli s kulturnim programom in pozdravnim nagovorom.

Štafeta mladosti je prispela po programu 25. maja na cilj v Beograd v trenutku osrednje zvezne proslave ob dnevu mladosti.

Kako je ta potekala, pa smo videli in slišali preko radia in televizije.

Naj omenim še to, da so v Trbovljah poleg programa ob sprejemu štafete mladosti pripravili v času od 9. do 19. maja revijo otroških oziroma mladinskih filmov domače in tuje proizvodnje. Predvajali so jih v kinu Delavski dom in kinu Svoboda II. Filmske predstave so bile dobro obiskane. (t. l.)

Mesec kurirčkove pošte v občini Hrastnik

Odbor za pripravo kurirčkove pošte pri občinski Zvezi društev prijateljev mladine Hrastnik je pripravil pester program aktivnosti, v katerega naj bi se vključili tako predšolski otroci kot pionirji in mladinci, pa tudi ostali občani. Cilj teh aktivnosti je, da pionirji spoznajo pomen zgodovinskih dogodkov iz narodnoosvobodilne borbe za našo svobodo, neodvisnost, za revolucionarno družbeno preobrazbo, za bratstvo in enotnost narodov in narodnosti Jugoslavije. Obenem pa morajo ti dosežki predstavljati vzpodbudo pionirjem in mladincem za ustvarjalen osebni prispevek k nadaljnji graditvi vsega, kar smo dosegli v času NOB in v povojnem socialističnem razvoju.

Pionirski oddelčni kolektivi so se že seznanili s programom in cilji akcije in v tem času spremljajo pot kurirčkove pošte in Titove štafete tako, da jo vrisujejo v zemljevid. Urejajo stenčase, vitrine, razglasne deske, sodelujejo pa tudi v nagradnem natečaju občinske zveze. DPM, ki je razpisala tekmovanje za najboljše literarno in likovno delo. Teme so prilagojene pomembnim obletnicam, ki jih praznujemo letos, s poudarkom na dogajanju v domačem kraju: 50-letnica delavskih stavk, 40-letnica odhoda rudarske godbe v partizane, 40-letnica vpada v jamo Ojstro, 40-letnica ustanovitve VDV brigade, 60-letnica spopada z Orjuno, zgodovinski pohod 14. divizije na Štajersko in prvo zasedanje SNOS v Črnomlju.

V tem času potekajo v okviru šole številna tekmovanja, ki razvijajo tradicije NOB oziroma razvijajo sposobnosti in spretnosti za sodelovanje mladih v SLO in DS, kot na primer: pomladanski kros, tekmovanje v streljanju, v nogometu, v plavanju, v šahu, v veščinah SLO in DS, v namiznem tenisu, tekmovanje pionirjev prometnikov, množično kolesarjenje, tek po ulicah Hrastnika. Pionirji in mladinci bodo sodelovali v planinskih pohodih in pohodih po poteh spominov NOB v občini, organizirali zbiralne in delovne akcije, sodelovali v akcijah tabornikov, gasilcev in podobno.

28.5. bodo pionirji Pionirskega odreda Borisa Pusta z Dola prevzeli kurirčkovo torbico od pionirjev iz Laškega, nato pa jo bodo skupine pionirjev - kurirjev ponesle po nekdanjih kurirskih poteh, mimo spomenikov NOB in mimo zased po krajevnih skupnostih. Pionirji Pionirskega odreda heroja Rajka jo bodo prevzeli 30.5. in jo dva dni kasneje izročili trboveljskim pionirjem. Pohodne enote pionirjev - kurirjev, ki vsako leto poteka po petih progah - TV - Dolenjska, Koroška, Štajerska, Primorska in Gorenjska, se končuje na zboru pionirjev Jugoslavije, ki bo letos 2. junija v Trbovljah. Poleg ostalih pionirjev se bodo zbora pionirjev udeležili tudi naši pobratimi iz Raške.

Koordinacijski odbor za
pripravo kurirčkove pošte
pri občinski zvezi DPM

Hej rudarji - črni bratje

Berta Čobal - Javornik

*Sonca dobrote rudarju so tuje,
pod zemljo temno je in večna je noč.
Pesem rudarjev temine ozarja
in skupno veselje k sreči je ključ.*

*Hej, rudarji, črni bratje,
črni bratje pod zemljo
glejte sonce, glejte zvezde,
glejte sinje to nebo!
Vse je vaše v zameno
za temino pod zemljo,
sonce, zvezde in še srečno
naj vam za darilo bo.*

*Žuljave roke od dela zgarane
drobijo v zemlji črni zaklad.
Sožitje in delu srečno predane
trosijo sonce, preganjajo hlad.*

Hej rudarji ...

*Naj pesem rudarjev glasno odmeva,
na srečo, za srečo naš klic naj velja -
ko zora jutranja revirje obseva,
rudarjeva pesem - odmev je srca.*

Hej rudarji ...

Marica Grešak - Jakopič

Beli cvet

*Pomlad je spet nazaj
in z njo prelepi maj,
majski, beli cvet,
bo spet začel duhtet.*

*Je beli cvet ji vzel,
na prsi ga pripel,
zavriskal na vso moč,
o, ljubca, lahko noč!*

*Še ni opoldan preč,
ko njega že ni več.
Pod zruškom je ostal,
ne bo več vasoval.*

*Pomlad je spet nazaj
in z njo prelepi maj,
na grobu beli cvet
bo zdaj začel duhtet.*

Z rušenjem starih in zidavo novih objektov se počasi, vendar vztrajno oblikuje novo poslovno in stanovanjsko središče Hrastnika (foto: B. Klančar)

IX. revija mladinskega petja v Zagorju zelo uspela

V dneh 17. do 29. maja 1984 je potekala v Zagorju IX. revija mladinskih pevskih zborov Slovenije. Kot vemo, poteka ta revija vsaki dve leti in je v vsem svojem obdobju, kar jo organizirajo, dosegla in presegla vse zastavljene cilje.

Organizatorji letošnje revije so bili Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Slovenska pevska zveza - Svet revije mladinskih pevskih zborov Slovenije, Zagorje ob Savi. Pokrovitelj je bila Lidija Šentjura, članica sveta federacije.

Namen tudi letošnje revije je bil, da vzpodbuja dejavnost mladinskega zborovstva, mladinsko zborovstvo programsko obogati in popestri in doseže zborov predstavi javnosti ter omogoči njihovo primerjavo in vrednotenje.

Od prijavljenih zborov je komisija za mladinske pevske zборе pri ZKOS odbrala 52 zborov za nastop v Zagorju. Na letošnji reviji pa so sodelovali tudi mladinski pevski zbori iz zamejstva - Trsta, Celovca in Porabja.

Svet revije v Zagorju vodijo predsedniki Nande Razboršek, podpredsednik Rihard Beuermann, tajnik Vanja Tomac ter 14 članov.

Komisijo za mladinske pevske zборе pri Slovenski pevski zvezi vodi predsednica Majda Hauptman in deset članov.

Žirijo za letošnjo revijo so tvorili predsedniki Matevž Fabjan, sekretar Mitja Gobec in člana Majda Hauptman in Vid Marcen.

V okviru letošnje revije je bilo izpeljanih osem koncertov, vključno s slavnostnim koncertom ob začetku letošnjega mladinskega pevskega slavlja. Med petimi zbori sta nastopila tudi domači MPZ Vesna pod vodstvom Riharda Beuermana, s sodelovanjem instrumentalne skupine Glasbene šole Zagorje in MPZ Trbovlje pod vodstvom Ide Virt, ob klavirski spremljavi Mojce Holešek. Oba zbora sta zapela po pet pesmi.

Pred zadnjim, osmim koncertom, pa je bilo kot običajno organizirano delovno posvetovanje zborovodij, ki sta ga vodila mgr. Branko Rojster iz Maribora in Ivo Jelerčič iz Postojne. Tema razgovora je bila zborovstvo v vzgojno izobraževalnih ustanovah.

Tudi letos so organizatorji izdali brošuro z navedbo vseh nastopajočih zborov iz skladb, ki so jih zapeli. Uredila sta jo Rihard Beuermann in Marko Studen, tiskala pa TIKa. Izdajatelj je svet revije mladinskih pevskih zborov Slovenije - Zagorje.

Iz uvodne besede v tej brošuri povzemamo, da ima bienalna (vsaki dve leti) mladinska pevska prireditev v Zagorju

revijalno obliko mladinske zborovske poudarjalnosti na republiški ravni. Žirija ima nalogo, da svetuje tistim nastopajočim zborom, ki po njeni presoji presegajo republiško raven, udeležbo oziroma sodelovanje na festivalu „Kurirček“ v Mariboru oziroma naj sodelujejo naslednje leto na zveznem tekmovanju jugoslovanskih mladinskih pevskih zborov v okviru mladinskega pevskega festivala v Celju. To so sicer samostojne ustanove, ki po svojih kriterijih in na podlagi razpisov take zборе sprejemajo ali odklanjajo, s tem da v določenem smislu le upoštevajo priporočila zagorske žirije.

Tako kot vedno doslej so se tudi tokrat zagorski organizatorji odlikovali po izredno dobri izpeljavi revije, mladi pevci pa so vnovič pokazali visoko raven mladinskega zborovskega petja v Sloveniji, čeravno se iz leta v leto lotevajo vse težjih skladb, domačih in tujih skladateljev, katerih izvedba pa včasih že meji na zmogljivost nekega mladinskega zbora.

Stalna želja in pričakovanje, da se bodo mladi pevci in pevke po končanem šolanju v večjem številu vključevali v odrasle pevske zборе, bo, kot kaže, lahko kmalu uresničena.

T. Lenarčič

Pregled kulturnih prireditev

V zadnjem obdobju se je zvrstilo veliko število najrazličnejših kulturnih prireditev na našem območju. Kot običajno bomo nekatere od teh zabeležili, kolikor so nam znane.

Gledališke prireditve

Dne 26. 4. je gledališče Svoboda Center Trbovlje sodelovalo na proslavi ob 27. aprilu in 1. maju v Delavskem domu v Trbovljah. Dne 8. maja je bila v Delavskem domu v Hrastniku letošnja abonmajska predstava. Gostovalo je Ljubljansko mestno gledališče z delom B. Shawa: Pigmalion. Dne 11. maja je v dvorani na Dolu pri Hrastniku nastopilo kulturno društvo Marno z Goldonijev Krčmarico Mirandolino.

Koncerti

Dne 21. 4. so pripravili v Delavskem domu v Zagorju učenci glasbenih šol iz Litije, Hrastnika, Trbovelj in Zagorja koncert v okviru občinske kulturne revije. Na tej tradicionalni reviji so nastopili tudi gostje iz pobratene občine Aleksinac in gostje iz Avstrije.

V Delavskem domu Trbovlje so gostovali razni zabavni ansambli. Tako je 16. aprila v okviru prve slovenske turnee nastopil Alpski kvintet z Ivanko Kraševic, Edvinom Fliserjem in Jako Šraufci-

gerjem. Dne 19. 4. je gostoval v istem domu ansambel Bosansko selo v prepolni dvorani. Dne 5. maja pa je nastopil pevec Danijel Popovič s koncertom zbranih popevk, med njimi tudi s pesmijo, s katero je dosegel 4. mesto na lanski evrovizijski popevki. Teden dni prej je gostoval prav tako v Delavskem domu Trbovlje Marjan Smode. Prepeval je pesmi za mladino. Dne 26. 4. sta pevska zbora Zarja in Slavček s koncertom sodelovala na proslavi ob 27. aprilu in 1. maju v Delavskem domu v Trbovljah pod vodstvom dirigenta R. Majcna in J. Skrinarja.

Dne 26. 4. je na proslavi pred prazniki pripravil Delavski pihalni orkester Zagorje p. v. E. Eberla celovečerni koncert v počastitev obeh praznikov in ob 40-letnici odhoda zagorske godbe v NOB v Delavskem domu v Zagorju.

Na praznik dela sta mešani pevski zbor Gorenje p. v. Cirila Vrtačnika in moški pevski zbor Kajuh iz Šoštanjja pripravila v radiu Ljubljana enourni koncert rudarskih pesmi.

Dne 6. 5. je potekal iz Doma 14. divizije na Senovem radijski prenos koncerta iz naših krajev. Nastopil je ansambel Slovenija iz Polzele, moški zbor Svoboda iz Brestanice, ansambel Toneta Hervola, pevci Zdenka in Andrej Pintarič ter Milan Kenda, Matjaž Breznikar pa je ori-

sal Senovo po gospodarski, kulturni in športni strani.

Dne 10. 5. je Rudarska godba Hrastnik izvedla v Delavskem domu v Hrastniku koncert za mladino, dne 11. 5. pa celovečerni koncert. Pripravili so tudi razstavo fotokopij o svojem razvoju.

Dne 26. 5. je potekala v Litiji pevska manifestacija zasavskih pevskih zborov. Od skupno 52 zborov, jih je nastopilo 17. Srečanje je organizirala zasavska pevska skupnost in je bil to že 16. skupni koncert ob 15-letnici delovanja te skupnosti.

Dne 18. 5. je bilo v domu Svobode II. Trbovlje srečanje pevskih zborov, ki nosijo ime Svoboda. Sodelovali so: moška pevska zbora Svoboda I in II iz Hrastnika ter mešani pevski zbor Svoboda II Trbovlje.

Dne 26. 4. je bil v Delavskem domu v Hrastniku koncert moškega pevskega zbora Svoboda I iz Hrastnika ob svoji 60-letnici delovanja. Pod vodstvom Vilija Alta se je predstavilo 30 pevcev. Nastopili so v počastitev obeh praznikov.

Dne 25. 4. je Mladinski pevski zbor Trbovlje p. v. Ide Virt pripravil koncert mladih pevcev ml. pev. zbora Veljko Vlahovič iz Titovega Velenja. Oba zbora sta se ob tej priliki dogovorila za vsebino te- snejšega sodelovanja obeh zborov v prihodnje.

Likovne razstave

Halca Krasnik, slikarka, članica sekcije RELIK iz Trbovelj je pripravila tri razstave svojih del. Od 24. 4. do 5. 5. je samostojno razstavila v Domu upokojencev Franc Salamon v Trbovljah 22 del, od 25. 4. do 7. 5. v avli Splošne bolnišnice v Trbovljah 11 del in od 30. 5. do 10. 6. v družbenih prostorih tovarne TIKa v Trbovljah 25 del. Na vseh treh samostojnih razstavah se je predstavila s slikami v olju, akvarelu in akrilu.

Delavski pihalni orkester Zagorje je pripravil od 26. 4. do 5. 5. razstavo fotografij o svojem delu v počastitev 40-letnice odhoda godbenikov v NOV.

Od 5. 5. do 20. 5. je pripravil v likovnem kotičku knjižnice T. Seliškara v Trbovljah Bogdan Šteh, član filatelističnega društva Trbovlje, razstavo znamk na temo: Človek in veselje. Na 85 listih je razstavil nad 800 znamk v počastitev jubilejev — 180-letnice rudnika Trbovlje, 60-letnice zloma Orjune in 50-letnice gladovne stavke rudarjev.

Od 20. 5. do 5. 6. pa so v istih prostorih razstavljali znamke iz faune, flore, zaščite narave itd. člani filatelističnega krožka na OŠ Trbovlje.

V počastitev 1. junija, občinskega praznika občine Trbovlje, sta likovni klub Dolik z Jesenic in likovna sekcija Relik iz Trbovelj pripravila v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu Trbovlje skupno slikarsko razstavo. Obe občini sta pobrateni in so vsakoletne razstave ob obeh občinskih praznikih postale tradicionalne.

V dneh od 15. do 16. junija t. l. bo likovna sekcija Relik prikrat v Trbovljah organizirala in izvedla „ex tempore“. Slikarji bodo v dveh dneh slikali na temo „Rudarstvo - Čebine“. Po končanem srečanju bo pripravljena razstava vseh naslikanih del.

Dne 26. 4. 1984 so odprli v likovnem razstavišču Riharda Jakopiča v Ljubljani enomesečno pregledno razstavo del akademskega slikarja Milana Rjavca. Za razstavo je pripravil okoli 100 del v različnih tehnikah in z različnimi motivi. Mnogo teh slik je nastalo v Trbovljah v času njegovega dela in bivanja.

Ob dnevu Osnovne šole Trbovlje so 18. 4. pripravili v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu razstavo likovnih del, tehničnih izdelkov in ročnih del učencev te šole.

Ostale prireditve

Omenili smo že, da se je pričela v Zagorju tradicionalna občinska kulturna revija. Letos je to že 14. po vrsti. Poleg koncerta glasbenih šol iz Zasavja in koncerta Delavskega pihalnega orkestra Zagorje se je in se še bo zvrstilo večje število raznih kulturnih prireditev. Dne 22. 6. bodo s koncertom ansambla Vedri zvuci iz pobratenega Aleksinca končali letošnjo revijo. Od aprila do junija se je zvrstila v Zagorju, na Izlakah, Podkumu, Čemšeniku in drugod vrsta koncertov narodnozabavnih ansamblov in pevskih zborov, predvajali so razne filme domačih filmarjev. Dne 8. junija bo v Delavskem domu v Zagorju koncert otroških in mladinskih pevskih zborov, 15. junija pa bodo nastopili instrumentalisti in pevci iz Avstrije. (t. l.)

Izposojeni trenutki resnice

Žalitev pozabljam o šele takrat, ko nam ne preostane nič drugega.

Borel

Med našimi sovražniki se je treba pogosto najbolj bati najmanjših.

La Fontaine

Dejstvo, da imamo sovražnika, dovolj jasno dokazuje, da imamo zasluge.

Boerne

Strah pred nevarnostjo je desetisočkrat hujši od nevarnosti same.

Defoe

Neizobraženec vidi vsepovsod le posameznosti, polizobraženec pravila, izobraženec izjemo.

Grillparzer

Denar nam pomaga prenašati revščino.

Allais

Ženska se smeji, kadar se lahko, in joče, kadar hoče.

Francoski pregovor

Družba, ki dovoli razvrednotiti lastno preteklost, kaj hitro izgubi tudi perspektive bodočnosti.

A. Marivc

Ne vedeti za svojo nevednost je bolezen nevedneža.

Alcott

Odpustiti in pozabiti pomeni pridobljene dragocene izkušnje vreči skozi okno.

Schopenhauer

Zgodovina človeštva se začne s človekovo neubogljivostjo, ki je hkrati tudi začetek njegove svobode in razvoja njegovega uma.

Fromm

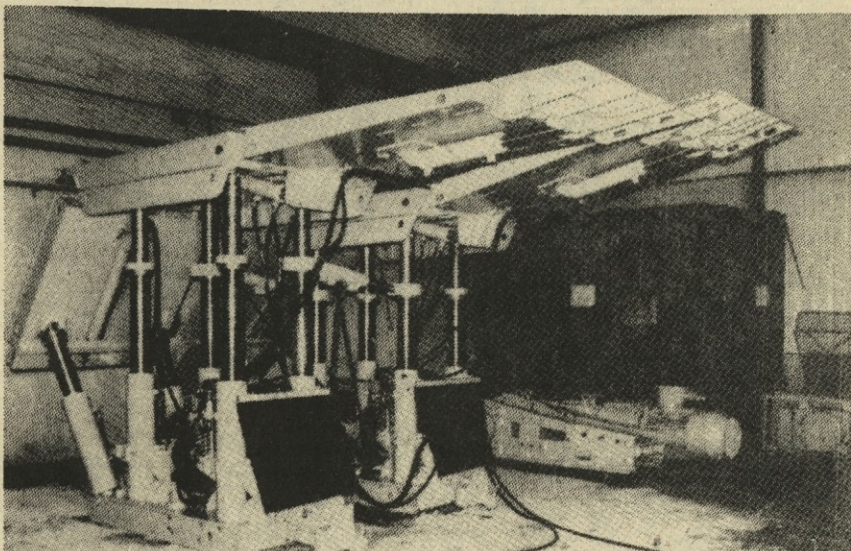
Rudarstvo in energetika doma in po svetu

V Jugoslaviji večja poraba elektrike

V naši državi že več tednov ni bilo redukcij električnega toka, čeravno je poraba v tem obdobju razmeroma visoka. Med prvomajskimi prazniki je znašala od 140 - 150 milijonov kWh. V tem času je bilo še vedno hladno in je bilo ogrevanja z električnimi pečicami več, kot je običajno za ta letni čas. Poleg tega so to-

plarne prenehale okoli 15. aprila centralno ogrevati stanovanja in poslovne stavbe.

Kljub padavinam pa akumulacijska jezera pri vodnih elektrarnah še niso polna in so sposobna prejeti še velike količine vode. Običajno se ta jezera napolne šele konec pomladi. Zato so v sedanjem času toliko bolj obremenjene ter-

Prvo samohodno hidravlično podporje, izdelano v Strojni tovarni Trbovlje ob sodelovanju strokovnjakov sozda REK EK in Prve petoletke Trstenik

moelektrarne na premog, manj pa na mazut, ker ga ni dovolj. Po prvih treh mesecih je bilo uvožene kar 800.000 ton nafte manj, kot so načrtovali. Poleg tega je bila tudi proizvodnja nafte na domačih poljih za 5 % manjša od predvidevanj.

HE Solkan - jeseni elektrika

Že nekaj let grade na reki Soči pri Solkanu oziroma Novi Gorici novo hidroelektrarno. Investitor so Soške elektrarne. Ti zagotavljajo, da bo prvi agregat z močjo 10,8 MW začel delovati že konec julija, drugi in tretji pa nekaj kasneje. Zaključna dela potekajo normalno in brez zastojev. Medtem so tudi že odpravili vse posledice, ki jih je povzročilo nedavno neurje in visoka voda na Soči, ki jim je zalila gradbišče.

HE Solkan bo torej po petih letih gradnje (grade jo od leta 1979 dalje) začela s prihodnjim letom dajati okoli 145 milijonov kWh električne energije letno ob ugodnih hidroloških razmerah. Ko bo objekt zgrajen, v njem ne bo običajne posadke, ker bodo elektrarno vodili daljinsko iz centra v Novi Gorici. Vso opremo so in bodo še dobavili domači proizvajalci: Litostroj, Metalna in Rade Končar.

Velenjski rudarji presegaajo plan

Rudarji rudnika lignita Velenje v Titovem Velenju so v prvem letošnjem trimesečju nakopali skupno 1.436.010 ton in s tem presegli načrt za to obdobje za 4,4 %. Ta proizvodnja je povprečno znašala 20.420 ton, kar je 5.640 ton več kot v prvem trimesečju 1983. Z rekordno proizvodnjo pa so nadaljevali tudi v aprilu t.l. Proizvodnjo so povečali zaradi povečanega števila mehaniziranih odkopov in zaradi razmeroma ugodnih montanogeoloških pogojev. Nov dnevni rekord pa so dosegli 11. maja, ko so nakopali 22.500 ton premoga - lignita.

Neredne dobave premoga iz BiH

Po podatkih splošnega združenja za trgovino je bosanski premogovnik Breza, kjer kopljejo dober rjavi premog, dobavil naši trgovski mreži (Kurivoprodaja) le 48 % dogovorjenih in plačanih količin, t.j. 22.000 namesto 45.000 ton premoga.

Nadaljne dobave še naprej pogojujejo z velikimi „nepovratnimi“ sovlaganji in pomočjo pri pokrivanju nekaterih izgub, ki so se mu nabrale že v višini 500 milijonov dinarjev. Rudnika Kolubara in Djurdjevik n.p. celo pričakujeta v zameno za mačehovske dobave udeležbo pri slovenskem bencinskem dinarju. Čeprav je premog tudi iz drugih republik kakovosten in je prevoz v danih možnostih nujno opravičljiv tudi po železnici, so v ISEP mnenja, da je naš bencinski dinar oziroma naftni dinar namenjen izključno slovenskemu premogovništvu, raziskavam, obnovam in gradnjam novih premogovnikov. Vsa ta sredstva so namreč že tudi razporejena. Pojavlja pa se po drugi strani vprašanje, kako bo z dobavami premoga po letu 1990, ker čutimo že sedaj pomanjkanje premoga za potrebe termoelektrarn kakor tudi za industrijo in splošno porabo.

Poljski premog za Avstrijo

Avstrija se je dogovorila s Poljsko za letošnje dobave oziroma nakup premoga iz poljskih premogovnikov. Poljaki bodo letos Avstrijcem dobavili 1,6 milijona ton premoga, kar je skoraj polovico več, kot so ga dobavili lani. Poleg tega bodo dobavili še 240.000 ton koksa, kar je tudi precej več kot lani.

Japonci diktirajo ceno premoga

Japonska industrija se že dolga leta v dobri meri oskrbuje s premogom tudi iz Avstralije. Japonci veljajo za največje kupce avstralskega premoga, ki ga kupujejo predvsem za koksiranje. Sedaj so izjavili, da so pripravljeni od aprila letos plačevati ta premog po 42,5 dolarjev, t.j. dolar manj kot doslej. Če bi to znižanje avstralski premogovniki morali sprejeti, bodo morali v južni Avstraliji zapreti vsaj sedem premogovnikov, ker z nižjo prodajno ceno ne bi mogli pokriti vseh stroškov. Delo bi izgubilo, tako pravijo, najmanj 10.000 rudarjev.

Manjša poraba energije v državah EGS

V državah, članicah evropske gospodarske skupnosti - EGS se je poraba energije zmanjšala lansko leto, in to že četrto leto zapored, za 0,8 % ali za sedem milijonov ton ekvivalenta nafte. To kažejo njihovi statistični podatki. Lanska manjša poraba energije je bila bolj umirjena kot prejšnja leta. Poraba premoga se je zmanjšala za tri odstotke in nafta za 4,5 %, poraba zemeljskega plina pa je narasla za 4,2 %, jedrska energija pa za 18 %. Kombinacija manjšega povpraševanja, večje domače rezerve in zmanjšanje zalog, je omogočila zmanjšanje odvisnosti držav EGS od drugih dobaviteljev energije. V letu 1983 se je zmanjšal uvoz energije v te države za skupno 9,9 % ali za 41 milijonov ton ekvivalenta nafte.

REIK Kolubara presega načrt

REIK Kolubara je na vseh treh površinskih kopih v prvem trimesečju letos nakopal 5.693.197 ton lignita. Dobavil ga je bližnjim termoelektrarnam, industriji in široki porabi. Proizvodnja je večja za 623.197 ton od načrtovane količine za to razdobje. Največ so lignita nakopali na „Polju D“, in to 3.757.593 ton, na kopu „Tamnava vzhodno polje“ pa so ga nakopali 1.823.977 ton, na „Polju B“ pa le 353.627 ton.

Največ premoga so dobavili termoelektrarni „Nikola Tesla“, in to 4.619.633 ton, v TE Kolubara pa so dobavili 642.188 ton. Načrt odkrivanja je bil dosežen le 90 %, in to zavoljo slabega vremena. Odkopali so le 8.607.012 m³ odkrivke.

Rekord v Kaknju

Rudarji premogovnika Kakanj so marca t.l. nakopali 180.000 ton premoga. Ta enomesečna proizvodnja pomeni rekord v vseh 82 letih, odkar kopljejo premog v tem premogovniku. Načrtovano proizvodnjo za I. trimesečje so prekoračili za 50.000 ton. Okoli 80 % nakopane količine premoga so dobavili termoelektrarni Čatiči. Ta ni imela v tem pogledu v pr-

vem trimesečju nobenih težav. Del premoga so dobavili tudi v TE Šoštanj, v marcu n.p. 15.000 ton. Upajo, da bodo letni načrt zanesljivo dosegli in celo prekoračili.

V ČSSR varčujejo z energijo

V ČSSR dosegajo dobre rezultate pri varčevanju z energijo. Za letos računajo, da se bo narodni dohodek povečal za 3,5 %, industrijska proizvodnja za 6 %, poraba energije pa bo po načrtu manjša za 2 % napram letu 1980. Zadnji dve leti so privarčevali 5,2 milijona ton goriva.

Po oceni njihovih strokovnjakov so največ prihranili pri porabi posameznih vrst energije zaradi prestrukturiranja industrijske proizvodnje, deloma pa tudi zaradi mnogih tehničnih izboljšav. Največ energije - 20 % porabi črna metalurgija, industrija gradbenega materiala in kemijska industrija. Prihranki pa so se pokazali tudi zaradi uvajanja mikroelektronike v mnogih proizvodnih vejah. Na manjšo porabo energije pa vplivajo novi izolacijski materiali in politika cen energije.

TE Bitola 2 obratuje

Termoelektrarna Bitola 2 z zmogljivostjo 210 MW je 25. aprila t.l. pričela poskusno obratovati. S tem je končana prva faza izgradnje rudarskega industrijskega kombinata Bitola. S pričetkom obratovanja nove termoelektrarne se v znatni meri izboljšuje kronično pomanjkanje električne energije v Makedoniji. Skupno s TE Bitola 1 bosta oba bloka letos proizvedla skupno 1,5 milijarde kWh elektrike. Prvi blok obratuje namreč že od julija 1983 dalje. REK Bitola je s tem postala največji proizvajalec električne energije v Makedoniji. Po programu razvoja tega kombinata pa bodo kmalu pričeli graditi termoelektrarno Bitola 3, prav tako z zmogljivostjo 210 MW. Ta objekt naj bi dogradili leta 1987. Hkrati s to gradnjo pa predvidevajo tudi nadaljnje razširjanje rudnika Suvodol. Ta naj bi povečal svojo proizvodnjo od sedanjih 4 na 6 milijonov ton letno.

Rudnik Urana Žirovski vrh bo začel obratovati

Dela pri izgradnji novega jugoslovanskega rudnika uranove rude in tovarne za predelavo uranove rude - Žirovski vrh gredo h kraju. Poskusna proizvodnja naj bi pričela letos junija, normalna proizvodnja pa 29. novembra t.l. Novi rudnik in tovarna obsegata 99 objektov na površini 75 ha. Skupna vlaganja v izgradnjo in opremo teh objektov znašajo 6,68 milijarde dinarjev. V začetku naj bi delalo 300 delavcev, čim pa bo stekla normalna proizvodnja z vsemi vgrajenimi zmogljivostmi, pa se bo število zaposlenih povečalo na 420.

Po oceni strokovnjakov leže na področju Žirovskega vrha velike zaloge uranove rude. Po doslej potrjenih rezervah je na voljo toliko rude, da bi iz nje lahko pridobili 30.000 ton uranovega oksida, kar zadostuje za več kot dvajset let normalnega obratovanja. Letna poraba JE Krško znaša 120 ton uranovega oksida.

Tovarna za predelavo rude na Žirovskem vrhu bo prva te vrste na svetu, v kateri bo sistem dela popolnoma zaprt. Vse zmogljivosti za proizvodnjo so projektirane tako, da se vsa radioaktivnost zadržuje na deponiji oziroma območju tovarne.

Fuzija atoma kot vir energije

Šef ameriškega programa za jedrsko fuzijo pri univerzi Princetov v ZDA dr. Harold Furth je pred kratkim izjavil, da znanstvena dela pri reševanju številnih problemov fuzije - spajanja atomov, s ciljem, da osvoboditev energije hitro napredujejo. Že v naslednjem stoletju naj bi fuzija atomov postala pomemben vir energije. Seveda pa ta energija ne bo tako poceni in zaradi svoje visoke cene ne bo lahko tako kmalu dostopna koristnikom. Pred kratkim je v mestu Culam v Veliki Britaniji slovesno pričela obratovati največja svetovna eksperimentalna naprava J.E.T. Gre za ukrotitev posebne vodikove bombe, ki razvija energijo, podobno sončni, ko se zlivata devterij in tritij - evropsko „mini sonce“. Ta vir energije naj bi v 21. stoletju nadomestil nafto kot energetski vir.

Ljubljana bi rada TE TO v Šiški

Gospodarstvo Ljubljane se že dolga leta prizadeva, da bi dobili termoelektrarno ali kar jedrsko elektrarno v Dolškem pri Ljubljani. Vendar je gradnja le-te odložena na kasnejše obdobje. Pač pa se energetiki ogrevajo za to, da bi postavili v Šiški namesto kotlarne elektrarno - toplarno. Sedanje zmogljivosti obeh ljubljanskih toplarn kmalu ne bodo več prenesle novih priključkov. Zato razmišljajo o razširitvi toplarne v Šiški, s tem da bi postavili novo kotlaro ali pa kar TE TO. Dokončno se o tem še niso odločili. V prvem primeru bi morali dela financirati sami, t.j. mesto, v drugem primeru bi za elektrarniški del moralo prispevati sredstva tudi Elektrogospodarstvo Slovenije.

V primeru, če bi se odločili za postavitev TE TO, bi bilo glavno gorivo zemeljski plin. Cena bi bila razmeroma visoka in bi znašala 6,04 din za kWh elektrike.

Fotocelice - energija prihodnosti

Na konferenci strokovnjakov za pridobivanje elektrike s pomočjo fotoceli na Floridi so sporočili, da v zadnjih letih delo na tem področju uspešno napreduje. Fotocelice namreč še vedno vzbujajo veliko pozornost v ZDA. Pravijo, da je ta vir mnogo zanimivejši od drugih alternativnih virov energije. Po nekaterih ocenah bo čez 15 let s fotoceliacmi pridobljena elektrika celo cenejša kot tista iz elektrarn na nafto. Že leta 1990 naj bi kilovatna ura te energije stala le še 15 centov, oziroma po današnji vrednosti dolarja okoli 2.050 din za kWh. To pa je za naše razmere še vedno izredno visoko. Od leta 1975 dalje so se stroški za sisteme fotocelic zmanjšali za desetkrat, učinkovitost vlaganj pa se je povečala za petkrat. V ZDA in na Japonskem dosegajo velike uspehe v novi tehnologiji. V ZDA izdelajo sedaj še vedno 60 % vseh naprav s fotocelicami. Pri razisko-

vanju energije vetra in biomase je bil dosežen določen napredek, proizvodnja sintetičnega bencina pa je še vedno sporna. Čedalje več pa je projektov, ki načrtujejo pretvarjanje sončne energije v elektriko s pomočjo fotocelic.

Domača rudarska lokomotiva

Tovarna procesne opreme v Trepči je s sodelovanjem Sevloja iz Subotice in Litostroja iz Ljubljane izdelala prvo domačo električno lokomotivo za premogovnike. S pričetkom serijske proizvodnje teh lokomotiv bi odpadel uvoz iz tujine. Doslej so jih namreč vsako leto uvozili več sto. Vsaka taka lokomotiva pa ni poceni, saj je treba zanjo plačati okoli 50.000 dolarjev. Upajmo, da bo domača lokomotiva ustrezala v vseh pogledih - kakovostnem, dobavnem roku, rezervnih delih in ceni.

Rudnik Kamengrad - ročni izkop premoga

Premogovnik Kamengrad v Sanskem mostu, ki posluje v sestavi sozda Titovi rudniki, bi moral po srednjeročnem načrtu povečati proizvodnjo premoga za novih 200.000 ton. Naročena uvožena oprema pa kasni za več kot leto dni. Manjka deviz, pa tudi dinarjev.

Medtem pa je plaz na površinskem kopu skoraj zaustavil proizvodnjo premoga. Povzročil je škodo za preko 120 milijonov dinarjev. Hkrati pa v jami zaradi dotrajanosti opreme v celoti prehajajo iz mehaniziranega načina na ročno odkopavanje premoga. Zato so v prvih treh mesecih dosegli svoj proizvodni načrt le v višini 75 %.

V Bogovini manj premoga

Rudnik rjavega premoga Bogovina pri Boljencu bo letos proizvedel le 180.000 ton premoga, kar je za 10 % manj, kakor je predvideno s srednjeročnim načrtom za to obdobje, t.j. za leto 1984. Proizvodnja bo manjša zaradi zmanjšanih rezerv premoga v rudnem ležišču sedanje jame. Rentabilnost se je zmanjšala, saj pride na tono premoga 1,5 tone jalovine. Sicer je v tem bazenu še dovolj premoga. Odkrili so novo ležišče in začeli z odpiranjem nove jame, iz katere bodo v naslednjih desetih letih letno dobili okoli 200.000 ton premoga. Sicer pa so že četrto leto koristili izvenbilančne rezerve premoga v dosedanji jami.

Na Drini še ena HE

V Višegradu so v teku dela za zgraditev dveh energetskih objektov, HE „Buk bijela“ in „Višegrad“ s skupno močjo 750 MW. Poleg teh objektov je v načrtu tudi izgradnja HE „Foča“, ki bo po zgraditvi dajala koristnikom 200 milijonov kWh električne energije. Idejni projekt za HE „Foča“ je izdelal beograjski „Energo projekt“.

V ZRN večje dobave premoga

Premogovniki v ZR Nemčiji so letos v prvih treh mesecih dobavili železarnam in jeklarnam 8,06 milijona ton premoga ali 17,7 % več kot lani v istem obdobju. Termoelektrarnam pa so ga dobavili 13,21 milijona ton ali za 12,5 % več.

Jedrska elektrarna - na premog

V Zvezni državi Ohio v ZDA grade tri ameriške družbe jedrsko elektrarno. Vendar pa je pred dokončno zgraditvijo prišlo do pomembne oziroma odločilne spremembe. Že skoraj dokončano jedrsko elektrarno bodo preuredili v termoelektrarno na premog. Ta sprememba je v vsej zgodovini gradnje jedrskih elektrarn prva, zanjo pa so se odločile zaradi izredno visokega povečanja predračunske vrednosti gradnje jedrske elektrarne, pa tudi zavoljo tehničnih težav, ki so spremljale gradnjo. Leta 1969, ko so začeli pripravljati gradnjo so računali, da bodo stroški znašali 240 milijonov dolarjev in da jo bodo zgradili v 28 mesecih. Gradnja se je zavlekla, stroški pa povečali lani na 3,5 milijarde dolarjev, zelo pa bi se povečali do leta 1986, ko naj bi začela obratovati. Zavoljo tega ni dodatnih varnostnih naprav, ki jih morajo vgraditi. Na zahtevo njihove vlade so se investitorji odločili za predelavo. Jedrsko elektrarno bodo torej preuredili v termoelektrarno na premog. Za podobno rešitev so se odločile že tudi nekatere druge jedrske elektrarne v ZDA (n.pr. Marble Hill).

Elektrika iz jedrskih elektrarn

V letu 1983 je pričelo obratovati na svetu 23 novih jedrskih elektrarn. Skupno jih je bilo preteklo leto 317 v 25 državah s skupno močjo 191 GW (milijard vatov). Lani pa so pričeli postavljati v že delujočih elektrarnah 209 dodatnih reaktorjev s skupno močjo 194 GW. Po podatkih mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) so lansko leto pridobili po vsem svetu že okoli 12 % vse električne energije v jedrskih elektrarnah. Po oceni strokovnjakov te agencije se bo moč jedrskih elektrarn po vsem svetu prihodnje leto povečala na 275 GW, do leta 1990 na 370 do 400 GW, do leta 2000 pa na 580 do 850 GW. Takrat pa bo po vsej verjetnosti delež elektrike pridobljene iz jedrskih elektrarn presegal 50 %.

V skupni proizvodnji električne energije je bil delež jedrskih elektrarn v letu 1983 v posameznih državah naslednji: v Franciji 48,3 %, Belgiji 45,9 %, Finski 41,5 %, Švedski 36,9 %, Kitajski 37,0 %, Tajvanu 37,0 %, Bolgariji 32,2 %, Švici 29,3 %, Japonski 18,4 %, ZR Nemčiji 17,8 %, Veliki Britaniji 17,0 %, Kanadi 12,9 %, ZDA 12,6 %, Nemški DR 12,1 %, Madžarski 10,0 % in Jugoslaviji 5,95 %. Za ZSSR ni podatkov.

Mednarodna razstava mineralov v Tržiču

V osnovni šoli heroja Bračiča v Bistrici pri Tržiču je bila 12. in 13. maja t.l. že 12. mednarodna razstava mineralov in fosilov. Pripravilo jo je kot že vse doslej Društvo prijateljev mineralov in fosilov Tržič. Predsednik tega društva oz. komisijske pa je že dolga leta neumorni Mirko Majer.

Letos je bilo razstavljeno rudno bogastvo Bosne in Hercegovine, Husinske bune, zgodovinski in gospodarski razvoj Tuzle, minerali in fosili domačih in tujih razstavljalcev, radioaktivni minerali iz Žirovskega vrha, razstavili pa so tudi fosilno ribo, staro 210 milijonov let izpod

Triglavske stene; pripravili pa so tudi razstavo „Nakit Jugoslavije“ in razstavo exlibrisov na temo minerali in fosili 69 umetnikov iz 12 držav. Organizatorji pa so pripravili še več spremljajočih prireditev in seminarjev.

Elektroenergetska bilanca ovrednotena

Koncem aprila letos je skupščina posebnih interesne skupnosti elektrogospodarstva in premogovništva Slovenije ovrednotila republiško elektroenergetsko bilanco. Ob načrtovani prodaji 9,378 milijarde kWh elektrike bo potrebno za pokritje stroškov ustvariti 45.824,5 mil. din skupnega prihodka.

Povprečje cene za kilovatno uro elektrike naj bi znašalo 488,64 pare ob upoštevanju prodaje v Sloveniji, drugih republikah in z izvozom. Možnosti za dosego te cene kilovatne ure pa so majhne. Ob sedanjih prodajnih pogojih in pri obstoječih cenah bi po ugotovitvah skupščine ISEP dosegli le 34.673,5 milijona dinarjev skupnega prihodka. Da bi to odpravili, bi morala biti povprečna cena kilovatne ure že od 1. januarja dalje večja za 20,9 %, če pa bi se cena povečala sredi leta, pa bi morala porasti za 435,9 %, da bi pokrili stroške za premog, uran ter za proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije. O finančah se bodo delegati v skupščini ISEP letos še pogovarjali, ker je še nekaj vprašanj odprtih, n.pr. amortizacija za JE Krško itd.

Francoska proizvodnja premoga

Proizvodnja premoga se je v Franciji zmanjšala v I. trimesečju t.l. za 5 % napram enakem obdobju lanskega leta na 5,2 milijona ton. Tako govorijo podatki „Charbonages de France.“ Celokupna proizvodnja premoga v okviru CDF v letu 1984 naj bi znašala 17,4 milijona ton, kar bi bilo 6 % manj kot je znašala proizvodnja premoga lanske leto. Sredi aprila je francoska vlada objavila program reorganizacije premogovne industrije. Predvidena je ukinitve 6.000 delovnih mest od skupnih 56.000 zaposlenih v francoskih premogovnikih. Nekaj nerenabilnih premogovnikov pa nameravajo zapreti.

Izvoz premoga iz ZDA

Strokovnjaki svetovne trgovine zatrjujejo, da ima ameriški premog večje možnosti za povečanje izvoza, kakor pa koks. Po oceni ministra za energetiko ZDA se bo izvoz premoga v obdobju 1980-1990 povečal trikrat. ZDA so tradicionalni največji svetovni dobavitelj premoga, predvsem za potrebe metalurške industrije. V letu 1985 bo izvoz energetskega premoga dosegel 46,3 milijona ton, v letu 1990 pa računajo naj bi dosegel 74,4 milijona ton. V letu 1990 naj bi v ZDA nakopali skupno milijardo ton premoga, v letu 1980 pa je znašala proizvodnja 753 milijona ton. V letu 1985 naj bi izvršili tudi 53 milijonov ton koks.

SAP Vojvodina potrebuje elektriko

Družbenoekonomskega razvoj Vojvodine bo po oceni strokovnjakov zahteval v letu 2000 letno med 16 in 17,5 milijarde kWh električne energije. To bi bil deseti

del načrtovane porabe električne energije v Jugoslaviji na prelomu tisočletja. Da bi zadostili vsem potrebam, bi v naslednjih 16 letih morali razširiti proizvodne zmogljivosti na 2.200 megavatov. Sedaj znašajo zmogljivosti 1.100 MW, vendar bo v naslednjem obdobju amortiziranih 700 MW zmogljivosti. To pomeni, da bi morali do konca stoletja zgraditi za 2.900 MW zmogljivosti. Za to pa bodo potrebovali okoli 280 milijard dinarjev. Ko bo zgrajena termoelektrarna Drmno pri Kostrecu, bo od leta 1987 dalje zagotovljenih letno 1,7 milijarde kWh električne energije.

Kitajski energetske program

Kitajci so pripravili ambiciozen energetske program do leta 2000. Za izvedbo energetskih projektov je Kitajska banka zagotovila 14 milijard dolarjev, v naslednjih desetih letih pa računajo, da bodo inozemski vlagatelji vložili 10 milijard dolarjev za podmorske raziskave na nafto in trinajst milijard dolarjev za eksploatacijo ogromnih rezerv premoga. Premog ima doslej prednost, saj je udeležen z 71 % v skupni proizvodnji energije. Lani se je proizvodnja premoga povečala za 5 % napram letu 1982 na skupnih 700 milijonov ton, nafte so načrpali 106 milijonov ton, električne energije pa so proizvedli 349 milijard kWh. Do konca leta 1983 so Kitajci sklenili 18 pogodb s skupno 27 inozemskimi naftnimi družbami za podvodne raziskave nafte.

S pomočjo inozemskih investicij odpirajo sedaj premogovnike z zmogljivostjo okoli 25 milijonov ton. Največji podvig je odpiranje novega rudnika s pomočjo ameriške družbe Occidental z zmogljivostjo 15 milijonov ton letno. Vložena sredstva bodo Kitajci vračali z izvozom premoga.

Kitajci se zelo poslužujejo, predvsem na deželi, energije iz biomase. S kurjenjem metana pridobije toliko energije, da lahko na kmetijah pomagajo ogrevati domove in pripravljajo hrano.

Doslej je izkoriščena le desetina skupnega kitajskega hidropotenciala. Z novim petletnim načrtom predvidevajo izgradnjo desetih novih hidroelektrarn.

Načrtujejo pa tudi postavitev dveh jedrskih elektrarn v vrednosti 4,6 milijarde dolarjev. Najpomembnejši dobavitelji opreme bodo Japonci. Pred kratkim pa so se dogovorili z Zahodnimi Nemci za postavitev 15 jedrskih elektrarn v bodočnosti. Pri tem računajo tudi na ugodno kreditiranje dobaviteljev opreme in tehnologije.

Britanski rudarji - kljubujejo

15. maja je poteklo že devet tednov, odkar se je velika večina britanskih rudarjev odločila za stavko. S tem protestirajo proti zapiranju 20 premogovnikov in odpustitvi okoli 20.000 rudarjev. Občasno prihaja med stavkajočimi rudarji in policijo do lažjih in hujših incidentov. Doslej ni nobenih znamenj, da bi se stavka kmalu končala. Britanska vlada podpira sklep lastnikov oziroma direktorja o zapiranju rudnikov.

Površinski kop v Čolnihah v Zagorju

Že dalj časa je znano, da si z izdatki premoga v Čolnihah marsikdo pomaga. Ni dolgo tega, ko so pričeli premog površinsko odkopavati in ga odvažati v okviru načrta DO ZPT - tozd Kotredež. Nastopile pa so težave in marsikaj je bilo treba storiti, predvsem zavarovati oziroma premestiti del ceste, ki vodi v bližnje naselje. Končno pa so premog vnovič pričeli kopati v drugi polovici aprila letos. Prvi dan so ga nakopali 150 ton, letos pa računajo na proizvodnjo do 20.000 ton. Predvidevajo, da je vsega premoga v tem ležišču okoli 50.000 ton.

Manj elektrike iz nafte

Evropska gospodarska skupnost EGS je nedavno objavila dokument o energetski strategiji do leta 1990. Predvideno je, da se bo delež nafte v skupni energetski porabi v naslednjih šestih letih zmanjšal za 43 % (sedaj 48 %). Najbolj, na 10 %, se bo zmanjšal njen delež za pridobivanje električne energije. Delež jedrskega goriva in trdih goriv za pridobivanje električne energije pa se bo povečal na 80 % (sedaj je delež jedrskega goriva 20 %, trdih goriv pa 47 %). Delež vodne energije in drugih goriv (zemeljski plin) za pridobivanje elektrike pa bo ostal skoraj nespremenjen, t. j. okoli 10 %. Strokovnjaki ugotavljajo, da se je povpraševanje po energiji od leta 1979 v državah EGS zmanjšal za 12 %, predvsem zaradi občutnega zmanjšanja porabe energije na enoto proizvoda. Hkrati se je zaradi odpiranja naftnih in plinskih polj v Severnem polju močno zmanjšala odvisnost držav EGS (posebno Velike Britanije) od uvoza nafte in plina. Pred desetimi leti so iz uvoza pokrivali še 62 % vseh potreb po nafti in plinu, zdaj pa le 32 %. Zaradi manjše porabe energije bodo po oceni strokovnjakov občasno nastopali presežki energije - premoga, elektrike in zemeljskega plina. V določeni meri se bo to poznalo pri izvajanju načrtovanih programov (jedska energija).

(t. l.)

V nekaj vrstah ...

Več za drobno gospodarstvo v Hrastniku

Pred leti je izvršni svet občine Hrastnik imenoval komisijo z nalogo, da pospeši razvoj drobnega gospodarstva, kamor predvsem sodi obrtništvo. V tem pogledu je bila v Hrastniku situacija najslabša, saj je manjkala cela vrsta obrtnih delavnic ali obratovalnic. V zadnjih treh letih se je situacija izboljšala, tako da imajo sedaj v tem kraju 41 obrtnih delavnic samostojnih obrtnikov, ki zaposlujejo skupno 79 delavcev. Še nadalje pa manjkajo obrtniki za izvajanja storitvenih, še bolj pa proizvodnih dejavnosti. Že naslednje leto naj bi bilo v Hrastniku 61 obrtnikov, koncem desetletja pa 92. Prizadevajo si za povečanje števila obrtnih delavnic z ugodnim kreditira-

njem za nabavo opreme, urejanjem oz. namenjanjem prostorov za obratovalnico, spodbudno davčno politiko, obdavečevanjem šušmarjev itd. Streme pa tudi za tem, da bi se združeno delo bolj povežalo z domačimi obrtnimi delavnicami. Doslej so se namreč precej povezovali z obrtnimi obrati v nekaterih drugih krajih. V načrtu pa imajo tudi ustanovitev posebnega sklada za razvoj drobnega gospodarstva.

V Zagorju odprli nov vrtec

V okviru letošnjega praznovanja krajevnega praznika KS Jožeta Marna v Zagorju so odprli nov otroški vrtec z zmogljivostjo za 84 otrok. Za zgraditev in opremo so prispevali občani Zagorja deloma s 3., deloma pa s 4. samoprispevom. Postavili so ga v stanovanjskem naselju Polje. V novozgrajenem vrtcu je pet oddelkov, od katerih so štirje namenjene jaslim oz. najmlajšim - dojenčkom. Stroški gradnje in opreme so znašali 35 milijonov dinarjev. Računajo, da bodo v naslednjih letih lahko vrtec dozdali s štirimi igralnicami za starejše cici-bane -predšolske otroke. Z zgraditvijo novega vrtca so starši rešili večjih skrbi, kam z najmlajšim občanom, ko se jutraj odpravijo na delo.

Posek lesa v Zasavskih gozdovih

Gozdi obrat Litija, ki ima svojo izpostavo tudi v Zagorju, namerava letos posekati v družbenih gozdovih skupno okoli 5500 m³ lesa na območju revirskih občin. Na področju Hrastnika naj bi posekali okoli 1600 m³, na področju Trbovelj pa okoli 3800 m³. Zasebni lastniki bodo tudi sekali, vendar nekoliko manj kot prejšnja leta. V tozdu kooperantov Zagorje hkrati ugotavljajo, da gozdno bogastvo tudi na zasavskem območju stagnira oz. nazaduje. Domnevajo, da je temu kriva bližnja in daljna industrija, ki s svojim prahom in plini negativno vpliva na normalno rast drevja. Pojav ni specifičen le za Zasavje, pač pa za velik del Slovenije in tudi Evrope. Povsod si prizadevajo, da bi nevtralizirali škodljiv vpliv raznih plinov in drugih industrijskih „dobračin“. Pravijo, da je v Zasavju močnejše prizadetih blizu 4900 ha gozdov. Zato je tudi obseg letnega poseka nekoliko manjši, kot bi sicer bil v normalnih razmerah.

Krajevna skupnost Franca Fakina je praznovala

V soboto, 12. maja dopoldan naj bi krajani KS Franca Fakina v Trbovljah na svojevrsten način praznovali letošnji krajevni praznik. Pod geslom „živžav“ naj bi se udeležili otroci skupno s starši iz te KS prireditve pri Svobodi II, na kateri bi igrali, peli, barvali, izpeljali srečolov in lovili „ribe“ v velikem zaboju z raznimi predmeti. Pripravili so okoli 600 manjših nagrad, vsak otrok pa naj bi dobil značko. Prireditve so popestrili ansambli Mladi upi, Jantar, Kompromis, Hiša, Alja Štojs, Bogdan Barovič in gostje iz sosedne občine Lazarevac. Zaradi deževnega vremena pa so živžav izvedli 26. maja na istem mestu in v istem obsegu.

Zbiranje fotografij o razvoju Trbovelj

Osnovna šola Trbovlje je skupno z Revirskim muzejem ljudske revolucije, ki je dal pobudo, sklenila, da izpelje akcijo zbiranje fotografskega arhiva o razvoju Trbovelj. V akciji sodelujejo učenci 3. in 4. razredov ter učenci predmetne stopnje te šole. Rok za zbiranje in predložitev fotografij je 10. junij. Iz zbranega gradiva bodo pripravili v septembru letos razstavo v okviru jesenske prireditve Dan filmske ustvarjalnosti, film, fotografija - dokument časa. Prireditve bo potekala v okviru zveze kulturnih organizacij Trbovlje in Revirskega muzeja ljudske revolucije.

Z omenjeno razstavo bi prireditelji radi pokazali, kakšne so bile Trbovlje v preteklosti in kako se je kraj razvijal vsa dolga desetletja.

Slovenski par '84 iz Trbovelj

Ljubljanski dnevnik že vrsto let organizira izbor slovenskega para, ki se poroči na kmečki ohceti v Ljubljani. Med letošnjimi prijavitelji - bilo jih je 38 parov - je tudi par Biserka Selman in Roman Ahac iz Trbovelj. Biserka, stara 20 let, je gradbeni tehnik v SGD Beton tozdrativna Zasavje Trbovlje, Roman, 24 let, komercialni tehnik, pa je zaposlen v našem kombinatu v Zasavskih premogovnikih kot rudar.

Na prireditvi, 11. maja v Ribnici, se je pet parov, ki so dobili največ glasov bralcev Dnevnika, pomerilo v preizkusu najrazličnejših veščin in znanja. Slovenski par za letošnje leto so zbrali po številu treh ocen: števila točk glasov bralcev, kviza, v katerem so neveste in ženini pokazali spretnosti, iznajdljivost in znanje ter ocene posebne žirije za splošni vtis tekmovalcev, zlasti sprostost in zgovornost.

Biserka Selman in Roman Ahac se bosta kot slovenski par '84 dne 30. junija letos poročila na ohceti v Ljubljani. Pred nekaj leti sta bila podoben par Pešlova - Zelenšek, prav tako iz Trbovelj.

Cestitke in vso srečo tudi z naše strani!

Razprava o novem zakonu o javnem obveščanju

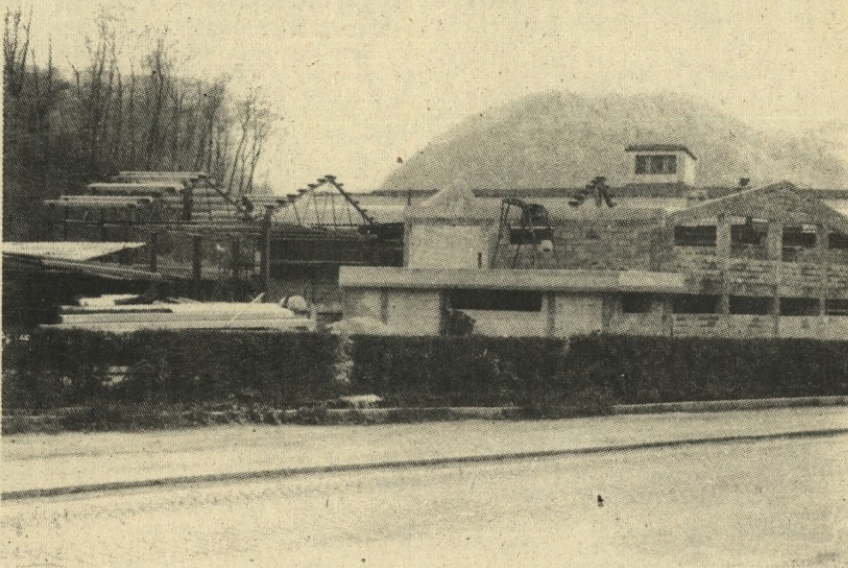
Že nekaj časa je v javni obravnavi osnutek novega zveznega zakona o temeljnih sistema javnega obveščanja. Posebne sekcijske razprave so organizirale občinske konference SZDL - Sveti za informiranje. K razpravi so vabili poleg članov tega sveta še komisije za informiranje pri občinskih sindikalnih svetih, komisije za informativne propagandne dejavnosti pri OK ZKS, urednike tovarniških glasil, področne novinarje in informativno službo pri RK SZDL. V Trbovljah je potekala sekcijka razprava v torek, 15. maja dopoldan.

Klečani dobe telefon

Dne 18. aprila letos so krajani krajevnega skupnosti Klek - Trbovlje, imeli svoj krajevni praznik, ki ga praznujejo že nekaj let v spomin na ustanovni kongres KPS - ZKS v noči med 17. in 18. aprilom 1937. Letos so se dogovorili s PTT podjetjem Trbovlje, da bodo napeljali do Kleka telefonsko omrežje. Telefon bo dobilo še letos 70 gospodinjstev. Predračunska vrednost znaša 6,40 milijona dinarjev, za omrežje pa še posebej 2 mio dinarjev. Krajani bodo prispevali drogeve in del denarja in opravili druga dela. V načrtu imajo tudi napeljavo vodovoda v naselju Prapreče in Planinska vas. Sicer pa se 500 krajanov deloma ukvarja tudi s kmetijstvom. Pred kratkim so obnovili gasilski dom. Dejavnosti pa so tudi v svojem kulturno prosvetnem društvu.

Novo vodstvo borcev NOB

Sredi maja letos so na volilni skupščini ZZB NOV občine Trbovlje ponovno izvolili za predsednika Miha Fermeta, podpredsednik v naslednjem mandatu obdobju pa bo Alojz Kos, sekretar-ka občinske organizacije pa Mila Pukmajster.

Novogradnja pri severnem vходу v STT (foto: A. Bregant)

Vikendi le na dveh območjih

Že nekaj let so gradili nekateri občani svoje vikende ali počitniške hišice na območju Gor in Kopitnika. Ker ni bil izdelan ureditveni oziroma zazidalni načrt, so te hišice rastle neurejeno. Zato ni bilo možno urediti raznih komunalij, vode, kanalov, elektrike itd.

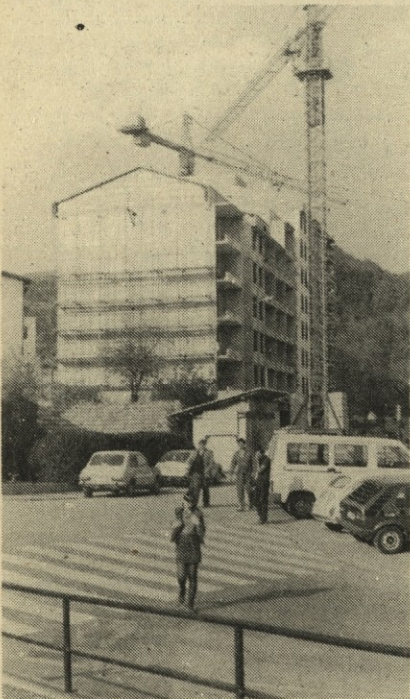
Občina Hrastnik se je odločila, da bo tej neurejeni pozidavi naredila konec, zato je pripravila zazidalni načrt za dve območji, z razdelitvijo parcel. Prvo območje je bližina Kopitnika. Tu je že osem vikendov, pozidali pa naj bi še 14 novih. Parcele naj bi obsegale od 450 do 900 m². Drugo območje bo v Gorah.

Uspešni radioamaterji v občini Krško

Dne 22. aprila so zborovali v Krškem radioamaterji Slovenije. Konferenco je organiziral in izpeljal domači radio klub Rotočel, ki je ob 25-letnici delovanja prejel zlati znak. Sicer pa so na svoji 12. konferenci podelili priznanja, diplome in nagrade klubom in posameznikom. V Sloveniji je 90 klubov, ki delujejo v različnih sekcijah in vzgajajo podmladek na šolah. Tehnična kultura je dobila velike razsežnosti - izobraževalne, ekonomske, obrambne itd.

Prvo srečanje kovinarjev v Senovem in Krškem

Sredi aprila letos je potekalo v Senovem in Krškem delovno srečanje kovinarjev in avtomekanikov iz Brežic, Krškega in Sevnice. 130 udeležencev se je udeležilo teoretičnega in praktičnega dela. Večina udeležencev je pokazala zelo solidno znanje. Prvo srečanje posavskih kovinarjev in avtomekanikov je zelo dobro uspelo tako po organizacijski kot tudi po tekmovalni plati.

Novogradnja na Leninovem trgu v Trbovljah (foto: A. Bregant)

Staro se umika novemu

Stanovanjska in stavbno zemljiška skupnost Trbovlje je sredi maja letos začela po izvajalcu del SGD Beton - toz Operativa Zasavje Trbovlje rušiti Povlenčevo hišo skupno z delavnico Steklarja. Rušenje sodi v okvir gradnje stanovanjskih blokov ob ulici Sallaumines na Leninovem trgu. Sedanji stanovalec v Povlenčevi hiši, krojač Bricl Herman, se je začasno preselil v blok, Steklar pa s svojo delavnico v rudniško stanovanjsko hišo na Trgu svobode 1, v spodnje prostore.

Urejanje Savinjske ceste

Občani Gaberskega v Trbovljah so večkrat postavili na sejah občinske skupščine delegatska vprašanja, ki so se nanašala na ureditev Savinjske ceste, predvsem na območju od gostilne Racič do tovarne Iskra. V aprilu in maju letos so z deli res pričeli in nadaljevali. Na omenjenem odseku so naredili pločnik na desni strani in delno razširili cestišče. Vse so asfaltirali. Dela so izvedli delavci cestnega podjetja s sredstvi skupnosti za ceste in v dobri meri zagotovili večjo varnost v cestnem prometu.

Pobratenje dveh osnovnih šol

Dne 10. maja sta osnovni šoli Karavanških kurirjev iz Koroške Bele ter Osnovna šola Trbovlje - pedagoška enota Ivana Cankarja sklenili pobratenje. Slavje je potekalo v Trbovljah v šoli Ivana Cankarja. Domači učenci so izvedli kulturni program, v katerem je sodeloval tudi Trboveljski oktet.

Srečanje zamejskih športnikov in kulturnikov

Dne 2. maja je prispelo v Trbovlje 110 športnikov in kulturnikov iz Trebč pri Trstu. Srečanje je potekalo v domu ŠD Rudar. Ob tej priliki so sklenili pobratenje med nogometaši iz Trebč in NK Rudar. Sledila je nogometna tekma obeh moštev. Poblizje pa so se spoznali gostje in gostitelji na tovariškem srečanju. DPD Svoboda II iz Trbovelj pa je že dolga leta pobratena s kulturniki v Trebčah pri Trstu. Domala vsako leto se vezi utrjujejo z medsebojnimi gostovanji.

V Zagorju slabo razvita trgovska mreža

V Zagorju že nekaj časa ugotavljajo, da je njihova trgovska mreža slabo razvita in zato tudi nizko akumulativna. Iz pregleda, ki so ga izdelali občinski organi, je razvidno, da prostori trgovskih poslovalnic ne ustrezajo, da ni mreža dovolj razvita, da kupna moč prebivalstva peša in se zmanjšuje in da se del denarja preliva v večja trgovska središča. Izdelan je idejni načrt trgovine za Toplice, odprto pa je vprašanje, kdaj bo možno zgraditi novo blagovnico. Da bi pospešili razvoj trgovske mreže, imajo v načrtu povezovanje z drugimi trgovskimi organizacijami.

Voznikov motornih vozil manj

Avtomoto društva so v povojnem času izučila na tisoče občanov za voznike

motornih vozil. Med temu uspešnimi društvi so tudi društva v Zasavju. Vendar se interes zadnja leta zmanjšuje, tako se je v letu 1980 vpisalo v tečaje za vozniške izpite 3085 občanov, od katerih jih je uspešno naredilo izpit 868 ali 28 %, v letu 1983 jih je od 2499 vpisanih naredilo izpit 576 ali 23 %. Manjši interes je zaradi visokih stroškov za obiskovanje šol in opravljanje izpitov, dragih vozil, pomanjkanja bencina itd.

Mladinski klub je delaven

Mladinski klub v Trbovljah, ki ima svoje prostore v bivšem gostišču TVD Partizan, je v zadnjem obdobju zelo delaven. Skoraj vsak dan se nekaj v njem dogaja. Sledijo si predavanja, razgovori, pa tudi ples je med zelo pomembnimi dejavnostmi. Na voljo je vedno šah in druge igre. Mesečni program dejavnosti je izo-bešen na nekaterih vidnih mestih.

Politične šole končale

Koncem aprila letos so končale z delom občinske politične šole v Hrastniku, Trbovljah in Zagorju. Začele so se v januarju letos. V Hrastniku je šola uspešno končala 16, v Trbovljah 15 in v Zagorju 12 slušateljev. Predavatelji so bili znani družbenopolitični delavci, šola pa je potekala v organizaciji marksističnega centra pri MS ZKS revirskih občin.

20 let otroške bolnice v Trbovljah

Letos aprila so zdravstveni delavci zdravstvenega doma Trbovlje in Splošne bolnišnice Trbovlje na skromen način proslavili 20-letnico ustanovitve pediatričnega oddelka - otroške bolnišnice pri Splošni bolnišnici in Zdravstvenem domu v Trbovljah. V letu 1963 je bila odprta nova otroška bolnica, nato pa so postopoma pričeli delovati otroški dispanzer, rentgen, prevetiva itd. Prvi otrok je bil sprejet na bolniško zdravljenje 20. 3. 1964. Sprva je bilo na voljo 20 postelj, kasneje še 20, tako da jih je skupno 40. Umrljivost otrok v revirjih je pod republiškim povprečjem, čeprav živimo v izjemno slabem ozračju. Zato je uspeh še toliko pomembnejši.

Pomladansko čiščenje

V revirskih občinah Hrastnik, Trbovlje in Zagorje so tudi letos v pomladanskih mesecih organizirali akcije za čiščenje okolice hiš, nasadov, poslovnih in industrijskih zgradb, kanalov, potokov, stanovanjskih sosesk itd. Vsakoletne akcije so postale tradicionalne. Ponekod so bili doseženi še boljši rezultati kot lani. Žal pa mnogi občani stojijo še sedaj ob strani in čakajo, da bodo delo opravili „drugi“. Končno pa so rezultati vsakoletne akcije v prid in korist vsem nam.

Razstava inovacij v Zagorju

Dne 23. aprila t. l. so v Delavskem domu v Zagorju odprli razstavo inovacij oziroma tehničnih izboljšav. Pripravila jo je občinska raziskovalna skupnost Zagorje s sodelovanjem komisije za inovacijsko dejavnost pri občinskem sindikalnem svetu Zagorje. Zaznaven je občuten napredek v primerjavi s prejšnjimi

leti. O problematiki inovacijske dejavnosti so pred kratkim razpravljali na problemski konferenci ZKS v Zagorju. Na njej so zelo podrobno obravnavali celotno problematiko iznajditeljstva oziroma inovacijske dejavnosti.

Remont v TET II

Dne 26. aprila zvečer so ustavili obratovanje Termoelektrarne Trbovlje II zaradi pričetka remontnih del. Remont bo trajal 45 dni, t. j. do srede junija t. l. Takrat bodo opravili poljski strokovnjaki meritve bloka. Z letošnjimi in prihodnjimi meritvami bodo ugotovili nadaljnjo življenjsko dobo bloka, ki sicer poteče leta 1992.

Sneg in dež v aprilu in maju

Letošnja zima se je vlekla zelo dolgo in tudi s snegom je bila zelo bogata. Vendar vse kaže, da se nikakor ne more posloviti. V noči med 28. in 29. aprilom je sneg pobelil vse vrhove nad 500 m. Nastopile so nizke temperature, občasno se je pojavila v jutranjih urah tudi slana. Svoje zobe pa je pokazala še enkrat, in to 8. maja, ko je sneg pobelil vse okoliške vrhove. V dneh znanih ledenih mož Pankracij, Servacij in Bonifacij se je z dežjem tudi ohladilo. Vse kaže, da bo letina letos precej manjša od lanske.

Nov drevesni nasad pred Splošno bolnišnico

Poročali smo, da so v začetku marca tega leta posekali dozorele in deloma že tudi suhe 60 let stare smreke pred osrednjo zgradbo Splošne bolnišnice Trbovlje. Kdor dobrega namena in vzroka za to ni poznal, je odstranitev lepe drevesne oaze sredi Trbovelj obsojal. Vendar so člani kolektiva skupno z vodstvom Splošne bolnice še isti mesec „puščavo - saharo“ vnovič zasadili. Deloma so delo opravili tudi udarniško - prostovoljno. Pred in za objektom so zasadili 80 dreves, ki bodo, upajmo, kmalu zrasla in dajala tako bolnikom, zdravstvenemu osebju, pa tudi ostalim občanom vnovič dober občutek.

Snemali bodo film „Dediščina“

Slovensko filmsko podjetje Viba pričinja letos dokončno s snemanjem novega filma z naslovom Dediščina. Režiser bo Matjaž Klopčič. Film bodo deloma snemali tudi v Trbovljah, saj bo le-ta prikazoval življenje in boj trboveljskih rudarjev. Pri snemanju bo angažirana v določenem pogledu tudi sozd REK EK oziroma Zasavski premogovniki. V pripravah sodelujejo predstavniki zagorske občine, kulturne in družbenopolitične organizacije.

Stanovanjski stolpič zgrajen in vseljen

Stanovanjska skupnost Trbovlje je aprila letos razdelila naročnikom ključne stanovanj v novem stanovanjskem 4. nadstropju stolpiča na Partizanski cesti v Trbovljah. Stoji na istem mestu, kjer sta stali prej Šešlerjeva stanovanjska hiša in garaža oziroma nazadnje Špajzerjeva avtomehanična delavnica. V zgradbi, ki jo je zgradilo SGD Beton - tozd Operativa Zasavje Trbovlje je 40 malih, enosobnih stanovanj oziroma garsonjer. Ko so zgradili novo hišo, so hkrati izravnali tudi hud ovinek na tej cesti, ki je bil prej zelo nevaren oziroma nepregleden.

Svet posavskih občin o gradnji HE

Že nekaj časa elektrogospodarstvo Slovenije in nekateri drugi dejavniki na veliko oznanjajo, da bodo pričeli z izgradnjo vodnih oz. hidroelektrarn na Savi v letu 1985 od Vrhovega do Mokric. Tu naj bi zgradili verigo sedmih HE. V ta namen so se 22. 4. 1984 predstavniki sozda EGS udeležili seje sveta posavskih občin v Krškem. Na njem so člani sveta seznanili s pripravami projektov, posegov v prostor, vplivom okolja in vodo talnice, kulturno dediščino itd.

(t. l.)

Kri so darovali

V času od 2. do 30. marca so darovali kri naslednji naši sodelavci:

2. marca 1984

Rudnik Trbovlje

Sandi Tomše, Bojan Hlastan, Mujo Bjelič, Jože Klemen, Anton Metličar, Franjo Žalar, Miloš Šumer, Jakob Posavec, Ranko Madžarevič, Maksimiljan Kozelj, Franc Doberšek, Saud Merdanovič, Rado Markovič, Tomaž Goljuč, Željko Štok, Zdravko Planinc, Suvad Kerič, Srečko Lesar

Rudnik Hrastnik

Mevludin Ibralič

Rudnik Zagorje

Rudi Pavlič, Dušan Pfeifer

9. marca 1984

Rudnik Trbovlje

Gvido Ahac, Karlo Rozina, Milan Jakšič, Zvonko Dolanec, Franc Erjavec, Milan Paveljšek

Rudnik Hrastnik

Jože Medvešek, Alojz Kaluža, Anton Kunšek, Drago Grah, Danilo Hriberšek

Rudnik Zagorje

Janoš Kepoša

16. marca 1984

Rudnik Trbovlje

Rudi Žagar, Stanko Volaj, Jure Veble, Anton Sladič, Ivan Prašnikar, Jože Plahuta, Jože Ovčar, Viktor Očepek, Brislav Nikolič, Matjaž Korošec, Florjan Klemen, Franci Kosi, Bogomir Jug, Ilija Ilič, Jože Hribovšek, Zdenko Humar, Bojan Gorišek, Dragiša Fikač, Bojan Cesnik, Jože Kerin, Marjan Žeraj, Milan Sadušek, Lado Leskovšek, Janez Goljč, Franc Planko

Rudnik Zagorje

Matjaž Žibret, Edi Takšar, Miro Šifrer, Jože Rozman, Vasjo Rems, Branko Pavlič, Jože Perko, Branko Očepek, Feliks Magdič, Jože Meh, Marjan Lavrič, Marjan Knez, Ivan Kaljope, Roman Kostelic, Franc Klopčič, Ivan Gradin, Martin Sotenšek, Ivo Baškovič, Jože Bole, Srečko Guzej, Jože Brvar, Josip Bukovščak, Trivun Rakita

Rudnik Hrastnik

Ibro Beširovič

23. marca 1984

Rudnik Trbovlje

Rafajel Žlak, Stane Vodenik, Radoslav Sluga, Marjan Resman, Roman Pšunder, Zvone Planinc, Marko Kikič, Jože Klopčar, Milan Glavan, Ferdo Blaznik, Anto Bobonja, Jurij Fijačko, Nesib Hrič, Milorad Tomovič, Anton Fištrek, Ivan Ponikvar, Devod Bosnič, Obrad Mudrinič, Marko Karba, Franc Belak, Drago Perič, Jože Mejač, Rafko Mudrinič, Martin Štrovs, Niko Šmergut, Anton Tomin

šek, Jože Mlinar, Zdravko Planinc, Drago Zupanc, Pavel Kotar

Rudnik Hrastnik

Vladimir Perko

Rudnik Zagorje

Husein Osmanović, Ladislav Očepek

30. marca 1984

Rudnik Trbovlje

Rajko Golob, Franc Kuder, Ivo Draganovač, Gvido Ahac, Bojan Suša, Ivan Skrinjar, Ciril Grčar, Andrej Bočko, Ivan Bočko, Jože Bučar, Branko Arh, Andrej Brečko, Ignac Božič, Drago Čemerika, Niko Forte, Franc Laznik, Jože Kobal, Anton Lagonder, Marjan Mavrič, Mato Matanovič, Franc Remar, Štefan Taškar, Martin Željko, Vahmed Moranjčič, Metod Zore, Stane Gračnar, Zorko Tomaič, Milan Čulaja

Rudnik Hrastnik

Albert Kolar

Vsem krvodajalcem hvala za darovano kri!

V lanskem letu je darovalo kri na transfuziji v Trbovljah kar 2412 krvodajalcev, od tega samo Rudnik Trbovlje 911 krvodajalcev, Hrastnik 90 in Zagorje 177 krvodajalcev. Iz tega je razvidno, da je kar polovica vseh krvodajalcev rudarjev.

Mirko Kuharič

Humana Zlata selekcija v Trbovljah

V torek, 15. maja 1984, je ob 18. uri nastopila na športnem stadionu v Trbovljah Zlata selekcija Nedeljskega dnevnika. Tvorili so jo bivši in sedanji najuspešnejši slovenski športniki — Cerar, Daneu, Križaj, Oblak, Bečejac, Brodnik, Pavič, Bassin, Albreht itd. Z domačimi nogometaši - veterani NK Rudar so se pomerili v malem nogometu. Hkrati z gostujočimi športniki so tvorili skupino Zlate selekcije še plesna skupina Krik in občinski Švejk — igralec Janez Hočevnar-Rifle in nepogrešljivi Tone Fornezi-Tof.

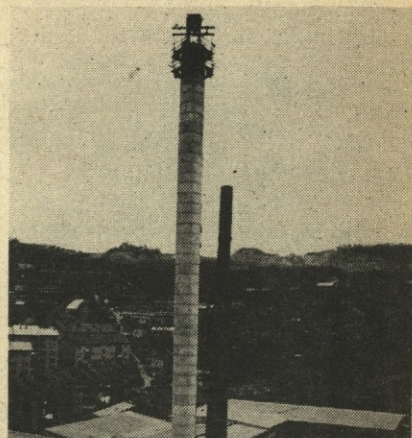
Na stadionu Rudarja se je tokrat zbralo okoli 3000 gledalcev. Prisostvovali so izjemni prireditvi tako po športni kakor tudi po zabavni, predvsem pa humani plati. Na prireditvi je nastopila domača Delavska godba Trbovlje ter mažoretke. V medsebojnem srečanju so zmagali nogometaši — veterani NK Rudar z rezultatom 5 : 4. Program je v celoti odlično uspel tako v športnem, pa tudi zabavnem delu. Nastop Zlate selekcije je bil

že petdeseti po vrsti, torej res „zlati“ nastop. Nastop v Trbovljah je tudi tokrat organizirala Zveza paraplegikov Slovenije. Vstopnice so veljale 100,00 dinarjev in ves izkupiček v višini 250.000 dinarjev (precej je bilo zastojkarjev) je namenjen v korist paraplegikov (invalidov) Slovenije.

Po končanem nastopu so se predstavniki NK Rudar toplo zahvalili dragim gostom za njihovo sodelovanje in nastop v Trbovljah in izročili celotni skupini v spomin rudarsko svetilko, vsak član Zlate selekcije oziroma vsi nastopajoči pa so dobili v dar zbirko Slovenske rudarske pesmi.

Gostje so se počutili v Trbovljah zelo dobro in dali na vsakem koraku priznanje domačinom kot igralcem in odličnim organizatorjem. Vse priznanje pa velja Zlati selekciji za njeno humano delo v dobro paraplegikov, to je ljudi, ki zaradi svoje invalidnosti potrebujejo še posebno pomoč.

T. L.

Betoniranje novega dimnika Toplarne in Opekarne v Trbovljah se bliža koncu. Stari dimnik je nizek, z nezadostno zmogljivostjo, pa tudi nagnjen je v zgornjem delu za več kot meter. Gradnja poteka v okviru rekonstrukcije toplarne. (foto: B. Klančar)

Planinske novice

Srečanje mladih na Kopitniku

V soboto in nedeljo 12. in 13. maja je potekalo na Kopitniku pred planinsko kočo PD Rimske Toplice letošnje srečanje mladih planincev iz Zasavja in Posavja, od Brežic do Litije in Laškega. Udeležilo se ga je, kljub deževnemu vremenu, nad 500 mladih planincev in mentorjev.

Organizacijo je imelo na skrbi PD Rimske Toplice s sodelovanjem meddruštvenega zbora Zasavskih planinskih društev. V soboto, 12. maja, so izvedli tekmovanje v orientaciji. Vodil ga je Vinco Pfeifer iz Trbovelj, ki je odgovoren za orientacijska tekmovanja pri MDO Za-

savskih planinskih društev. Udeležilo se ga je 14 ekip, članskih, mladinskih in pionirskih.

V nedeljo, 13. maja, pa je bilo pred domom na Kopitniku srečanje vseh udeležencev. V imenu MDO ZPD je govoril in mlade pozdravil Lojze Motore iz Sevnice. Sledili so nastopi mladih s kulturnimi točkami in družabnimi tekmovalnimi igrami, kar je trajalo skoraj tri ure. Podelili so tudi pokale za osvojena mesta v orientaciji. Letos je prehodni pokal osvojila ekipa iz Zidanega mosta. Za udeležence so pripravili posebne značke. S srečanja so se ljudje zadovoljni vrnili domov.

(t. l.)

36-letnica hrastniškega brogarskega društva

120 podpornih članov, od teh več kot polovica aktivnih, tri pionirske ekipe, pa še mladinska in članska in prebrodenih 36 let, to je podoba hrastniškega brogarskega društva. Že leta 1948 so steklarji ustanovili sindikalno športno društvo Bratstvo, ki je razen nogometa pospeševalo tudi druge športne dejavnosti, kot so smučanje, odbojka in kegljanje. Samostojno deluje od leta 1949 Brogarsko društvo. Za marljivo in uspešno delo je letos prejelo tudi občinsko priznanje Osvobodilne fronte. V vseh teh letih so se v društvu izoblikovale: kajak-kanu sekcija, modelarska, uspešni so tudi rekreativci in deskarji. Leto 1954 je bilo prelomno v zgodovini tega društva. Takrat je Franc Barič-Nani prvi ponesel ime hrastniškega brogarskega društva preko občinskih meja, saj je postal državni prvak. Spusti po Savi, najprej iz vesolja in vedoželjnosti, so prerasli v vsakodnevne treninge. Tako so pred leti člani brogarskega društva v okviru šolskega športnega društva na osnovni šoli ustanovili tudi kajakaško sekcijo s pripravljeno šolo. Letos, septembra, pa bodo hrastniški brodarji organizirali tudi državno prvenstvo v kajaku in kanuju na divjih vodah. Prvenstvo se bo odvijalo na Savi, in sicer bo proga trasirana od Zagorja, preko Trbovelj do Hrastnika. Brodarji so že imenovali člane organizacijskega komiteja državnega prvenstva in začeli s pripravami. Nekaj sredstev za organizacijo prvenstva bodo zbrali z lastnim delom, upajo pa, da jim bodo na pomoč priskočile tudi hrastniške delovne organizacije in večji slovenski delovni kolektivi. Pokrovitelj prireditve bo hrastniška Steklarna Sijaj.

Elektrarniški gasilci v Lendavi

IGD DO Termoelektrarne Trbovlje smo za svoje člane organizirali strokovno ekskurzijo v Rafinerijo Naft v Lendavo. Ekskurzijo smo izvedli 14.4. letos z osemindesetimi člani našega društva.

Kot gostje poklicnih gasilcev INA Nafta Lendava smo se seznanili z njihovim protipožarnim sistemom, orodjem in opremo. Med drugim so nam pokazali delovanje enega njihovih vozil za intervencijo, hlajenje rezervoarjev za nafto in delovanje trdno stoječega metalca vode, kar smo si vsi z največjim zanimanjem ogledali. Z zanimanjem smo si ogledali tudi njihovo opremo za gašenje in reševanje ob plamenu, posebno obleke, katere imajo vgrajen sistem za samohlajenje.

Polni novih spoznanj smo se po cesti skozi Lendavo in Dobrovnik pripeljali v

Filovce, kjer smo si ogledali izdelavo lončarskih izdelkov, katerih smo tudi nekaj odkupili, saj kaj takšnega skoraj po trgovinah nikjer ne najdemo.

Ko smo bili že v Prekmurju, nismo mogli mimo Moravskih Toplic in Murske Sobotice. V Murski Soboti smo se najedli, da smo v Moravskih Toplicah lahko malo posedeli in si v miru ogledali vse kopalne in druge prostore.

V poznih popoldanskih urah, že vsi židane volje, smo se odpeljali proti Revirjem, kamor smo prispeli ob 22. uri.

Udeleženci ekskurzije se poklicnim gasilcem INA Nafta Lendava, posebno Francu Gazdah, ing. zahvaljujemo za sprejem in strokovno vodstvo.

Pavle Nemet

Tekmovanje posameznikov v kegljanju

Na pobudo IO OOZS v REK EK DO ZPT na področju Zagorja je bilo dne 13.4.1984 v kegljišču Proletarec v Zagorju tekmovanje posameznikov v kegljanju.

Vsak tekmovalac je imel 30 metov na polno in 30 metov na čiščenje (na vsaki stezi po 20 metov). Rezultat posameznika je skupni seštevek podrtih kegljev.

Tekmovanja se je udeležilo osemnajst članov iz TOZD in DS na področju Zagorja. Tekmovalci so bili razdeljeni v dve skupini. V prvi skupini (6 tek.) so nastopali tisti, ki se redno ukvarjajo s kegljanjem in pa posamezniki, ki dokaj redno hodijo na rekreacijo, ki jo imamo člani TOZD in DS ob petkih od 18. do 20. ure.

V drugi skupini (12 tekmovalcev) so bili ostali, ki jim kegljanje sicer ni znano, so pa redkeje na kegljišču.

Mislili smo, da bomo imeli tudi žensko skupino, če bi se prijavile vsaj štiri tekmovalke. Žal se je tekmovanja udeležila samo ena članica kolektiva, čeprav imamo več dokaj dobrih kegljašic.

Rezultati tekmovanja so bili naslednji:

I. skupina

1. Jože Stvarnik	DS SS	258
2. Martin Kos	Sep.	254
3. Milan Kos	RES	249
4. Slavko Poglajen	RES	249
5. Andrej Radej	PKO	242
6. Marjan Bokal	Sep.	212

II. skupina

1. Milan Podrenik	PKO	239
2. Ivan Kolenc	DS PD	232
3. Anton Hribar	PKO	226
4. Marijan Jakoplić	Sep.	224
5. Miran Lenarčič	RES	205
6. Štefka Mohar	PKO	204
7. Ivan Urnkar	Sep.	202
8. Zdravko Kramar	RES	180
9. Franc Polc	RES	179
10. Andrej Bregar	RES	155
11. Branko Renčkof	Sep.	146
12. Ivan Gregorinčič	RES	112

Po končanem tekmovanju so bila prvim trem tekmovalcem v vsaki skupini podeljena priznanja in nagrade. Tekmovalci prvih mest so prejeli pokale in priznanja. Tekmovalci, ki so osvojili druga mesta pa knjigo Slovenske rudarske pesmi in priznanje, za tretje mesto pa knjigo Zgodovina Zagorja I in priznanje.

Želimo, da bi naslednje leto sodelovalo na podobnem tekmovanju še več članov, zaposlenih v TOZD in DS na področju Zagorja.

Jože Stvarnik

Nekaj športnih novic

Na igrišču TVD je v dneh od 27. do 29. aprila potekal tradicionalni prvomajski turnir v malem nogometu. Na njem so sodelovale številne sindikalne ekipe iz trboveljskega združenega dela.

Brodarsko društvo Hrastnik bo letos organiziralo državno prvenstvo na Savi. Vse kaže, da bo pokrovitelj Steklarna — Sijaj iz Hrastnika. Brodarji iz Hrastnika se na prvenstvo intenzivno pripravljajo tako po tekmovalni, kakor tudi po organizacijski plati.

V dneh 5. in 6. maja je bilo v Trbovljah tekmovanje pionirjev in pionirk 2. in 3. selekcije Slovenije za Trugarjev memorijal. V obeh kategorijah so zmagali mladi telovadci Ljubljanske gimnastične zveze, drugo mesto pa so zasedli Mariborčani.

Na 4. mednarodnem plavalnem mitingu Ilirije, ki je bil 13. maja v Ljubljani in se ga je udeležilo prek 200 plavalcev in

plavalk, so tudi mladi plavalci iz Trbovelj dosegli zelo dobre rezultate.

Med vsemi prednjači seveda Darja Alauf, ki je na 100 metrov hrbtno dosegla izjemen rezultat in se s tem še bolj približala udeležbi na letošnjih olimpijskih igrah v Los Angelesu v ZDA. Sicer pa so se tudi ostali plavalci iz Trbovelj dobro odrezali. Naj omenimo nekaj rezultatov:

100 m kravl - ženske:	1. mesto Alauf
400 m kravl - ženske:	3. mesto Alauf
100 m hrbtno - ženske:	1. mesto Alauf
200 m hrbtno - ženske:	1. mesto Alauf
100 m prsno - moški:	2. mesto Zajc
200 m prsno - moški:	3. mesto Zajc
100 m kravl - ženske:	1. mesto Kmetič
400 m kravl - ženske:	2. mesto Kmetič
100 m prsno - ženske:	1. mesto Kop
200 m hrbtno - ženske:	1. mesto Kop

Kadrovske vesti v času od 1. 4. do 30. 4. 1984

DO RGD

TOZD RIG: Antešević Pavo - vozač, Miletič Jelenko - vozač, Glavaš Ivo - vozač, Dovjak Franc - vozač, Bešič Zuhdina - vozač, Mlakar Ilinka - čistilka.

DO TET

TOZD VN: Štendler Vlado - dipl. ing. el., Gorénjec Vinko - zidar.

TOZD PEE: Trost Mihael - delavec.

DS SS TET: Macerl Martina - kuharica.

DS TSO: Toplak Stane - ing. el., Zdovc Andrej - dipl. ing. el.

Odhod

DO ZPT

TOZD PT: Šabanović Adil - vozač - v JLA, Goljuf Tomaž - vozač - v JLA, Blažun Darko - kopač - v JLA, Rimič Ivo - vozač - discipl. odp., Jurič Jože - vozač - v p. d. s str. DO, Žalar Franjo - vozač - v p. d. s str. DO, Kreže Vid - kopač - upokojen, Vrebac Milover - kopač - spor. prek., Bijelič Mujo - vozač - spor. prek., Končar Aleksander - kopač - upokojen, Rajbar Koloman - kopač - upokojen.

Sep. Trbovlje: Lučič Grga - učnik - v JLA, Doberšek Zmago - učnik - v JLA, Čizmič Faik - izl. jal. iz prem. - v JLA, Žunk Ernest - vozač - v JLA, Džurič Svetozar - del. na Sep. - v JLA, Jan Ernest - učnik - v JLA, Jocič Jovan - učnik - spor. prek., Uljčar Anton - org. in vod. separ. in trans. na izmeni - upokojen, Jurečič Marija - zbiral. prem. - inv. upokojitev, Kozmus Rajko - učnik - spor. prek.

TOZD PH: Janc Anton - kopač - upokojen, Grašak Karel - kopač - upokojen, Romih Franc I - kopač - upokojen, Marijan Alfonz - učnik - v JLA, Mujkanovič Nedžad - kop. pom. - v p. d. s str. DO, Škoberne Jože - kopač - upokojen, Adžaga Jozo - učnik - v JLA, Skaza Branko - pom.

Prihod

DO ZPT

TOZD PT: Sever Borut - izl. jal. iz premoga, Bajrič Hasib - vozač, Vozelj Marino - izl. jal. iz premoga, Brinar Milan - kopač, Frankovič Janez - vozač, Bobek Stjepan - vozač, Ibralič Mehmedalija - vozač, Herman Dušan - vozač, Umek Igor - vozač.

RESD Trbovlje: Vesenjaj Milan - strež. v komp. post., Zidarič Jože - jam. kovinar, Žagar Andrej - jam. kovinar.

DS PD Trbovlje: Juvančič Stane - čuvaj.

TOZD PH: Klenovšek Ivan - učnik (do 18. 1. zun. del), Senica Milan - kop. pom., Radič Branko - učnik, Jurkovšek Lado - učnik, Veligošek Branko - učnik, Povšič Jože - učnik.

TOZD P Ojstro: Šketako Branko - učnik, Jelenc Vid - učnik, Lipovšek Jože - učnik, Pajnkhiher Dušan - učnik, Koprivc Jožef - učnik, Mlakar Vladimir - učnik.

TOZD RESD Hrastnik: Jakub Bojan - tesar v jami, Jovan Zdravko - tesar v jami, Hafner Edvard - pom. del. v del., Šmit Branko - jam. kov.

DS PD Hrastnik: Borštner Tatjana - čistilka, Janžekovič Mira - čistilka.

TOZD P Kotredež: Bajda Marko - učnik, Berk Rudi - učnik, Smajlovič Ago - del. na Sep., Tomažič Igor - kopač, Mar Andrej - učnik, Vozelj Janko - učnik, Ravnjak Marjan - učnik, Gošte Franc II - učnik, Džombič Zaim - učnik, Pavlič Milan - učnik, Muminović Bego - učnik.

TOZD RESD Zagorje: Jurca Stanislav - kovinar.

Separacija Zagorje: Osmanović Mustafa - del. na sep.

DS PD Zagorje: Škorjanc Jože - kurjač tryko kotlov.

zun. del. - v JLA, Varga Ljubomir - pom.
zun. del. - v JLA, Hlastan Rudi - učnik - v
JLA, Zelič Božidar - kopač - v JLA, Sačar
Bojan - kop. pom. - v JLA, Sačar
Bojan - pom. zun. del. - v JLA, Klopčič Da-
vorin - pom. zun. del. - v JLA, Bečič Va-
hid - kop. pom. - sam. prek., Suhadolčan
Branko - učnik - sam. prek.

TOZD P Ojstro: Zahirovič Smajo - učnik
- v JLA, Vene Martin - kopač - upokojen,
Hercegovac Fejzo - učnik - v JLA, Funkl
Simon - učnik - v JLA, Pelko Franc - uč-
nik - v posk. dobi, Kusamovič Zahid - uč-
nik - v p. d. s str. DO, Kranjc Milan - vo-
zač - disc. odp., Hotič Atif - učnik - disc.
odp., Mlakar Božidar - motorist - upoko-
jen, Odeb Jožef - učnik - v p. d. s str. DO,
Petrušič Petar - učnik - v p. d. s str. DO.

TOZD RESD Hrastnik: Kirič Miroslav
- pom. del. v del. - v JLA.

DS PD Hrastnik: Urigelj Branko - učnik
- spor. prek.

TOZD P Kotredež: Prašnikar Ivan - kopač
- upokojen, Brzin Branko - kopač - upo-
kojen, Vidovič Juro - kopač - v JLA,
Strmljan Andrej - učnik - v JLA, Ivančević
Ilija - kopač - disc. odp., Husič Abdulah
- kopač - v JLA, Ključevšek Alojz - kopač
- upokojen, Brezovar Milan - kopač - upo-
kojen, Renko Ladko - del. na sep. - v JLA,
Salkanovič Haris - kop. pom. - sam.
prek., Razboršek Leopold - kopač - upo-
kojen, Strnišnik Milan - učnik - sam.
prek., Podbregar Stanislav - kopač - sam.
prek., Prašnikar Viktor II - pom. strel.
- upokojen, Lepoša Janeš - učnik - v p. d. s
str. DO.

Sep. Zagorje: Sulejmanovič Samir - del.
na sep. - za dol. čas, Zupanec Milan - del.
na sep. - v JLA, Logar Igor - del. na sep. -
v JLA, Okič Ahmet - del. sep. - v JLA, Še-
čič Dževahid - del. na sep. - v JLA, Taba-
kovič Omer - del. na sep. - v JLA, Pavlič
Vinko - zavirač - spor. prek.

TOZD RESD Zagorje: Končina Leopold
- kopač - upokojen, Razpotnik Andrej
- pom. elektr. - v JLA.

DS SS ZPT: Šuštar Miro - vodenje spl.
opr. področ. - upokojen.

TOZD RŠC: Jazbinšek Mihael - kopač
- spor. prek.

DO RGD

TOZD RIG: Lemežovič Senad - vozač - v
JLA, Romih Željko - kopač - upokojen,
Tutan Fihret - kopač - sam. prek., Mar-
marac Ramo - kopač - dsicp. odp., Lena-
si Jože - strojnik Alimaka - upokojen, Le-
nič Milan - vod. strok. zahtev, grad. - upo-
kojen, Puškarič Luka - kopač - upokojen,
Vovk Janez - pripravnik - v JLA, Miletič
Salko - vozač - odp. v pos. dobi, Sinano-
vič Ibrahim - vozač - samov. prek., Radič
Nedo - kopač - samov. prek., Petrovič To-
mo - kop. pom. - upokojen, Urbanija Ivan
- strojnik izv. stroj. - upokojen, Alagaič
Ekrem - kopač - samov. prek.

DS SS RGD: Zupan Ivo - analitik - planer -
upokojen.

DO TET

TOZD VN: Zelenšek Peter - elektr. - v
JLA.

TOZD PEE: Štendler Vlado - dipl. ing. el. -
prem. v VN, Maškon Samo - str. teh. - v
JLA, Senčar Martin - delavec - spor.
prek., Žagar Srečko - kem. teh. - spor.
prek., Pajnkhiher Dušan - tesar - spor.
prek.

DO IMD: Petek Branko - str. teh. - v JLA.

DS TSO: Kovač Ivan - vod. in izv. nabav.
del - upokojen, Senica Jože - dipl. ing. el.
- v JLA.

Kadrovski sektor

Žreb je odločil

Uredništvo našega glasila je prejelo
do vključno 8. maja 1984 na objavljeno
nagradno križanko ob novem letu skup-
no 32 rešitev. Med reševalce, ki so pra-
vilno rešili križanko, podeljuje uredniš-
tvo tri knjižne nagrade, ki jih prejmejo:

1. nagrada: Hermina Simončič, Keršičev
hrib 22, 61420 Trbovlje
2. nagrada: Marija Vukovič, Opekarna
31/a, 61420 Trbovlje
3. nagrada: Erika Šergan, Novi dom 33/b,
61420 Trbovlje

Vsem trem nagrajencem čestitamo!
Knjižne nagrade bomo poslali po po-
šti.

Rešitev prvomajske križanke

Vodoravno:

IKS, VIETE, NOS
POT, ANTAGONIST
DELAVSKEGA RAZREDA
IRONIJA, OLIB, ČREP
SIVINA, RISA, JIM
MOPS, TROT, EZ, VRELEC
SEDLO, ALGA, AVLA, ITO
IDEALIST, ABERACIJA, ZEL
MNOŽINA, GRAMATIKA, PARA
BANAT, RIN, KASIJ, NERC
OR, ETAT, TLA, JOGI
LOTERIJA, VIOLA, GENIJ
DRN, BELTINCI, ON, ŠAPA
KNIN, OV, ORDEN, ČOPIČ, AH
REP, KROS, NINO, EMINENCA
VSOTA, TRAKIJA, ALT, IKT
NOLLI, RE, ATENE, SELKA
ILI, ROMAN, TEDEN, RJA
KIJ, ORAN, OVERITEV
DUR, BJ, POR, CAGLIARI
SARA, IDIOT, MA, LEVEK
TREPETANJE, AKT, NATO
INDIRA, TEPEŠ, ARZENAL
LOIRE, LET, RODOS, VG
IST, MADRIGALIST, TRAVMA
STEVIN, ENOTA, LITOSTROJ
TIVAT, SALO, OLINT, ČAD

Navpično:

SIMBOL, KRVNIK, STILIST
MEDNARODNE SOLIDARNOSTI

ODEON, TRIPOLI, UREDITEV
PLAŽA, ENN, TL, RAPIR, VA
SOLITER, KAIRO, EREMIT
DIS, IN, TIBOR, ORBITA, AN
IPERIT, SARAJEVO, MAJDA, LD
KOLOVRAT, ITAL, STRAN, INTERES
STANIOL, GN, TO, REN, POJEDINA
VINTGAR, VIRNA, OTEP, GOL
VASJA, ABAK, INDIKATOR, ERATO
INKA, EMA, OCENITEV, ŠOLA
ETE, RASTLINOJEDEC, DI
TAGORE, ATILA, ANERA, OSLO
EGALIZACIJA, OČE, ENIGMA, STIL
ORIS, VIK, GNOMA, TLAKA, TI
NABAVLJANJE, PILS, EI, TR, TON
NIZ, RAA, EON, INTERVAL, ZVRST
OSRČJE, PRGIŠČE, LJ, RENEGAT
STERILIZACIJA, NIKI, IVAN, VRC
DEMETER, PACKA, ETA, MOA

Vili Kovač

Humor in anekdote

Po dolgem času se srečata 96-letna
Jera in 66-letna Reza. Ob srečanju
vzklikne Jera: - Ja, ljuba moja Reza, kaj
si še zmeraj živa?

Zdomec pride na železniško postajo
in vpraša postajenačelnika: - Kje je sed-
mi tir? Postajenačelnik mu odvrne: -
Med šestim in osmim.

Mož prosi ženo: - Milka, daj mi malo
žganja, da si očitim rano. - Janez, za bo-
žjo voljo, kje si se pa rani? Pokaži, ti
bom jaz očistila rano, reče žena v skr-
beh. - Ne boš mogla, ker se ne vidi.

Glasilo Srečno izdaja SOZD Revirski
energetski kombinat Edvarda Kardelja,
n. sol. o., 61420 Trbovlje, Trg revolucije
12. Izhaja mesečno. Družbeni organ gla-
sila je časopisni svet — predsednik Al-
bin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Jože Ki-
rič, Franc Žgalin, Slavi Guna, Boris Je-
senšek, Štefan Štok, Vladimir Breznik,
Stanko Drnovšek, Dragica Bregant, Ja-
nez Oberžan (odgovorni urednik), Tine
Lenarčič (urednik).

Naklada 3400 izvodov.

Priprava Reprostudio Mrežar, Ljubljana.
Tisk KTL — TOZD TIK Trbovlje. Za čla-
ne kolektiva SOZD REK Edvarda Karde-
lja je časopis brezplačen. Rokopisov, fo-
tografij, skic, risb itd., ne vračamo.

Po mnenju republiškega sekretariata za
informacije št. 421-1/74 z dne 9. 1. 1974,
spada glasilo „Srečno“ med proizvode iz
7. točke prvega odstavka 36. člena zaka-
na o obdavčenju proizvodov in storitev v
prometu, za katere se ne plačuje temelj-
nega davka od prometa proizvodov.